

<p>Aanwezig</p> <p>Voorzitter: Mevrouw H. Sahin</p> <p>Raadsleden: De heer E.G.T. Braam Mevrouw L.S. de Bruijn De heer D. Cupedo De heer D.F.A. van Dam De heer C.P.M.I. Dolmans De heer M.J. van Enk De heer M. van 't Eind De heer M.A.J. Ezinga Mevrouw B.M.B.T. de Haan-Niesen Mevrouw M.E Harmsen Mevrouw I.M. Jansen-Dirkx De heer M.T.F. Kaffa Mevrouw P.G. Kames Mevrouw A. Koegler-Böhm De heer G. Kruger De heer J. Loof Mevrouw S. van Maarseveen De heer M. El Majjaoui</p>	<p>Vervolg aanwezige raadsleden:</p> <p>Mevrouw W.A.A.M. van Nunen De heer R. Nunnikhoven De heer U. Oelen Mevrouw L.B. Oude Alink Mevrouw A. Prenger Mevrouw H. van Schie De heer W. Smith De heer Q.L.A. Veerman De heer E. van der Veer Mevrouw W. van der Weij De heer M.V. Weterings Mevrouw E. Woudstra De heer A. Zoghbi</p>
<p>Aanwezige portefeuillehouders: Wethouder, de heer A. van de Laar Wethouder, de heer W. van Damme Wethouder, de heer G. van Malsen Wethouder, de heer M. Wit</p> <p>Afwezig: Wethouder, mevrouw L.I. Bentvelzen</p>	<p>Griffie: Griffier: de heer J.A. Massaar bpa Mevrouw M.M.A. Tittse De heer J. Hoefnagel (verslag)</p>

1. Opening en mededelingen

De voorzitter: Leden van de raad, ik vraag u vriendelijk allen om plaats te gaan nemen. Graag heet ik u allen welkom en ik open de raadsvergadering van de gemeente Rijswijk van dinsdag 23 april 2024. Ook heet ik welkom de fractieassistente, onze wethouders, onze medewerkers, de vertegenwoordigers van de media voor zover aanwezig hier, aanwezigen op de publieke tribune en de kijkers online. Graag nodig ik u ook vanavond uit om het debat op respectvolle wijze te voeren en met interesse te luisteren naar elkaars standpunten en argumenten. In de politieke arena kunt u van opvatting verschillen en dat is ook de basis van onze democratie. Tegelijkertijd is het op een beschaafde manier met elkaar omgaan ook de basis van een sterke samenleving. Vanwege de agenda vraag ik u bij de behandeling van de onderwerpen zo min mogelijk elkaar te herhalen en zo duidelijk en zo begrijpelijk mogelijk te spreken. We hebben een agenda met verschillende bespreekpunten en die alle aandacht van ons allen verdienen. Dan ga ik met uw goedvinden naar de mededelingen. We hebben geen bericht van verhindering ontvangen. Ik zie alleen dat mijnheer Van Enk nog niet binnen is en ik heb het bericht ontvangen dat mevrouw Van der Weij later zal

aankomen. Dan gaan wij naar de trekking van het stemmingsnummer, voor het geval er een hoofdelijke stemming gaat plaatsvinden. Het is nummer 24, dat gaan we zo straks bekendmaken en dan gaan wij over naar de benoeming van de leden van het bureau van stemopneming. Als voorzitter stel ik voor de heer Oelen en als leden van de bureau van stemopneming mevrouw Prenger en de heer Weterings te benoemen. Daar gaat u mee akkoord, denk ik. Dan ga ik door naar de mededelingen vanuit het college. Dan geef ik graag als eerste het woord aan wethouder Van de Laar voor het doen van een mededeling.

De heer Van de Laar: Voorzitter, het gaat om een nevenfunctie. Het is wel van tijdelijke aard, maar ik dacht toch van dien aard dat ik het even meld en ook vermeld op het register op de website. Omdat de heer Varekamp van het Westland als onder lid van het presidium van de MRDH is opgestapt, neem ik zijn plaats waar als aandeelhouder van de RET en de HTM. En daar is een formeel besluit gemandateerd door de 21 gemeenten en aandeelhoudersvergaderingen zijn de komende maanden. Dus voor de tijd totdat de heer Varekamp door Westland ook binnen de MRDH opgevolgd zal worden, in de hoedanigheid van lid van presidium, zal ik hem dus waarnemen. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van de Laar, goed dat u dat hier hebt gemeld. Dan geef ik graag het woord aan wethouder Van Malsen voor het doen van een mededeling.

De heer Van Malsen: Voorzitter, dank u wel. Het COA heeft ambtelijk laten weten voornemens te zijn een verzoek te doen aan de gemeente Rijswijk voor het tijdelijk opvangen van asielzoekers. Het zou gaan om maximaal 150 noodopvangplekken voor korte duur en zodra een duurzame locatie gereed is voor opvang en in gebruik genomen wordt, kan deze noodopvang ook weer gesloten worden, mocht het verzoek gehonoreerd worden. In de tussentijd beschikbaar gestelde 150 plekken zouden dan wel mee kunnen tellen voor het lokale bod in de provinciale opgave. Het COA betaalt alle kosten voor de opvang, zoals beheer, personele inzet van de gemeente en eventuele leges. En we volgen hier uiteraard hetzelfde proces als dat we eind vorig jaar hebben gevolgd rondom het zoek van het COA voor het opvangen van de 50 AMV'ers. En dat betekent dat na de mededeling die ik nu doe, wij een raadsvoorstel zullen maken en als we het verzoek officieel binnen hebben, dat ook aan het raadsvoorstel toevoegen en in het raadsvoorstel een duidelijke keuze meegeven, zodat we deze in goede orde aan uw raad ter besluitvorming voor kunnen leggen. Voorzitter, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van Malsen voor het doen van deze mededeling. Daarmee zijn we aan het einde van agendapunt één.

2. Spreekrecht burgers

De voorzitter: Gaan we door naar agendapunt twee, spreekrecht burgers, er hebben zich geen burgers aangemeld voor het gebruikmaken van het insprekrecht.

3. Vaststelling agenda

De voorzitter: Dan gaan wij door naar agendapunt drie, vaststelling van de agenda. En daarbij heeft D66 een motie vreemd aan de orde van de dag ingediend. Die ik wil even aan u het woord geven, mevrouw Woudstra, om dat toe te lichten.

Mevrouw Woudstra: We hebben eerder een keer in een forum genoemd dat we een motie vreemd over het beheer van de Huis van de stad wilden doen. Dat doen we nu omdat er gesprekken ook plaatsvinden met de partners en we ook vanuit de stad geluiden krijgen dat een aanspreekpunt wordt gemist. Vandaar dat we hopen kort en krachtig zo vandaag de motie alsnog op de agenda vreemd aan de orde te kunnen krijgen. Dank u wel.

De voorzitter: Deze motie heeft u voorbereid ook met de fractie van Wij. Rijswijk en ik stel voor aan uw raad om dat toe te voegen als bespreekstuk als agendapunt 17. Stemt u daarmee in? Ja, dat is het geval. Dan gaan wij door naar agendapunt 4, de vragen van de ... Mijnheer Van Enk, u wilt het woord?

De heer Van Enk: Over de agenda nog even, voorzitter. Onze fractie had in de voorbehandeling voorbehoud gemaakt bij het als hamerstuk agenderen van het voorstel omtrent organisatie van de griffie. En wij wilden van dat voorbehoud gebruik maken om in ieder geval het standpunt toe te lichten. Daar is een stemverklaring een beetje te kort voor, maar ik heb begrepen dat wij zo'n beetje de enige fractie zijn en dan heeft het weinig zin om daar een debat over voeren. En dan wil ik voorstellen om dat punt qua behandelen toe te voegen aan de agendapunten die gaan over de werkgroep A Naar Beter en volgende. Misschien had u die sowieso al ...

De voorzitter: Dan stelt u eigenlijk voor om het te behandelen, toe te voegen na benoeming forumvoorzitter? Want ik wilde aan u voorstellen om agendapunt 11, 12 en 13 als één blok te behandelen en dan kan de raadsvoorstel uitbreiding van de griffie door u daarbij betrokken worden. Dat lijkt mij een goed voorstel, ik kijk naar de raad. Ik zie geen bezwaar, dan stemmen we dat zo af. Dus dan wordt wel de motie vreemd aan de orde van de dag over Huis van de stad, die schuift dan ook door.

4. Vragen van de Raad

De voorzitter: Goed, dan gaan wij door naar agendapunt 4, de vragen van de raad. Dan zijn er vragen ingediend door de fractie Wij. Rijswijk inzake voetpad RijswijkBuiten. Daarvoor geef ik graag de heer Van Dam het woord.

De heer Van Dam: Dank, voorzitter. Op 9 november 2021 werd de motie voetpad RijswijkBuiten aangenomen in deze raad en zijn de kosten voor een dergelijk voetpad opgenomen in de programmabegroting. Maar door die aanleg van de WarmtelinQ is dat voetpad nooit gerealiseerd nog kunnen worden. Maar nu zitten we wel in de laatste fase van de WarmtelinQ en daarom hebben we een aantal vragen opgesteld. Die kunt u ook vinden op de agenda, maar voor het gemak ga ik ze toch nog even herhalen. Is de aannemer die verantwoordelijk is voor de aanleg van de WarmtelinQ ook verantwoordelijk voor het in de oude staat terugbrengen van het fietspad en de groenstrook aan de Beatrixlaan? Is het mogelijk dat zij eventueel bij deze werkzaamheden direct een voetpad aanleggen en indien de gemeente zelf de werkzaamheden uitvoert, is het dan ook de bedoeling om direct een voetpad aan te leggen? En dat is het einde van onze vraag.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Dam. Dan geef ik graag voor beantwoording het woord aan wethouder Van de Laar.

De heer Van de Laar: Voorzitter, dank u wel. Ja, de aannemer brengt de oude situatie terug en legt dus ... Er is nu niet voor gekozen om een ander voetpad aan te leggen, dus het wordt de oude situatie. En we hebben wel in navolging van wat we in de programmabegroting hebben gezet dat we de voetgangersverbindingen tussen RijswijkBuiten en het liefst de Boogaard, dat we die verbeteren. Daar moeten een aantal verbindingen worden gemaakt, waaronder een stukje ter hoogte van Sion laat ik het daarbij houden. En dat wordt in Q3 gedaan, dus de voetgangerssituatie verbetert wel.

De voorzitter: Dank u wel voor de beantwoording. Mijnheer Van Dam, heeft u nog aanvullende vragen?

De heer Van Dam: Zeker, ik vroeg me af of we dan in ieder geval inzichtelijk kunnen krijgen wat er dan wel gebeurt met dat budget in de programmabegroting? Want wij hebben enkel het antwoord gekregen dat het ergens is opgenomen, maar goed dat de wethouder daar nu een toelichting op

geeft, alleen voor mij is nog steeds niet helemaal heel erg duidelijk wat dat nou bewerkstelligt straks echt is. En dan wil ik graag kunnen beoordelen of dat ook is wat wij hebben beoogd met de motie, dus ik zou dat nog wel graag schriftelijk terugzien als dat kan.

De voorzitter: U wilt een schriftelijk antwoord op deze aanvullende vraag? Ik kijk naar mijnheer Van de Laar, wil volgens mij uw vraag beantwoorden.

De heer Van Dam: Ter verduidelijking. De heer Van de Laar zegt net dat er een aantal werkzaamheden wel gebeuren met de budgetten waar wij om hebben gevraagd die ook in die programma begroting zijn terechtgekomen. Dat is mooi, dat er een paar ontwikkelingen gebeuren, maar ik wil dan precies weten wat er dan precies gebeurt om te kunnen beoordelen of die motie voor ons goed is afgehandeld op die manier.

De voorzitter: Wethouder Van de Laar.

De heer Van de Laar: Dat volg ik helemaal en ik zeg u toe dat ik naar de raad dat overzichtje en kaartje stuur op de punten waar de voetgangerssituatie verbetert.

De voorzitter: Dank u wel voor de beantwoording.

6. Raadsvoorstel Toestemming vaststellen zesde wijziging Gemeenschappelijke regeling Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden (RV 24-007)

De voorzitter: Dan gaan wij door naar de akkoordstukken. En ik wil aan u vragen om agendapunt 6, raadsvoorstel Herstelbesluit bestemmingsplan Pasgeld-West, agendapunt 7, raadsvoorstel Toestemming vaststellen zesde wijziging gemeenschappelijke regeling servicebureau jeugdhulp Haaglanden, agendapunt 8, raadsvoorstel Informatiebeleidsplan 2024-2027 vast te stellen. Ik kijk wel naar uw raad, wenst iemand uit uw midden een stemverklaring af te leggen bij deze punten, kan het worden vastgesteld? Dan zijn daarmee de agendapunten zes tot en met acht ook vastgesteld.

7. Raadsvoorstel Toestemming vaststellen zesde wijziging Gemeenschappelijke regeling Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden (RV 24-007)

8. Raadsvoorstel Informatiebeleidsplan 2024-2027 (RV 24-008)

9. Vaststelling verslag 26 maart 2024

De voorzitter: Dan gaan wij door naar de bespreekstukken. En als eerste is aan de orde agendapunt 9 vaststelling verslag 26 maart 2024. Heeft u opmerkingen op het verslag? Dat is niet het geval, dan is het verslag van 26 maart 2024 ook vastgesteld.

10. Benoeming forumvoorzitter

De voorzitter: Dan gaan wij door naar agendapunt 10. En dat is het voorstel om mevrouw Helma van Schie als forumvoorzitter te benoemen en daarvoor heeft u een stemformulier op uw tafel liggen. Ik wil u vragen om dat in te vullen en ik schors daarvoor de vergadering voor tien minuten.

SCHORSING

De voorzitter: Ik heropen de vergadering en ik geef graag het woord aan de heer Oelen als voorzitter van het bureau van stemopneming.

De heer Oelen: Dank, voorzitter. Het bureau stemopneming heeft in totaal 30 stemmen geteld, aangezien mevrouw Van der Weij er nog niet is. Daarvan zijn 28 voor benoeming van mevrouw Van Schie tot forumvoorzitter en 2 stemmen waren tegen. Dus van harte, mevrouw Van Schie.

De voorzitter: Hartelijk dank ook aan het bureau van stemopneming en van harte gefeliciteerd, mevrouw Van Schie met uw benoeming als forumvoorzitter. Dank u wel.

11. Raadsvoorstel Uitbreiding Griffie (RV 24-011)

De voorzitter: Dan gaan wij het volgende doen. We gaan verschillende bespreekstukken bij elkaar behandelen. En dat is ook het voorstel zoals mijnheer Van Enk heeft voorgesteld, de uitbreiding van de griffie, ook het raadsvoorstel van de werkgroep Samen naar beter, het raadsvoorstel aanpassingen reglement van orde en forumregeling en het raadsvoorstel aanpassing gedragscode integriteit raad. Dus dat gaan wij in één keer behandelen en in twee termijnen. En voor het beantwoorden van vragen zal dat gebeuren onder andere door de mijnheer Van 't Eind van de werkgroep, dus dat zal afhankelijk van de vraagstelling zijn, de vraag, wie dat uit de werkgroep behandelt. En als er een vraag is voor het college zal dat door wethouder Van Damme worden beantwoord, als dat het geval is. Dan wil ik als eerste het woord geven aan de heer Van Enk. U heeft een extra agendapunt toegevoegd.

De heer Van Enk: Dan leveren we al een forumvoorzitter en dan moet ik hier ook nog voorgaan in gebed. Voorzitter, als het gaat om de voorstellen van de werkgroep heb ik niet te herhalen, maar ik zeg nog wel dat ik de werkgroep in het forum van harte heb bedankt voor al hun inspanningen. Het heeft op een paar punten geleid tot nieuwe regelgeving, dat is enerzijds het reglement van orde en anderzijds een nieuwe of een aangevulde gedragscode voor de raad. Ik heb gezegd inhoudelijk en dat zeg ik hier weer, dat het accent van de uitkomst van de werkgroep echt bijna volledig ligt op het handelen van de raad en de raadsleden. En er is wel een bijlage toegevoegd aan de stukken vandaag, waaruit blijkt dat er ook actiepunten lopen in ambtelijke organisatie. Maar de inbreng vanuit het college, vanuit hun rol in het driehoekspel, heb ik in het Forum ook naar vragen daarover eigenlijk wat gemist en dat vind ik jammer. Ik weet ook niet of het instellen van een nieuwe werkgroep daar op die manier veel aan gaat veranderen. Wat wij willen benadrukken is dat we met nieuwe regels stellen de vertrouwensrelatie en het samenwerken tussen raad, college, ambtenaren niet per definitie gaan verbeteren. Regels kunnen natuurlijk wel behulpzaam zijn, maar het gaat vooral om de manier waarop wij ons gedragen en met elkaar spreken over dit soort zaken. Bij het reglement van orde willen we na de discussie in het forum en vooral de toelichting vanuit de werkgroep wel overheen stappen en akkoord gaan met het voorstel, zij het dat we zien dat er wel degelijk behoorlijke inperkingen worden gedaan met begrippen en aantallen fracties die ergens mee akkoord moet gaan voor je iets kan agenderen. Die vooral kleinere partijen of partijen uit oppositie kunnen benadelen. Maar de toelichting die de werkgroep gaf bij monde van de heer van de heer Van 't Eind gaf aan dat dat ook gerealiseerd wordt bij het doel van dit voorstel en dat dat niet de bedoeling is. En dat we ook gaan evalueren na bijvoorbeeld een jaar of dit werkt en of we daar op een goede manier met elkaar mee om kunnen gaan. Dus het CDA wil de werkgroep, onszelf, het vertrouwen geven om het op deze manier te proberen. Vooral ook omdat ik weet dat ook de afgelopen raadsperiode veel manieren zijn geprobeerd om onze vergaderingen in de lengte alles een beetje in touw te houden. De belangrijkste oorzaak daarvan denk ik dat dat zo lastig is, is dat de kiezer nou eenmaal heden ten dage zijn stem uitbrengt op heel veel verschillende partijen. Dat leidt tot tien fracties, in plaats van bijvoorbeeld in de jaren 90 wat ik meemaakte, zes fracties. En dat scheelt enorm in de

vergaderbaarheid, de behapbaarheid van agenda's en de lengte van vergaderingen, dat moeten we niet onderschatten. Het feit dat we hier nog weer met tien fracties zitten, is de grootste handicap bij het behapbaar houden. Als het om dat gedrag gaat versus regels, dan hebben wij wel problemen met de aanpassing die wordt voorgesteld voor de gedragscode. En dat heb ik in het forum ook uitgelegd, dat ga ik niet helemaal opnieuw doen. Maar de negatieve connotaties die daarin worden aangebracht in de toelichting werken volgens ons contraproductief in het verbeteren van de samenwerking. Dat is niet de manier waarop we elkaar willen aanspreken via toelichting op een gedragscode of het nog eens uitbreiden van gedragscodes op punten waarvan we allemaal weten of moeten weten waar grenzen liggen. Het verkeer tussen raad en ambtenaren vind ik ook in de vorige periode al veel langer een heel belangrijk en cruciaal punt. Dat moet uitgaan van vertrouwen. Ik heb gezegd, in de jaren 90 konden ambtenaren het woord voeren in de commissievergaderingen, gewoon onder verantwoordelijkheid van de wethouder, en daar is dus vertrouwen voor nodig. Op het moment dat iemand van welke kant dan ook, of het een raadslid is of een ambtenaar of een wethouder, dat vertrouwen schendt, is het ontzettend belangrijk dat we elkaar direct op aanspreken. En als dat niet tot resultaat leidt dan kun je daar de collega bijhalen of uiteindelijk u als burgemeester. Dat vind ik een veel heilzamer weg dan het uitbreiden van een gedragscode op deze manier. Dan nog één punt over de positie van de raad en de samenwerking in de regio. Daar stond ook in het resultaat van de werkgroep zaken over in, we gaan werkbezoeken afleggen in de regio, et cetera. Ik zeg hier nog een keer dat op de afgelopen zes jaar dat ik nu in de raad zit, ik hoegenaamd niets heb gemerkt van enige invloed die een gemeenteraad heeft op samenwerkingsverbanden of andere vorm van samenwerking via een nv. Of wat de heer Van de Laar net aangaf, waar hij een voorzitter van de aandeelhoudersvergadering gaat vervangen, als ik het wel heb. Ik hoop dat die overigens tijdig zijn eigen aandelen heeft verkocht en dat niet met voorkennis heeft gedaan. Maar dat is de manier denk ik waarop wij invloed moeten uitoefenen en niet via raadsleden en dus ook niet via het uitbreiden van de griffie daarin. Als ik op dat laatste kom, uitbreiding van de griffie, zijn wij dus tegen deze voorgestelde uitbreiding. Niet omdat we geen vertrouwen hebben dat het bij de griffie dan niet goed zou zitten of omdat het nu niet goed gaat. Absoluut niet dat weet de griffier als geen ander, dat ik de dienst van de griffie in hoge mate op prijs stel. Maar als wij daar ambtenaren gaan werven, bijvoorbeeld voor gemeenschappelijk samenwerking in de regio, dan vissen we in dezelfde vijver als dat het stadhuis dat doet voor de ambtenaren die in de lijn werken. En de ambtenaren die een wethouder adviseren en ondersteunen als bestuurder van een nv of een samenwerkingsorgaan of wat dan ook, die hebben de kennis. En als we dan iets bij de griffie gaan organiseren, dan leidt dat dus tot extra overleg, extra ruis, extra vergaderuren. En daarom denken wij dat dat gewoon niet de efficiënte manier is, zeker niet in deze tijden van personeelstekort. Dus laten we, als we twee ton structureel gaan uitgeven aan nieuwe medewerkers, dat primair ten goede laten komen aan de lijnorganisatie. En als het in het verkeer tussen de lijnorganisatie en de raad via de griffie niet goed loopt, zaken worden te laat beantwoord of wat ook, hebben we voldoende over gezegd in de schriftelijke vragen, dan helpt daar geen lieve griffie aan of niet een nieuwe griffie of wat dan ook, dan moet dat worden uitgesproken en een keer worden opgelost. Dat is de enige manier waarop we denken dat we de zaak kunnen verbeteren. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Enk. Mijnheer Van 't Eind, wilt u reageren daarop?

De heer Van 't Eind: Nee, voorzitter. Eén ordevoorstel en misschien had ik het eerder moeten doen, dan had de heer Van Enk niet als eerste gehoeven. Maar volgens mij is het wel gewoon om eerst de amendementen en moties te doen, er zijn natuurlijk wel twee amendementen ingediend.

De voorzitter: In principe gaat volgens het reglement bepaalt de voorzitter, bepaal ik wie de spreker als eerste wordt. Maar het is wel gebruikelijk inderdaad om degene die een amendement heeft ingediend het woord te geven. Maar ik heb mijnheer Van Enk het woord gegeven omdat hij ook de

agendavolgorde heeft veranderd en daarmee is ingestemd. Dus dat is mijn redenering geweest. En als u daar een ander voorstel heeft, dan kan dat natuurlijk ook inbrengen. Ik zou graag nu het woord willen geven aan mijnheer Van Dam van Wij. Rijswijk.

De heer Van Dam: Bedankt, dan komt toch wel even een partij die een amendement heeft ingediend als eerste. Komt de wens toch deels uit, denk ik, van de heer van GroenLinks. Dank u, voorzitter. We hebben in het forum de complimenten gegeven voor de werkgroep, hier nogmaals, we gaan ook niet de hele inbreng herhalen vanuit het forum. Zoals de raad kan zien, hebben wij een motie en een amendement ingediend. Ik zou dan toch willen beginnen met de motie. De motie is ook gedeeltelijk weer aangepast vanmiddag. Voor degenen die nog een oude versie hebben, ik zou even in het vergadersysteem kijken, staat de nieuwe versie. De motie, die gaat eigenlijk over voorstel 6 en dat gaat over de artikel 44 vragen. In het huidige voorstel wat we nu bespreken waren we het mee eens. Er moest wat gebeuren met die artikel 44 vragen, dat voorstel wat daar staat, zijn we het ook mee eens. We kunnen wat prudenter omgaan met het stellen van artikel 44 vragen. En waar het ambtelijk kan, moet je dat natuurlijk gewoon doen. De reden dat we dan nog een motie hebben ingediend is omdat wij ervan overtuigd zijn dat we misschien ook aan die andere kant misschien een steuntje in de rug kunnen geven om hun ook te laten onderzoeken of het aan hun kant ergens niet gestroomlijnder of misschien wat efficiënter kan. Dat is niet in enige negatieve zin bedoeld, maar in ieder geval gewoon een boodschap mee te geven van, kijk ook eens aan die kant van het proces of daar misschien nog een voorstel voor is te doen. Waarom dan geen amendement? Ik wilde graag dat vragen aan de volgende werkgroep, om dat in ieder geval mee te nemen, en daar is dit amendement ook op geschreven. Verder is die is die niet veel complexer dan dat die is, dus ik hoor graag wat de rest daarvan vindt. Dan het amendement, dat gaat over voorstel 9. Is ook een nieuwe versie van gemaakt, van de week stond er nog een versie van dit amendement waarmee we onderdeel negen of voorstel negen helemaal verwijderden uit het voorstel. Dat hoefde niet na overleg met een aantal collega's, ons punt namelijk is, is dat we het met voorstel negen op twee punten niet helemaal eens zijn. En het eerste punt is dat er in voorstel negen staat dat het agenderen van ib-brieven en raadsadressen niet altijd gelijk leidt tot een motie of een raadsvoorstel. En wij zijn van mening dat dat ook helemaal niet hoeft, want het agenderen van een informatiebrief of een raadsvoorstel, daar kan je veel meer redenen voor hebben dan enkel het voorbereiden van een motie. We hebben het volgens mij laatst nog gezien toen de heer van Enk, die wilde de woningbouw in Rijswijk bespreken, alle nieuwe projecten. Die had daar wellicht geen intentie meteen voor een raadsvoorstel of een motie, maar die wilde gewoon het debat aangaan hier in de raad met collega's om dat te kunnen bespreken. En dat is een hartstikke legitieme reden om zoiets op de agenda te zetten. Tweede onderdeel ging over de maatregelen die dan bij voorstel negen worden geschetst en vooral het laatste onderdeel van die maatregelen. Dat was dat we in plaats van met twee partijen voortaan met drie partijen moeten agenderen. En daar hadden wij ook een klein probleempje mee, want dat lost het probleem wat ditzelfde voorstel schetst niet op. Het zal niet bijdragen aan een toename van het aantal raadsvoorstel en moties, het zal geen duidelijkheid scheppen over de reden van het agenderen en het zal geen inzicht geven in de urgentie die we hebben met het agenderen. Dus die hebben we nu met dit amendement ook verwijderd. Wat we daarmee wel laten staan is gewoon het goed beargumenteren waarom we nou iets op een agenda willen, daar zijn het volstrekt mee eens, dat is hartstikke belangrijk. Ook voor het vervolg van het debat, dus laten we dat dan vooral doen, want wij zijn van mening dat je daarmee echt stappen maakt en vandaar dat we dit amendement indienen. Dan wat enigszins als een verrassing kwam, is er nog een raadsvoorstel toegevoegd aan dit punt, het raadsvoorstel voor de griffie. Wil ik toch nog heel even iets kort over zeggen. Ik wilde dat met een stemverklaring doen, maar laten we het dan hier heel even kort zeggen. We snappen heel erg wat er staat, de groei van Rijswijk, we groeien met 20.000 /30.000 inwoners straks, dus dat vergt ook iets van onze ambtelijke organisatie. Dat snappen we, dat vergt dus ook iets van de griffie en ons

als raad en daarom vinden het ook belangrijk dat wij de middelen krijgen, en daarmee dus ook de griffie, om een verbetering aan te brengen. Wat we wel als sidenote mee willen geven, is dat we wel kritisch moeten blijven op het geld dat we er hiermee uitgeven, want het is twee ton. Ik kan me menig raadsvoorstel herinneren waar we voor minder een veel langere discussie over hebben gehad, dus dat blijven we ook doen als fractie. Wellicht kunnen we in de toekomst zelfs afschalen, als de rust een beetje is wedergekeerd in Rijswijk en de grootste groei is geweest. We zullen wel meestemmen, maar we zullen wel kritisch blijven monitoren wat er met die gelden gebeurt. En daarbij wil ik het laten voor de eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Dam. Dan kijk ik naar uw raad, geef ik het woord aan mijnheer Weterings van Rijswijks Belang.

De heer Weterings: Goedenavond, voorzitter, dank u wel. Ook wij hebben al wat complimenten geuit in het forum voor de werkgroep. Nogmaals, dank jullie wel. We begonnen welvarend het voorstel te lezen waarin we al direct konden instemmen met voorstellen één tot en met vier. Dat is een prima verbetering ook wat ons betreft. Voorstel 2, 5, 6, 7, 8 en 12 schoten we ook zo heen. Prima, is echt Samen naar beter, we doen het echt samen met zijn allen. Toen kwamen voorstel 9 en 10 en daar hadden wij toch wel wat problemen mee. Ik zal de woorden van mijnheer van Dam niet herhalen over punt negen, daar sluiten we volledig bij aan. Maar van punt 10 wilden wij echt, wat ook mevrouw Kames van het forum heeft gedaan, echt principieel bezwaar maken. We zitten hier met tien partijen, we zitten hier met tien idealen, met tien verschillende achterbannen en iedereen heeft zijn eigen urgentie. Of nu gaat om bomen of een christelijke kerk, of het gaat om groen, het gaat om scheve stoeptegels of wat dan ook, iedereen heeft zijn eigen idealen en zijn eigen urgenties. En het is aan de partij of aan de persoon zelf om in een vragenuur kort een vraag te stellen over hetgeen wat hij of zij urgent vindt. En hier gaan we gewoon letterlijk een tekstuele aanpassing doen dat een voorzitter in samenspraak met de griffier gaat bepalen wat de actualiteit van de vraag moet zijn. Misschien zijn denkbeeld is niet mijn denkbeeld, ook andersom. Dan denk ik, we waren zo op de goede weg, van samen naar beter. Het ene punt wat we aangeven, kunnen we deze nog herzien of in ieder geval zorgen dat deze niet wordt toegevoegd, wordt het er toch nog doorheen gejaast. Dat vind ik heel erg jammer. Ook in een eerder stadium waar wij het al hadden besproken in de Plaspoelpolder, hebben we ook aangegeven dat we deze manier van vraagstelling vinden wij, het hoort gewoon bij een democratisch gekozen partij. We hebben allemaal een kiesdrempel gehaald of tegenwoordig allemaal een bepaalde groep mensen. Dan zou je voor die mensen of voor die persoon een vraag willen stellen, moeten wij er altijd vrijheid in hebben. En die vrijheid wordt met dit zinnenetje in ons oog ontnomen en daarom tekenen wij behoorlijk bezwaar tegen punt nummer 10 uit het prachtig voorstel verder. Dus we hopen met het amendement dat we hebben gemaakt, dat we punt tien alsnog ... Dat jullie ons dat wel gunnen, dat we echt het samen gaan doen in plaats van tot een paar partijen besluitnemen wat voor ons ieder geval een killend, afnemend democratisch besluit is van de volksvertegenwoordiger. Dat is mijn eerste termijn, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Weterings. Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Oude Alink van GroenLinks.

Mevrouw Oude Alink: Dank u wel, voorzitter. Ik hoef geen opmerking meer te maken over het originele voorstel, want dat heb ik al gedaan in het forum. Dus ik ben heel erg benieuwd wat de werkgroepleden vinden van de amendementen en de moties.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Oude Alink. Dan geef ik graag het woord aan de heer Loof van de VVD.

De heer Loof: Dank u wel, voorzitter. Wat Rijswijkse VVD betreft ligt hier een goed afgewogen voorstel waar veel werk in heeft gezeten door de werkgroep en hebben we daar ook verder geen opmerkingen of vragen over. Dank.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Loof. Dan geef ik graag het woord aan mijnheer Van der Veer van de Partij van de Arbeid.

De heer Van der Veer: Voorzitter, dank. Er is in het gezamenlijke forum al uitgebreid gesproken over dit raadsvoorstel en de daarbij behorende onderliggende stukken. De fractie van de Partij van de Arbeid wil nogmaals de leden van de werkgroep de ondersteuning vanuit ambtelijke organisatie en eenieder die hieraan een bijdrage heeft geleverd, alsnog hartelijk danken voor de geleverde werk. De PvdA spreekt dan ook zijn vertrouwen uit naar de uitvoering en de vervolgstappen, zoals bijvoorbeeld de uitbreiding van onze griffie en wenst eenieder van ons succes met de uitvoering. En wat betreft de amendementen en de motie wachten we de beantwoording af, voorzitter. Voorzitter, samen kan het, samen werkt beter, samen naar beter. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van der Veer. Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Woudstra van D66.

Mevrouw Woudstra: Dank, ook vanuit onze kant veel dank aan de werkgroep en al het werk dat verzet is en al het voorwerk dat daarvoor er was. Dank daarvoor. Ik ga het zo verder kort houden, ook ten aanzien van de griffie, omdat die er nu geagendeerd is even heel kort. We begrijpen de vraag, wij hadden het echter zo gelezen als, het gaat over de persoon die extra komt, dat dat gaat over het ondersteunen van ons als raadsleden bij de gemeenschappelijke regelingen. Wij zitten vanuit onze fractie ook regelmatig de afgelopen jaren in die gemeenschappelijke regelingen. Wij missen daar, ook als we andere raden krijgen duidelijke ondersteuning. Dat gaat niet over vergaderen, dat gaat over input, samenbrengen, onze stukken sturen, weten waar we naartoe moeten, zorgen dat we als Rijswijk daar ook duidelijk vertegenwoordigd zijn en duidelijk een mening kunnen hebben zonder dat dat ons als raadsleden heel veel tijd extra kost en zodat we daar ook namens de hele raad kunnen zitten. Dus wij hadden hem zo gelezen en ook bedacht dat dat natuurlijk gewoon een volledige griffiemedewerker is. Dat als er iemand anders ziek is zoals je dat collegiaal doet, elkaar vervangt en meedoet en meedraait met alles in de griffie. Ik hoop dat dat op die manier opgehelderd kan worden, want inderdaad is het natuurlijk de bedoeling dat het volledige werkpakketten zijn en we dat geld netjes en goed verdelen dat er nodig is. En voor heel Rijswijk inzetten, zodat we er allemaal beter van worden. En als hele raad die goede ondersteuning kunnen krijgen, dat hopen wij dan ook. Als het gaat over de amendementen, gezien de uitbreiding van de raad in aantal leden en het aantal partijen, snappen wij de verandering van twee naar drie ondersteuners, ook om dat wat duidelijker te expliciteren. Daar hebben wij geen problemen mee om dat zo te doen. Dat maakt voor ons wel wat lastig in het amendement omdat daar twee dingen bij elkaar komen, het amendement dat Wij heeft ingediend. Want we snappen ook dat het een toezegging een legitieme reden moet hebben, dat dat zien we ook, dat zien we ook niet doorkruisen met het voorstel dat er nu ligt. En u zegt agenderen, dat mag dan straks alleen als er een motie of een raadsvoorstel ligt. Wij zijn het er inderdaad mee eens dat het niet zo moet zijn dat raadsvoorstellen alleen maar geagendeerd kunnen worden als er een motie of een amendement komt. Dus misschien kan dat uit het voorstel allereerst nog verduidelijkt worden, want dan kan ik de redenatie niet helemaal volgen. En dat is een vraag dus aan wat er precies bedoeld wordt met die passage vanuit de werkgroep. Dan kijken we daarna zelf nog naar het amendement. Wij had ook een motie over zogenaamde schriftelijke vragen en een toekomstige werkgroep die daar nog naar kan gaan kijken. Wij zaten daarbij ook te denken aan, hoe zit het dan met technische vragen, ook technische vragen kennen niet altijd een heel duidelijk proces. En we zijn van belang dat vragen eenduidig en duidelijk en voor iedereen gelijkelijk worden opgepakt en behandeld. Wellicht is het

handig als een volgende werkgroep daar ook inzicht in krijgt, maar er zit nu ook een voorstel in om technische vragen voorafgaand aan het forum te kunnen stellen. Dan vroegen wij ons af, zijn die technische vragen die we bij het forum kunnen stellen, gaan die dan alleen over het forum of kunnen we ook andere vragen aanmelden voorafgaand en breed technische vragen stellen voor het forum? Want dan zitten we misschien wat anders weer in deze motie. En ik denk dat ik dan alle opties en mogelijkheden die anderen hebben genoemd. En mocht dat niet zo zijn, dan kom ik daar twee terug. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Woudstra. Dan geef ik graag het woord mijnheer Braam van Beter voor Rijswijk.

De heer Braam: Ik had me niet opgegeven als woordvoerder, maar we kunnen als partij ons prima vinden in de voorstellen zoals die voorliggen. En ik zou eigenlijk vooral willen uitspreken dat we moeten proberen om datgeen wat door de werkgroep is voorgesteld, om daar gewoon mee aan de slag te gaan, te kijken hoe het werkt en dan vooral daar weer van leren. Als op een gegeven moment blijkt dat een aantal zaken niet lopen zoals ze moeten lopen, dan kan ik me zo voorstellen dat de werkgroep weer bijeenkomt en kijkt hoe we daar de zaak verder kunnen verfijnen. Daar wil ik het graag bij laten, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Braam. Dan kijk ik naar mevrouw Harmsen van de ChristenUnie.

Mevrouw Harmsen: Dank u wel, voorzitter. Een paar hele korte opmerkingen. Dank u wel, mevrouw Woudstra eigenlijk voor verdere verklaringen en beantwoording van de vraag rondom de uitbreiding van de griffie. Bijvoorbeeld het punt van de medewerker over regionale samenwerking was een heel helder verhaal, dus ik hoop dat iedereen er ook notie van heeft gedaan. Het amendement om terug te draaien dat drie partijen iets moet indienen in plaats van twee. Ik ben zelf een van de kleinere partijen, een eenpitter in de oppositie. En ik heb zelf ook nagedacht wat dat betekent voor iedereen, dus in de oppositie, coalitie, groot en klein. En dit is een iets ... U moet het niet zozeer zien als een drempel, het raadsvoorstel om drie indieners te doen, maar vooral een aansporing om meer met elkaar samen te werken. En dat wordt een beetje geformaliseerd door drie partijen iets te laten indienen of drie partijen eigenlijk te vragen van ermee eens te zijn in plaats van twee. Dat stimuleert gewoon samenwerking, niet meer dan dat. Dat is gewoon een spelregel die we elkaar aan opleggen en zoals de heer Braam net zei, we moeten het gewoon gaan doen. En we gaan gewoon zien in de komende jaren wat voor verbeteringen dit oplevert in de debatacultuur en in de raad. En we kunnen altijd nog een nieuw werkgroep, we kunnen altijd weer iets anders voorstellen, maar we moeten eerst een poos gewoon ermee gaan werken. En dat was eigenlijk alles, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Harmsen. Dan kijk ik naar mijnheer El Majjaoui van de Partij voor Gelijkheid en Rechtvaardigheid.

De heer El Majjaoui: Dank, voorzitter, voor het woord. In lijn met de uitbreiding van de functie griffie is het juiste urgent en noodzakelijk om met succes de stad, die steeds complexer wordt en met grote uitdagingen kampt, te besturen. Zo ook om de plannen voortvloeiend uit de werkgroep Samen naar beter optimaal te kunnen uitvoeren. Mijns inziens is dit voorstel dan ook vrijwel uitputtend opgesteld en onze fractie is van mening, en er zit ook geen aanleiding om de bijbehorende amendementen te steunen. Vanuit deze plek dank ik ook de werkgroep die de nodige inspanning heeft gelegd tot dit doel. Maar zoals vermeld zal in de aanloop van de volgende verkiezingen wederom een werkgroep worden gevormd om de verbetering ten aanzien van de volgende periode verder vorm te geven en waar nodig het beleid verder bij te schaven. En wederom ook artikel 44, het onderwerp is voor ons ook overbodig, omdat er gewoon het instrument vrijwel aanwezig is. Voorzitter, we kunnen regels blijven opstellen en beleid herschrijven, maar de mens staat hierbij centraal. Dus fatsoensnormen,

omgangsnormen met elkaar zijn het fundament van een succesvol besturen van de stad. Daarbij valt het met respect omgaan met elkaar. En dat is gewoon het belangrijkste en de wetgeving blijft altijd een goed instrument om die daarvoor in te zetten. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer El Majjaoui. Dan zijn we aan het einde van de eerste termijn vanuit uw raad. Dan ga ik het woord geven aan mijnheer Van 't Eind omdat de twee amendementen en de motie betrekking hebben op het raadsvoorstel werkgroep Samen naar beter. Mag ik u het woord geven, mijnheer Van 't Eind?

De heer Van 't Eind: Ja, voorzitter. En ik begin even met een excuus, ik wilde net niet tornen aan uw autoriteit als voorzitter, bij deze. Voorzitter, ik had ook nog twee vragen gehoord vanuit D66, maar die betrek ik even bij de toelichting op de amendementen, want daar hebben die vragen ook betrekking op. En ik start even met de dank voor nogmaals namens de werkgroep voor de complimenten en ook namens de werkgroep onze dank voor de manier waarop er in het forum serieus gesproken is over onze voorstellen. En ook onze dank dat er dan ook vervolgens amendementen en een motie ligt, want dat geeft ook weer dat het voorstel en het werk wat wij als werkgroep hebben gedaan, serieus genomen wordt en dat doet ons deugd. Voorzitter, de beide amendementen raken aan voorstel 9 en voorstel 10, dus ik begin even met kort toe te lichten wat we ook weer bedoelden met voorstel 9 en 10. En dan hoop ik ook de twee vragen van mevrouw Woudstra daarmee beantwoord te hebben. Voorstel 9, ik begin even in algemene zin. Alle voorstellen hebben we vanuit de werkgroep, zijn er op gericht om te zorgen dat we zo goed mogelijk en zo effectief mogelijk met elkaar kunnen debatteren over de belangrijke onderwerpen waar wij elke keer in de raad over spreken en belangrijk onderwerpen voor de stad. En niet bedoeld om te tornen aan de instrumenten die je als raadslid hebt om die op een goede manier in te zetten. Sterker nog, het is juist een poging om dat effectiever te maken. En dat geldt ook voor voorstel 9 en voorstel 10. En voorstel 9 heeft tot doel om de bespreking van raadsadressen en rib's effectiever maken dan het nu is. Nu staan ze heel vaak op de agenda, zonder dat we weten, als je je voorbereidt, waarom het er ook weer opstond. De indiener weet het, ik ben ook wel eens tegengekomen dat de indiener het zelf eigenlijk ook niet meer weet, waarom die ook alweer op de agenda stond. En dit voorstel is er dus opgericht om te zorgen dat dat effectiever is en dat je dus ook effectiever kan voorbereiden en dat daar ook eventueel op dat moment in het forum echt een debat kan ontstaan over de agendering van zo'n raadsadres en zo'n raadsinformatiebrief. En we hebben daarbij ook gekeken naar, en dit is niet bedoeld als een extra drempel, hoe gaan we nu verder als raad en mevrouw Woudstra refereerde er al aan, we groeien ook van 31 straks naar 33 zetels. En binnen de werkgroep dachten wij, dan kunnen we ook zeggen, je moet van die twee naar drie fracties om te agenderen. Daar kun je natuurlijk van mening over verschillen, maar dat is in ieder geval de manier zoals wij ernaar gekeken hebben. En voorstel 10 heeft met name tot doel gehad om het vragenuur, ook met name voor die bewoners die we graag vaker in de raad willen hebben, attractiever te maken en effectiever en politieker. En als je dat wil, zo hebben we er als werkgroep naar gekeken, dan moeten we het wel anders doen dan dat we het nu doen. Nu hebben we een hele rij aan vragen die nog aan het einde komen, waarvan een deel misschien ook wel gewoon via artikel 44 vragen gesteld hadden kunnen worden. Die vervolgens ook nog niet eens altijd afgehandeld worden, dan uiteindelijk schriftelijk. En wij als werkgroep dachten, dat moeten we actiever maken. Denk aan de manier waarop het vragenuur van de Tweede Kamer is, waar ook echt politiek debat mogelijk is. Dus het is niet alleen maar die vragen stellen, maar het is dan ook straks mogelijk om elkaar te kunnen interrumpen. Niet oneindig natuurlijk en daar gaat de voorzitter natuurlijk streng op voorzien, van het forum of van onze raad. Maar dan ontstaat er wel debat en daar is het wel voor nodig dat je met elkaar zorgt dat dan de meest actuele vraagstukken ... Dus misschien is urgent een wat ongelukkig gekozen term, maar de meest actuele vraagstukken op dat moment geagendeerd staan. En hoe bepaal je dat dan? Dat is natuurlijk best ingewikkeld, daar hebben we het in de sessie die we met

elkaar gehad hebben in ... Ik weet even niet meer wanneer dat ook alweer was, maar de sessie die we hadden georganiseerd als werkgroep natuurlijk ook over gehad en dat hebben we geprobeerd in te vullen dat zo neutraal mogelijk te doen. Dus voor de raadsvergadering is dat de voorzitter van onze raad samen met de griffie en voor het forum is dat de voorzitter van het forum samen met de griffie. Die daar op een neutrale manier, vanuit de rol van voorzitter en vanuit de rol van de griffie, naar zouden moeten kijken. En dan is er nog altijd de escape om te zeggen, maar ik ben het niet eens met dat oordeel dus ik wil dat het toch geagendeerd wordt. En dan leg je het voor aan het forum of aan de raadsvergadering aan het begin. Maar het is nadrukkelijk niet bedoeld om een instrument van welke partij dan ook uit handen te slaan. Maar de insteek is om het een wat attractievere bespreking te maken ten aanzien van dat vragenuur, ook politiek interessanter dan dat het nu is. Voorzitter, dan heb ik nog één vraag openstaan van mevrouw Woudstra en die heb ik volgens mij nog niet beantwoord. Dat is dan, hoe zit dat met dat vragenuur voor het forum? Daar kunnen we natuurlijk ook nog wel in de uitwerking naar kijken hoe dat loopt, maar in aanvang is het natuurlijk bedoeld om technische vragen te stellen over vragen die dan op dat moment in het forum op de agenda staan. Zo is het voorstel bedoeld. Voorzitter, wij vinden als werkgroep dat het aan elk raadslid individueel is, nog niet eens denk ik aan fracties, maar elk raadslid individueel. Volgens mij is dit niet politiek, maar is dit gewoon een ons als individu van raadslid, hoe kijk ik tegen onze raad aan, hoe wil ik dat dat functioneert? Om een besluit hierover te nemen, ook een besluit over die amendementen en ook over de motie waar ik nog geen antwoord op heb gegeven overigens. Daar moet ik nog wel even antwoord op geven. Maar, voorzitter, wat ik wel belangrijk vind om aan te geven, is dat we ... En dat zie je misschien niet zo goed in het voorstel terug, maar er is natuurlijk wel degelijk ook intern het een en ander gebeurd rond het strakker maken van de beantwoording van die artikel 44 vragen. En er zijn ook intern enkele wijzigingen wel degelijk doorgevoerd in het proces. En zo worden vragen op dit moment direct beledigd bij de verantwoordelijke teammanager, die zetten ze dan ook in het team uit en vanuit bestuursadvisering, bestuurlijke besluitvorming, wordt dat ook gemonitord. Dus dat zijn de interne acties die wel degelijk gedaan zijn. Of dat voldoende is, dat laat ik even aan het oordeel van de raad. En natuurlijk is het zo dat je dit soort processen altijd verder kunt optimaliseren. Dus op zichzelf om tegen de volgende werkgroep te zeggen van, wees daar scherp op, daar denken wij als werkgroep dat daar op zichzelf niets mis mee is. Maar we vinden wel belangrijk om te benadrukken, het is niet zo dat daar intern niks mee gebeurd is. En we zien ook, in ieder geval in de mening van de werkgroep, wel degelijk verbetering, ook op die artikel 44 vragen. Als het gaat om die amendementen, voorzitter, hebben we als werkgroep besloten daar niet ze te omarmen of af te raden. We vinden dus echt dat het aan elk individueel lid van de raad is om daar zelf een afweging in te maken. Dus wat dat betreft voor mijn eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van 't Eind. Ik heb met aandacht naar u geluisterd en als ik goed heb geluisterd, heeft u ook echt de vragen beantwoord en heeft u ook gereflecteerd op de amendementen en de ingediende motie over het verbeterplan rondom artikel 44 vragen. Dan ga ik de tweede termijn openen en kijk ik naar uw raad. Is er behoefte bij mijnheer Van Enk, wilt u het woord voeren? Dan geef ik u als eerste het woord.

De heer Van Enk: Ja, voorzitter, dank u wel. Ik wil even beginnen met een vraag aan mevrouw Woudstra, want die had het over bepaalde invulling van de uitbreiding griffie voor samenwerking. En toen had ze het over voor raadsleden die in een samenwerkingsverband zit ... Nee, toch verkeerd begrepen. Maar dat is denk ik mijn punt, sinds de wijziging van die Wet gemeenschappelijke regelingen, zitten raadsleden niet meer in het bestuur. En dat was vroeger wel zo en ik denk dat je toen nog enigszins kon spreken van directe invloed vanuit raden, raadsleden, naar gemeenschappelijke regelingen, met name het stadsgewest. En dan vond er ook een discussie plaats in de raad over die stellingname. Als we dat nu willen doen, dan doen we dat met de wethouder. Wat wethouders zitten alleen nog maar in bestuur of de burgemeester. En als we bijvoorbeeld de

zienswijze vaststellen met elkaar, dan kunnen we heel principieel zeggen, dat moeten we zelf voorbereiden met een griffie, dat kan niet vanuit de ambtelijke organisatie. Dan leidt dat bijvoorbeeld tot verschillende keren opmerkingen naar de veiligheidsregio, die financiering is volgens ons niet goed, verdeelsleutel. En daar gebeurt niks mee, tot het moment dat ons vertegenwoordiger in het bestuur zegt van, hoe zit dat nou? En dan komt er een bestuurder uit Wassenaar, geloof ik, hier dan uitleggen hoe het zit. Maar dat is dus niet invloed uitoefenen vanuit de raad. En dat wil ik toch gezegd hebben.

De voorzitter: Ik zie dat mevrouw Woudstra daarop wil reageren, Mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra: Voordat er daar discussie over ontstaat die misschien niet bedoeld was. Ik had gevraagd of wat ik zei te laten verifiëren en het klopt, want ik heb niet in die werkgroep gezeten. Dus dit is hoe wij het lezen, dus ik heb gevraagd of wij dat goed lezen. Ik heb niet gehoord dat we het niet goed lezen. Het ging ons niet om de oude situatie, het gaat ons om de nieuwe situatie waarin we ook zienswijzen indienen, er wordt ook gereageerd op onze zienswijzen, er worden ook dingen aangepast op basis van onze zienswijzen. Ik weet dat de heer van Enk daar heel sceptisch over is, maar het gebeurt, het gebeurt ook regelmatig. We krijgen er ook mooie overzichten van, we worden ook vertegenwoordigd in adviesorganen. En op dit moment, even uit mijn eigen praktijk, werd ik gewoon ook niet uitgenodigd omdat er niemand is bij de griffie die door kon geven dat ik plaatsnam daarin. Dat is dus gewoon een onderbezetting, dus volgens ons is het heel prima dat iemand die agenda's bijhoudt. Dat gaat dus niet om die andere voorbereiding, maar echt om die ondersteuning daarin en daar kunt u over zuchten. Maar dit zijn wat er realiteit momenteel gebeurt en we zien dat graag breed in de griffie opgelost. De functieomschrijving laten we nog graag aan de griffier.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Woudstra. Mijnheer Van Enk.

De heer Van Enk: De functieomschrijving wel, maar het bedrag staat al in het raadsvoorstel en we betalen er in totaal twee ton voor. Dan kunnen we toch niet serieus maken om dat te doen voor ondersteunend werk waar mevrouw Woudstra het over heeft, vind ik althans.

De voorzitter: Wilt u verder gaan, mijnheer Van Enk?

De heer Van Enk: Ik ga verder, want ik moet me ook nog uitspreken over de moties en amendementen. Ook gelet op de reactie van de werkgroep denk ik dat wij volledig kunnen instemmen met de motie van Wij over de beantwoording schriftelijke vragen. Het is goed om daar een vaart in te houden en ons als raad daarover uit te spreken. De amendementen, ik vond het een heel ingewikkeld amendement van Wij. Ik weet niet of ze daar een ambtelijke ondersteuning voor hebben aangevraagd, maar anders zou ik het de volgende keer wel doen. Maar de toelichting, die was helder en daar kon ik me ook helemaal in vinden. Alleen, wat ik eerder heb gezegd, ik denk dat we toch een keer moeten proberen. Het is ook net als de heer Van 't Eind zegt, uiteindelijk is het toch een meerderheid in het forum of een meerderheid in de raad die over de agenda gaat. En dan wordt er bij meerderheid beslist. En dat wil ik ook zeggen over het amendement van Rijswijks Belang. Ik denk dat we het moeten proberen en het gaat om hoe we daar met elkaar mee omgaan, of we het aan elkaar kunnen uitleggen. En dat de voorzitter van een forum daar een belangrijke rol in heeft, dat hebben we zien aankomen, vandaar ook de benoeming vanavond. En dan ... Nee, dan ben ik klaar met ...

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Enk. Dan kijk ik naar mijnheer Van Dam van Wij. Rijswijk.

De heer Van Dam: Bedankt. Er werd iets gezegd over het amendement. D66 vroeg van, wat bedoelen jullie nu precies met de rib's en de ra's in relatie tot raadsvoorstellen en moties? Moeten we moeten we nou alleen maar moties en raadsvoorstellen indienen als we ze agenderen. Dat was juist niet de

bedoeling. We bedoelen ermee dat bij het vaststellen van rib's en ra's niet per se altijd een voorstel of een gevolg aan hoeft te zitten en dat het laagdrempelig moet blijven om ze überhaupt te kunnen agenderen, omdat wij als raadsleden en ook als partijen en als raad altijd dat initiatief zouden moeten behouden. Dat is wat wij daarvan vinden. Goed, daar kan een meningsverschil over ontstaan, maar ik ben er toch wel voorstander van om in ieder geval die twee partijen te houden. Die motie, fijn om te horen in ieder geval dat er al intern gewerkt aan wordt. Ook goed om te zien dat er verbeteringen zijn wat dat betreft. Alleen, het staat nog niet op die manier in het voorstel. En ik denk dat het echt niet kwaad kan om daar dan nog even echt naar te kijken. Dus ik wil het vooral meegeven als een duwtje in de rug. Ik denk dat je daar als raadslid het niet mee oneens kan zijn, want ook nu zie je als je naar het tabje op iBabs gaat met de vragen die zijn gesteld, dat er soms nog even wat blijft hangen. En daar is gewoon kans voor verbetering en zo niet, al is de uitkomst van, daar zit geen verbetering in, dan is het ook een antwoord. Maar het is denk ik goed dat daar gewoon nog even naar gekeken wordt. En daar wil ik het bij laten.

De voorzitter: Ik zie dat mevrouw Woudstra u wil interrumperen, mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra: Nu ik net antwoord heb gekregen op mijn vraag over techniek denk ik, ik doe hem dan maar nu. Hoe staat de heer Van Dam erin als die motie ook over technische vragen zou gaan?

De voorzitter: Mijnheer Van Dam.

De heer Van Dam: Ben ik helemaal niet op tegen.

De voorzitter: Dat is een duidelijk antwoord, wilt u ...

De heer Van Dam: Dan even een toevoeging, want dan zou ik wel iets, een schorsing, willen als het de bedoeling daarvan is om hem even aan te passen.

De voorzitter: Dat is uiteraard mogelijk, misschien kunt u dat straks aanpassen met technische vragen erbij. Was u klaar met uw inbreng in tweede termijn? Dan geef ik graag het woord aan mijnheer Weterings van Rijswijks Belang. Wilt u het woord voeren, mijnheer Weterings?

De heer Weterings: Zeker weten, voorzitter, dank u wel. Ook mijnheer Van 't Eind, bedankt voor de beantwoording, ik heb daar heel goed naar geluisterd. U geeft een paar dingen aan van, we willen geen drempel neerleggen, maar u praatte wel over hobbels in het forum. Als ik ergens een drempel weghaal, is een hobbel, dan is hij ook niet meer gelijk. Dus die drempel is voor ons een hobbel en een hobbel is voor ons een drempel. En het vragenuur is juist bedoeld om kort, krachtig, actuele vragen te stellen wat voor een partij belangrijk is. Of het gaat om klimaat of bomen of participatie of sociale woningbouw, iedere gekozen partij zou kort en krachtig hun achterban moeten kunnen vertegenwoordigen. Daar gaat de griffier of een voorzitter niet over. Als ik dan aan u vraag, prima, in uw voorstel wat er keihard staat, dat is, een voorzitter en de griffier gaan bepalen wat actualiteit en de urgentie is. Dan geeft u aan, dat wordt ingewikkeld. Wat is ingewikkeld, wat is de beoordeling van ingewikkeld, kan u mij dat uitleggen dadelijk in uw tweede termijn? En nogmaals, u zegt, we doen het niet om een instrument af te pakken. Voor ons voelt het wel zo, want wij zijn inderdaad het afgelopen jaar, jaren vaak actiever geweest in het vragenuur om korte krachtige vragen te stellen. Kwamen ook geen hele betogen, we waren kort en krachtig. Nogmaals voor ons is het echt een belemmering. Naar alle waarschijnlijkheid wordt het doorgezet, ons amendement zal het niet halen, maar we zullen altijd een manier zoeken om toch onze achterban kunnen blijven vertegenwoordigen op de manier zoals die ooit is bedoeld. Dat was dus met een vragenuur, dat gaat op een andere manier nu. Ik vind het wel jammer dat het zo toch erdoorheen wordt gepusht, want ook uw uitleg, wat u nu zegt, komt niet in de toelichting. Hier staat keihard, de voorzitter beoordeeld in samenhang

met de griffie de mate van de actualiteit en de urgentie van de vraag. En over een paar jaar, als er een andere griffier zit, die kijkt puur naar wat er staat, die heeft uw betoog niet bij de hand van wat u daar eigenlijk mee bedoelt. Dat staat hier keihard gewijzigd. Denk er alstublieft nog even goed over na. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Weterings. Dan kijk ik naar mevrouw Oude Alink van GroenLinks, heeft u behoefte? Nee, mijnheer Loof van de Rijswijkse VVD, moet ik zeggen. Niet?

De heer Loof: Nee, voorzitter, dank. De rebranding komt goed aan, ik merk het. Ik wilde nog wel ook de werkgeverscommissie overigens bedanken voor het voorstel, omdat die hier nu bij betrokken was. Dus bij deze nog.

De voorzitter: Dank u wel. Dan mijnheer Van der Veer, van partij ... Wilt u geen ... Mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra: Dank voor de antwoorden inderdaad. Ook dank aan de werkgeverscommissie, griffier en allen die hebben meegewerkt hieraan. Ter verduidelijking, inderdaad, geld moet goed besteed worden. Daar zijn we zeker voor en medewerkers kosten wat zij kosten en we hebben graag een stevige griffie, laat dat maar gezegd zijn. Daar mogen we trots op zijn, denk ik, als we dat echt met zijn allen voor elkaar gaan krijgen. En over het voorstel Samen naar beter, ik hoop dat dat beter wordt, dat we gaan proberen. Ik sluit me graag aan bij de woorden van de heer Braam, laten we dit eerst eens met zijn allen gaan proberen. We zullen dan ook niet meegaan nu in de amendementen. We houden de opmerkingen wel in gedachten en voor de motie kijk ik graag zo met de heer Van Dam wat mogelijk is.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Woudstra. Dan kijk ik naar mevrouw Harmsen. Nee, ook niet. Mijnheer El Majjaoui ook niet. Dan zijn we aan het einde gekomen van het tweede termijn dan van uw raad. En dan geef ik nu het woord aan mijnheer Van 't Eind voor misschien een reactie op de vragen die mijnheer Weterings heeft gesteld. Ik heb verder geen andere vragen gehoord, dus aan u het woord.

De heer Van 't Eind: Dank u wel, voorzitter. Ik heb inderdaad alleen vragen van Rijswijks Belang gehoord. De vraag, wat bedoelde ik nou precies met ingewikkeld. Wat ik met ingewikkeld bedoelde, voorzitter, is niet zozeer of het ingewikkeld is, of het wel of niet actualiteit of urgentie af te wegen. Wat ik daarmee bedoelde, is dat je het op zo'n manier inricht dat het neutraal gedaan wordt door een neutraal orgaan. En we hebben een discussie gehad, misschien moet je het presidium dat laten doen. En uiteindelijk kwamen wij erop, het meest neutrale om dat te doen is door dat door de voorzitter van het forum te laten doen samen met de griffier, of iets actueel of urgent is of vooral actueel is. Voorzitter, ik bedoel even een klein herstel. Ik weet natuurlijk ... Ik kan niet terughalen wat ik allemaal gezegd heb, voorzitter. Ik heb bedoeld te zeggen, want ik heb blijkbaar ook het woord hobbels gebruikt en soms weet je ook even niet meer wat je gezegd hebt. Voorzitter, wat ik bedoel te zeggen, is dat het voorstel niet bedoeld is om extra hobbels en drempels op te leggen. Het voorstel is bedoeld, en dat is de aard van het voorstel, en daar kun je het ook mee oneens zijn. Het voorstel is bedoeld om het vragenuur scherper en actueler en interessanter te maken met politiek debat. Dat is het doel van het voorstel.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Weterings, u wilt interrumpen.

De heer Weterings: Ik had een vraag aan mijnheer Van 't Eind. Vindt u het voorstel nog steeds samen naar beter als één partij principieel over één puntje in heel het voorstel bezwaar heeft, vindt u dan dat we het nog gezamenlijk hebben gedaan? Of zegt u, het is echt samen naar beter of het is principieel dat we dat gewoon erdoorheen jassen? Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Van 't Eind.

De heer Van 't Eind: Voorzitter, ik neem toch wel even afstand van de indruk die hier nu gewekt wordt, dat we er iets doorheen jassen. Dat is gewoon niet het geval. Wij hebben een uitgebreide sessie georganiseerd, hebben geprobeerd zo goed mogelijk te luisteren en daar zijn deze voorstellen uitgerold. Dat is niet bedoeld om welke partij dan ook te pesten. Dat is met de insteek, zoals ik hem nu gezegd heb en daar kun je het mee eens zijn of oneens. En dat is een afweging van de gehele raad, niet van de werkgroep en niet van mij persoonlijk, dus u spreekt mij niet persoonlijk aan. Ik spreek namens de werkgroep, even voor de duidelijkheid, voorzitter. En dan is het vervolgens aan de gehele raad om daar een afweging in te maken. Ik zie niet in waarom dat erdoor drukken is.

De voorzitter: Prima. Ik denk dat het goed is om ... Het gaat herhaling van zetten worden, dus mijnheer Van 't Eind heeft geantwoord namens de werkgroep en ik weet niet of u een nieuwe vraag heeft. Een nieuwe vraag dan, als u een nieuwe vraag heeft, dan mag u het woord krijgen.

De heer Weterings: Ik vraag mijnheer Van 't Eind een andere invulling van de beoordeling van de griffier en voorzitter te horen op wat wordt dan mijn actuele vraag beoordeeld? Kan u dat nog een keer herhalen of in ieder geval een keer uitleggen? Want ingewikkeld kom ik nergens mee. Op wat zal de beoordeling plaatsvinden van de griffier en de voorzitter, over mijn actuele vraag?

De voorzitter: Nog één keer mijnheer Van 't Eind.

De heer Van 't Eind: Voorzitter, of die in de ogen van de voorzitter van het forum of de voorzitter van de raad en de griffier op dat moment actueel is. Voorzitter ...

De voorzitter: Prima, ik ga dit beëindigen en ik stel voor dat we even kort gaan ... Ik denk mijnheer Van Dam, u wilde met uw motie aan de slag.

De heer Van Dam: Graag drie minuten alstublieft.

De voorzitter: Hoeveel minuten heeft u nodig?

De heer Van Dam: Drie.

De voorzitter: Drie minuten, dan mag u ...

De heer Van Dam: Twee minuten mag ook.

De voorzitter: Ik geef u vijf minuten. Manuella heeft ook tijd nodig.

SCHORSING

De voorzitter: Mijnheer Van Dam, volgens mij bent u gereed. Wilt u het woord voeren kort?

De heer Van Dam: We hebben de motie aangepast. Ik zal heel even de dictum voorlezen, want dat is ook het enige wat is aangepast. Verzoekt het college om in samenwerking met ambtelijke organisatie en de nieuwe werkgroep een verbeterd voorstel te doen voor de beantwoording van de vragen van de raad. In dit voorstel te kijken waar en hoe ambtelijke processen aangescherpt en of gestroomlijnd kunnen worden om het proces van de vragen die via de griffie aan de ambtelijke organisatie worden gesteld te optimaliseren. Als dat geen prachtwerk is, dan weet ik het niet meer.

De voorzitter: Goede samenwerking. Dank u wel, mijnheer Van Dam. Dan ga ik u voorstellen tot stemming over te gaan. En dan hebben we het over agendapunt 11, raadsvoorstel Uitbreiding griffie als eerste. Daar gaat u het besluit overnemen. Ik kijk naar uw raad, wenst er iemand een stemverklaring af te leggen? Ik denk dat het niet meer nodig is, toch? U heeft de kans gehad om dat ook mee te nemen in de bespreking. Dus kijk ik naar techniek. We zijn nu bij agendapunt 11,

raadsvoorstel Uitbreiding griffie, daar is ook geen motie bij. Nee, u kunt tot stemming overgaan. We missen nog één stem.

De techniek: We missen de stem van Van Enk en Van Schie. Excuses, mevrouw Harmsen. Mijn collega komt even naar beneden om te kijken of alles goed gaat, maar we missen nog steeds van Schie en Harmsen.

De voorzitter: Er is een kleine technische storing. Mag het niet met één hand opsteken, mag niet? Ja, mijnheer El Majjaoui, wilt u aangeven of u voor of tegen bent, via de microfoon graag. Voor. Dan is het raadsvoorstel met 29 stemmen voor en twee tegen aangenomen. We hebben en technisch en handmatig gestemd.

12. Raadsvoorstel Werkgroep Samen naar Beter (RV 24-013)

De voorzitter: Dan stel ik voor dat we naar agendapunt 12 gaan, het raadsvoorstel van de werkgroep Samen naar beter.

Amendement - Raadsvoorstel Werkgroep Samen naar Beter (RB) (ingetrokken)

De voorzitter: En dan breng ik graag als eerste het amendement ... Mijnheer Weterings.

De heer Weterings: Wij zouden graag ons amendement willen intrekken met het voordeel van de twijfel en met goede afspraken die ook vanavond zijn gemaakt over de beoordeling van de urgentie. En ook de toezeggingen die zijn gedaan, dus we trekken hem in. Dank u wel.

De voorzitter: Prima, dank u wel, mijnheer Weterings.

Amendement - Agenderen van Raadsinformatiebrieven en Raadsadressen (Wij. Rijswijk)

De voorzitter: Dan komt het andere amendement, agenderen van raadsinformatiebrieven en raadsadressen. De nieuwe versie, houdt u die in stand, mijnheer van Dam? Ja, dan gaat u stemmen als eerste over het amendement agenderen van raadsinformatiebrieven en raadsadressen, de nieuwe versie. En dan hoop ik dat de techniek nu werkt. Het gaat inderdaad om 12b, correct, van Wij. Rijswijk.

De techniek: Wij wachten op de stem van de heer Zoghbi, mevrouw Jansen-Dirkx, de heer Van Dam en de heer Kaffa.

De voorzitter: We missen nu twee stemmen, volgens mij. Ik stel voor dat we een nieuwe stemming doen, want dit wordt heel rommelig zo. Of we gaan het met de hand doen aanvullen. Ik stel voor dat u opnieuw uw stem uitbrengt over het amendement agenderen van raadsinformatiebrieven en raadsadressen van Wij. Rijswijk. Mijnheer El Majjaoui, wilt u aangeven of u voor of tegen bent?

De heer El Majjaoui: Tegen.

De voorzitter: Tegen, dan is met 26 tegen en 5 voor het amendement verworpen.

Motie - Verbeterplan beantwoording artikel 44 vragen (Wij. Rijswijk)

De voorzitter: Dan stel ik voor dat u tot stemming overgaat over het raadsvoorstel zelf van de werkgroep Samen naar beter. De motie exact, excuses. De motie verbeterplan beantwoording artikel 44 vragen van Wij. Rijswijk en Rijswijks Belang en D66. Dan gaat u eerst stemmen over de motie.

De heer Weterings: We kunnen niet meer stemmen, voorzitter.

De voorzitter: Wat zegt u, mijnheer Weterings?

De heer Weterings: Het is helemaal weg.

De voorzitter: U kunt helemaal niets stemmen?

De heer Weterings: Ik denk dat de motie niet actueel genoeg is.

De voorzitter: De motie is niet actueel, niet urgent.

De heer Weterings: Besloten door de voorzitter en de griffie.

De voorzitter: Mijnheer El Majjaoui, bent u voor of tegen de motie?

De heer El Majjaoui: Voor.

De voorzitter: Met 30 stemmen voor en 1 tegen is de motie verbeterplan beantwoording artikel 44 vragen aangenomen.

Raadsvoorstel Werkgroep Samen naar Beter (RV 24-013)

De voorzitter: Dan gaat u nu over tot stemming van het raadsvoorstel zelf, raadsvoorstel werkgroep Samen naar beter. Er gaat iets verkeerd. Nee, dit gaat niet goed. Hier staat in beeld het amendement en die is ingetrokken. Wij stemmen over 12d, het raadsvoorstel van de werkgroep Samen naar beter.

De heer El Majjaoui: Ik ben voor. Wat moet ik anders?

De voorzitter: Met 31 stemmen is het raadsvoorstel van de werkgroep Samen naar beter unaniem aangenomen. En ik wil mevrouw Van Nunen en de leden van hun werkgroep complimenteren met het vele werk dat er verricht is in de afgelopen tijd. Wenst u nog het woord te voeren, mevrouw Van Nunen, als voorzitter van de werkgroep, die inmiddels eigenlijk opgeheven is?

Mevrouw Van Nunen: Voorzitter, dank. Ik had het eigenlijk al eerder gepland, maar prima. Want het is belangrijk om, denk ik, te benadrukken wat ook meerdere mensen al voor mij hebben gezegd. Dat we aan de slag gaan, dat het sowieso om ons eigen gedrag gaat, wat de heer Van Enk ook benoemde. En daar kunnen duidelijke regels bij helpen, absoluut. Maar dat er op zijn minst ook vertrouwen nodig is tussen de diverse groeperingen. Evaluatiemomenten, dat zeg ik dan misschien ook naar Rijswijks Belang, criteria worden bij sommige onderdelen nog nader uitgewerkt in een volgende fase. En dit gebeurt dan waarschijnlijk door een nieuwe werkgroep die door het presidium wordt opgestart. En ik kan u van harte oproepen om u te melden voor een volgende werkgroep. En dan hopen we op deze wijze met dit raadsvoorstel en het geamendeerde, niet geamendeerde, maar wel met de motie aangevulde raadsvoorstel een goede weg in te slaan naar nog beter lokaal bestuur hier in Rijswijk. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Nunen, en aan alle leden van de werkgroep, heel veel dank voor het werk.

13. Raadsvoorstel Aanpassingen Reglement van Orde raad en Forumregeling (RV 24-014)

De voorzitter: Dan gaan wij door naar agendapunt 14, nee, agendapunt 15, het raadsvoorstel Startnotitie invulling Spreidingswet in Rijswijk. En daarvoor geef ik in eerste termijn ...

De heer Van Enk: Voorzitter, punt van orde. Wij zouden toch ook stemmen over het reglement van orde en de gedragscode?

De voorzitter: Wacht even, excuus, ik ben nu inderdaad ga ik wel heel snel. Agendapunt 13, raadsvoorstel aanpassingen reglement van orde, raad en forumregeling. Er is geen amendement of motie, dus die kan meteen in stemming. Mijnheer El Majjaoui, bent u voor? U moet het zeggen eigenlijk vind ik wel.

De heer El Majjaoui: Voor.

De voorzitter: Mijnheer El Majjaoui is voor, dan is het raadsvoorstel met 31 stemmen voor aangenomen, het raadsvoorstel aanpassingen reglement van orde raad en forumregeling.

14. Raadsvoorstel Aanpassing Gedragscode Integriteit raad 2024 (24-015)

De voorzitter: Dan gaan wij door naar het raadsvoorstel aanpassing gedragscode integriteit raad 2024. Wenst iemand een stemverklaring daarbij af te leggen. Mijnheer Van Enk?

De heer Van Enk: Voorzitter, toch nog even voor de duidelijkheid. Wij gaan tegenstemmen, wij hebben gelukkig al een gedragscode, maar deze toevoeging leidt niet tot meer vertrouwen. Wij zouden de aanpassing in de onderlinge omgang liever zien in het juist verwijderen van alle regels die er nu zijn om ambtelijke ondersteuning te mogen vragen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Enk. Andere leden die een stemverklaring willen afleggen? Dat is niet het geval, dan gaan we over tot stemming over het raadsvoorstel aanpassing gedragscode integriteit raad 2024. Met 25 stemmen voor en zes tegen is het raadsvoorstel aanpassing gedragscode integriteit raad 2024 aangenomen.

15. Raadsvoorstel Startnotitie Invulling Spreidingswet in Rijswijk (RV 24-012)

De voorzitter: Dan gaan wij door naar het volgende agendapunt en dat is het raadsvoorstel startnotitie invulling Spreidingswet in Rijswijk. En voor de eerste termijn geef ik graag het woord aan mevrouw Harmsen van de ChristenUnie.

Mevrouw Harmsen: Dank u wel, voorzitter. Ik wil eigenlijk heel kort erover zijn. We vinden een goede startnotitie, we vinden het jammer dat ze niet een doorgaande lijn hadden in opvang. Maar we zullen nu zoals iedereen al zag hangen, de Spreidingswet moet nu uitgevoerd worden. We dienen mede een amendement in, omdat er toch ruimte is voor opvang op dezelfde plek. En zoals iedere partij ook hebben gezegd, daar konden we trots op zijn, op die vorm van opvang. Dus het wijst eigenlijk zichzelf wel, het amendement en ook deze startnotitie. En we hopen dat er een goed debat zo meteen hierover plaatsvindt. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Harmsen. Dan geef ik graag het woord aan mijnheer Braam van Beter voor Rijswijk.

De heer Braam: Even een slokje. Voorzitter, dank u wel. We hebben het in het forum niet al te lang gehouden als gaat om onze inbreng. Dat hebben we eigenlijk vrij bewust gedaan, gelet op het feit dat we in de afgelopen zes jaar denk ongeveer een keer of acht negen over dit onderwerp asielzoekers in de breedste zin van woord discussiëren. En feitelijk is het zo dat de lijnen toch elke keer weer wat duidelijker zijn, welke kant het opgaat. Het zal u ongetwijfeld niet verbazen dat Beter voor Rijswijk, geschrokken wil ik niet zeggen, maar toch wel behoorlijk verbaasd is als het gaat om de manier waarop het rijk nu omgaat met de stroom asielzoekers die dus richting gemeentes gaat. Zo ongeveer 350 gemeentes en die moeten alle 350 op hun manier een grote groep asielzoekers opvangen. Voor

de gemeente Rijswijk zo'n 309 asielzoekers. Wat ons wel heel erg verbaast, is dat met het grootste gemak, maar wellicht dat de wethouder er iets anders tegenaan kijkt, dat hoor ik dan straks. Maar we hebben toch vanuit onze partij het gevoel dat door de manier waarop het Westland de hakken in het zand heeft gezet, een echte samenwerking in de regio om te komen tot een paar centra, wat in onze optiek de meest logische oplossing zou zijn geweest, wat dan ook nog beheersbaar is. Dat dat in onze optiek de enige logische weg zou zijn geweest om die wet vorm te geven. En niet door op een gegeven moment nu stante pede met een startnotitie te komen waarbij overigens ook nog wordt gekozen voor een termijn die langer is dan strikt noodzakelijk. De termijn die strikt noodzakelijk is, is twee jaar en 309. En er wordt gekozen, zeker zoals het blijkt uit het amendement, wat straks ook nog ter sprake komt, voor vijf jaar en ook nog eens een keer een extra groep asielzoekers. En het weglaten, dat is dan het enige positieve eraan zou ik zeggen, de minderjarige club, waarvan het ook toch wel algemeen duidelijk is dat dat vaak een vooruitgeschoven post is voor gezinsherenigingen. Voorzitter, het is voor onze fractie absoluut gewoon een no go. Wij zien het absoluut niet zitten om hier nu al een kruisje te zetten achter de vijf jaar. Sterker nog, we vinden gewoon heel die wet een hele slechte wet zoals die uiteindelijk door de Tweede en Eerste Kamer heen is gekomen. En daarom ook nog eens een keer heel vervelend dat er in regionaal verband geen interessante samenwerking is om te komen tot een goede oplossing die beheersbaar is. We weten allen hoe wij over de COA denken. In algemene zin is het is het overduidelijk hoe het op dit moment gaat in dat land, een groot rommeltje. Net krijgen we nog in het voorwoord van de wethouder te horen dat er zomaar weer 150 mensen op voorhand alweer deze kant op komen. Gaat dan straks wel via een raadsvoorstel, maar voorlopig komen ze maar weer wel. En dat is best bijzonder, als je ziet van, hier weer een plukje, daar weer een plukje. Ter Apel loopt gewoon over, het schiet allemaal niet op, het blijft een grote bende. Enige wat we als Beter voor Rijswijk kunnen hopen, is dat er straks een regering komt die in ieder geval probeert om binnen een redelijke termijn tot een oplossing te komen en de forse instroom waar op dit moment sprake van is, weet terug te dringen, fors weet te beperken. En er zijn varianten genoeg in Europa waar ook blijkt dat dat kan. Denemarken, recent Groot-Brittannië niet te vergeten. Maar kijk ook naar landen die op een gegeven moment een keuze maken door gewoon te zeggen, geen gewone asielzoekers vanuit Afrikaanse landen. Bijvoorbeeld zoals Polen die gewoon bewust ervoor kiest om wel vol te gaan voor Oekraïne. En dat zijn dus ook opties die er gewoon zijn en het zou mooi zijn in ieder geval als er straks iets gaat gebeuren waarbij wel echt wordt gekeken naar de serieuze mensen die echt vanuit oorlogsgebieden komen. En dat we ons stinkende best doen om vooral dus de groepen mensen die deze kant opkomen en hoe vervelend ik het misschien ook vind om die term te noemen, maar dus hun het handje ophouden, de economische vluchtelingen, dat we die toch ook denk ik met het grootste gemak nog steeds binnen laten komen. Zeker als ik gewoon kijk naar Duitsland, waar de percentage wat binnenkomt en geaccepteerd wordt veel lager is dan in Nederland, terwijl de regels vrijwel zelden zijn. Voorzitter, ik denk dat ik voldoende gezegd heb en ik geef het woord terug aan u.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Braam. Dan geef ik graag het woord aan mijnheer Van 't Eind van GroenLinks.

De heer Van 't Eind: Dank u wel, voorzitter. GroenLinks is blij met de transparante wijze waarop het college het besluit over de uitvoering van de Spreidingswet aan de raad voorlegt. En GroenLinks heeft zich altijd ingezet voor de opvang van asielzoekers in Nederland, omdat wij vinden dat, in een rijk land als Nederland, asielzoekers menswaardig opgevangen moeten worden. En dat elke gemeente in Nederland hieraan zou moeten bijdragen. Dat gaat dus niet per se over instroom, dat gaat gewoon over de mensen die hier zijn en over dat we die op een fatsoenlijke manier opvangen. En dat is nu niet zo en het is wat ons betreft dus ook een goede zaak dat er nu een Spreidingswet is gekomen. Wij kunnen ons goed vinden in het voorstel van het college voor scenario twee, de opvang van 350 asielzoekers op het Hof van Elsenburg. We hebben wel drie aanvullende voorwaarden en

daarom hebben we ook een amendement ingediend, samen met de Partij van de Arbeid, de ChristenUnie, de partij van Gelijkheid en Rechtvaardigheid en de Rijswijkse VVD, moet ik zeggen. Ik heb het verkeerd op het amendement gezet, excuus richting de Rijswijkse VVD. En D66, D66 Rijswijk, sorry. En wij hebben hier drie aanvullende voorwaarden opgenomen. Voorwaarde een, er is een behoorlijke aanvulling op het voorstel van het college kan ik eigenlijk beter zeggen, het is een behoorlijk grote locatie waar we in scenario voor 350 asielzoekers gaan. Dat biedt ook mogelijkheden om te kijken of je niet ook daarnaast een flexwoonlocatie zou kunnen vestigen tegelijkertijd, zodat we ook Rijswijkse spoedzoekers daar weer een plek kunnen geven. Dus weer extra woonruimte in Rijswijk en ook statushouders. In het amendement voegen wij dus op de eerste plaats toe om dat in het onderzoek mee te nemen, of de mogelijkheid is om dat te doen. Het tweede deel van het amendement gaat over de duurzaamheid van de opvang. Wij denken dat het beter is om te kiezen voor duurzame opvang, waarmee je ook beter de borging in de Rijswijkse samenleving kan organiseren. Daarom voegt het amendement toe aan scenario twee, dat we kiezen voor de duurzame opvang van vijf jaar. Daar geeft het scenario in het voorstel nu geen helderheid over. En tot slot, dat kwam ook een aantal keer in het forum voorbij, denken wij dat het verstandig is om voor één doelgroep te kiezen en dat goed te organiseren in Rijswijk. En dan hebben we te maken met volwassen asielzoekers slash gezinnen aan de ene kant en alleenstaande minderjarige vluchtelingen aan de andere kant. En wij denken dat zeker bij alleenstaande minderjarige vluchtelingen, dat je dat goed regionaal moet organiseren, dat er goede begeleiding op zit. En wij denken dat we met de ervaring die we al hebben in Rijswijk voor Rijswijk het beste zouden kunnen kiezen voor die volwassen asielzoekers en gezinnen. En met de regio afspraken te maken over de opvang van de AMV'ers. Tot zover mijn eerste termijn, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van 't Eind. Dan geef ik graag het woord aan de heer Oelen van de Rijswijkse VVD.

De heer Oelen: Dank u wel, voorzitter. De Spreidingswet, dat is een onderwerp dat binnen de VVD in brede zin, dus niet alleen maar binnen de Rijswijkse VVD, niet per se het meest makkelijk onderwerp is geweest in de afgelopen periode. En dat zal de beetje geïnteresseerd krantenlezer ook deze raad niet zijn ontgaan, mag ik aannemen. En ook het thema heeft binnen onze eigen Rijswijkse VVD de nodige aandacht gehad, om te komen tot een afgewogen en naar ons oordeel verstandig inzet, gelet de Haagse politieke werkelijkheid. En die werkelijkheid, die is nou eenmaal dat deze wet er is. En die werkelijkheid is ook dat er sprake is van een grote instroom van asielzoekers. En dat de partijen die nu aan het formeren zijn, denken aan losse oplossingen om die instroom te beperken. We gaan in de toekomst merken wat daarvan komt of wat daar niet van komt, maar ondertussen hebben wij in deze raad gewoon te dealen met de werkelijkheid van het hier en nu. En dat maakt dat onze inzet gericht is op het nemen van bestuurlijke verantwoordelijkheid in de situatie waarbij door middel van landelijke wetgeving iets van ons wordt gevraagd, sterker nog, eigenlijk iets van ons wordt geëist. De houding, we hebben altijd al asielzoekers opgevangen in Rijswijk, we hebben ons ding gedaan, tijd dat een ander gaat opvangen of laat ze maar gaan kijken waar het schip gaat stranden, dat zou niet getuigen van het nemen van die verantwoordelijkheid. Dat past ons niet. Dat andere partijen dat misschien doen, dat is aan die partijen, maar het past ons in ieder geval niet. Wij denken dat het beter is om de regie in eigen handen te nemen en dat dan op een wijze die gelet de situatie ook goed kan uitpakken voor Rijswijk. Dus een bod neerleggen waarmee we voor de komende jaren van de discussies af zijn hier in Rijswijk, hopelijk ook in de regio, waarbij we bij voorkeur maar op één locatie hoeven op te vangen. Dus geen AMV'ers op een andere locatie, op een tweede locatie, en we de beoogde locatie ook zo inrichten dat er ook nog additionele flexwoningen kunnen worden ingericht voor anderen dan alleen asielzoekers. En misschien nog wel het meest ingewikkelde, het biedt wat ons betreft ook nog een uitgelezen kans om van het contract met Rijkswaterstaat af te komen. Die nog steeds een claim legt op dit terrein, waardoor we er gewoon in de komende jaren eigenlijk niks

mee kunnen, terwijl er ondertussen geen schop in de grond gaat bij de A4. Het ingediende amendement, waar dus de VVD ook op heeft meegetekend, zal wat ons betreft voor de verschillende wethouders dus een steun in de rug moeten zijn in de gesprekken met de diverse stakeholders. En ik wens jullie toe dat jullie er het beste voor Rijswijk gaan uithalen. We zullen later in het jaar graag zien dat jullie hier ook op alle fronten succesvol zijn geweest. En voorzitter, met het amendement zullen wij ook kunnen instemmen met dit raadsvoorstel. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Oelen. Dan geef ik graag het woord aan mijnheer Van Dam van Wij. Rijswijk.

De heer Van Dam: Dank, voorzitter. Het stuk wat zo voor ons ligt, dat kan niet op de steun rekenen van Wij. Rijswijk, laat ik daar in ieder geval heel snel duidelijk over zijn. Ja zeggen namelijk tegen 350 AMV'ers en asielzoekers zonder te weten waar die nou precies terecht komen, dat is voor ons als raad en als raadsleden ook echt onmogelijk. De manier waarop dit raadsvoorstel namelijk is opgesteld, die geeft niet heel veel zekerheid over heel veel hele belangrijke zaken. En dat komt omdat veel van die belangrijke onderwerpen in dit zes paginalange document wat ons betreft worden afgeraffeld. En ik ga daar drie voorbeelden van geven. Ik zou willen beginnen met die locatie die ik al eerder noemde. Kijk, het maakt voor ons nogal wat uit of je die AMV'ers en die asielzoekers in de Plaspoelpolder neerzet of dat we die straks in de Tulpstraat neerzetten. Er wordt in dit document geen duidelijkheid gegeven over die locatie, terwijl dat juist een van de dingen is die voor de Rijswijkers het allerbelangrijkste is. Komt dat AZC nu in mijn achtertuin? Ja of nee. Locatieonderzoek staat hier niet in en dat is jammer. En een tweede ding is onze strategie voor de regio. Ik zal even voorlezen, twee regels waarin die strategie dan wordt uitgelegd. Dat is de gesprekken aan de regionale regietafel Haaglanden worden momenteel gevoerd, het is een politiek gevoelig proces waarbij elke gemeente aan zet is om een bod te doen. Die strategische lijn die we hier opgeschreven zien staan, dat is meer een definitie van het woord regiosamenwerking die uit de Van Dale komt, in plaats van dat het echt een strategie is. Want waar kiezen wij nu voor en waar gaan wij als gemeente Rijswijk of in ieder geval de wethouder voor knokken? We hebben als Rijswijk al zes jaar opvang gehad en dat moet denk ik toch iets betekenen in die regio en daar biedt deze Spreidingswet ook echt mogelijkheden voor, maar die zien we hier niet terug. En op onze vraag in het forum wordt dan vervolgens geen antwoord gegeven, ook al was toegezegd dat er nog wat toegestuurd zou worden naar onze raad voor een overleg dat hier donderdag zou plaatsvinden. Dat hebben we ook niet gezien. En daaruit concluderen we dan toch wel dat dat die ambities in die regio toch vrij laag liggen. De paragraaf die gaat over de financiën, die geeft ons ook niet heel veel duidelijkheid. Weer twee regels, concrete uitwerkingen van de compensatie van de kosten, die is er nog niet. Om deze reden wordt dit in de tweede halfjaarrapportage 2024 opgenomen, wanneer er meer duidelijkheid is over de gemaakte kosten en compensatie. Met andere woorden, we hebben nog geen idee hoeveel dit ons daadwerkelijk gaat kosten. En na dat wat er allemaal niet in staat, zijn wij toch ook wel verbaasd over de ambitie. We doen namelijk meer dan wat nodig is en we zijn er verbaasd over niet in de eerste plaats omdat Beter voor Rijswijk toch volgens mij onderdeel is van deze coalitie. U heeft jarenlang aangegeven tegen een AZC te zijn, maar onder uw leiding, onder uw college, wordt er dan toch een voorstel gedaan om het AZC te openen en als klap op de vuurpijl, om meer opvangplekken te creëren dan dat we daadwerkelijk moeten. Wat het nog vreemder maakt, is dat er dan een amendement nu hier op de agenda staat wat wordt ingediend door de coalitie, behalve door Beter voor Rijswijk. Dat is toch vrij vreemd, want op het moment dat dit wordt voorgesteld uit een college bestaande uit al die partijen, mag je toch verwachten dat dat voorstel wordt ondersteund? Maar blijkbaar vinden de partijen D66, PvdA, GroenLinks dat daar echt aanpassingen aan moeten worden gedaan. Dus zijn het niet eens met wat hier staat. Wel Beter voor Rijswijk, mijnheer Braam hoorde u net, die wilt hier helemaal niks mee te maken hebben. Ik zie ze al flink gebaren, dus het doet wat met deze partijen. Ik hoor het straks in de tweede termijn, maar ik

vind het toch echt wel wat zeggen. Voorzitter, ik kan er nog veel verder over doorgaan. Maar de conclusie is dat we geen idee hebben waar we straks mee instemmen als raad. We overzien de gevolgen niet. Voor ons had er echt een locatiestudie in moeten zitten, een veiligheidsstudie, inzichten in het financieel gedeelte, dat is een raadsvoorstel voor ons. Dat staat hier allemaal niet in, dus daarom kunnen wij niet instemmen met dit voorstel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Dam. Ik geef graag het woord aan mevrouw Van Nunen van de Partij van de Arbeid.

Mevrouw Van Nunen: Voorzitter, dank. Het zal u niet verbazen dat de PvdA-fractie het raadsvoorstel van het college om 350 vluchtelingen in onze gemeente op te vangen, ondersteunt. We houden zoals het raadsvoorstel aangeeft daarbij ook rekening met een taakstelling die in de toekomst, zeg ik ook tegen vorige sprekers die zich heel erg verbazen over een hogere taakstelling, mogelijk hoger is dan die opvang van de 306 vluchtelingen die nu van ons wordt gevraagd. En voor de Partij van de Arbeid is dat vooral een signaal dat we onze verantwoordelijkheid ruimhartig invullen. Zoals al eerder door ons genoemd, we willen we ook investeren in een duurzame opvang. En dat is goed voor de mensen om wie het gaat en goed voor de gemeente die het proces moet voorbereiden en faciliteren. Daarom heeft onze fractie ook van harte het amendement meegetekend om nu de weg in te slaan om een duurzame opvang voor vijf jaar verder te onderzoeken. Er moeten nog wel wat zaken worden uitgezocht, zoals ook weer de heer Van 't Eind al aangaf van GroenLinks. Dat zal ook gebeuren de komende maanden en dat betreft dan een zorgvuldige begeleiding, zinvolle dagbesteding van asielzoekers die naar Rijswijk komen. Maar door voor duurzame opvang te kiezen, de Rijswijkse VVD zei het ook al, hebben de mensen die komen de kans om zich verder te ontwikkelen en waar mogelijk mee te doen in onze Rijswijkse samenleving, maar ook kunnen we een stevig fundament leggen voor huisvesting waar andere Rijswijkse doelgroepen ook wat aan gaan hebben. Dus wat ons betreft lijkt het Hof van Elsenburg een goede optie, waarbij een combinatie asielopvang en Rijswijkse spoedzoekers onderzocht moet worden. De mogelijke opties horen we graag op korte termijn van de wethouder. En dan nog even naar de heer Van Dam omdat ik ook later ben dan hij met zijn woordvoering. In het coalitieakkoord hebben we opvang van vluchtelingen buiten het akkoord gehouden. Dus om nu een weg te drijven tussen vier partijen en één is niet behoorlijk of fatsoenlijk, want het staat niet in het coalitieakkoord dat we hier afspraken met elkaar over hebben gemaakt. Kortom, het is een vrije kwestie. Dan nog even over de AMV'ers. Ziet de wethouder mogelijkheden om opvang van minderjarige vluchtelingen elders aan de regiotafel te bespreken. Wat zou dat dan voor onze gemeente kunnen betekenen? We horen het graag van de wethouder. Voorzitter, tot zover onze eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Nunen. Dan geef ik graag het woord aan mijnheer Dolmans van D66.

De heer Dolmans: Dank u wel, voorzitter. Het aantal asielzoekers in Nederland fluctueert al tientallen jaren en van een trendmatige stijging is helemaal geen sprake. Asiel is zo'n tien procent van de totale migratie naar Nederland en er is dan ook niet zozeer een asielcrisis, maar een crisis in de opvang. Na een piek in het aantal asielzoekers als gevolg van de oorlog in Syrië werd de opvang grootschalig ingekrompen en het COA ging vanaf 2016 in twee jaar tijd van 113 naar 67 locaties. Het lokale draagvlak werd daarmee ook verspeeld. En nu ligt er een Spreidingswet en die is niet ideaal, maar het brengt ons wel mogelijke oplossingen voor die opvangcrisis. En ook ik ga toch even in op de woorden van Wij. Rijswijk. Dit raadsvoorstel is misschien niet ideaal, maar ook dit raadsvoorstel draagt bij aan mogelijke oplossing voor de opvangcrisis. En ik hoor Wij. Rijswijk een aantal argumenten noemen. Not in my backyard, geen strategie voor de regio. Wat kost het? Ik zou zeggen, wat levert het op? U werpt een heleboel hobbels op, maar u staat er niet heel constructief in. En dan heb ik liever Beter voor Rijswijk, die gewoon heel duidelijk tegen is geweest vanaf het begin af aan,

tegen een AZC, dan een partij die continu wel mededogen toont met asielzoekers, maar er geen enkel praktisch gevolg aan geeft. Goed, D66 Rijswijk is er voorstander van dat we onze redelijke bijdrage leveren als gemeente in de opvang van asielzoekers in samenwerking met omliggende gemeenten. En het raadsvoorstel en het amendement om onder andere samen met omliggende gemeenten te zoeken naar regionale opvang van minderjarige asielzoekers, zullen wij dan ook steunen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Dolmans. Dan geef ik het graag het woord aan mevrouw Van Schie van het CDA.

Mevrouw Van Schie: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Wij constateren dat er eigenlijk geen raadsvoorstel ligt maar een duidelijke vraag aan de raad. Er is immers geen sprake van twee fasen, de scenario's variëren alleen in omvang van het aantal asielzoekers en dat is bepalend voor het bod. Het CDA geeft de voorkeur aan één voorstel vanuit het college. Rijswijk heeft al een belangrijk aandeel in de opvang geleverd van asielzoekers, gedurende een groot aantal jaren 250 tot 500 asielzoekers op te nemen. Dat is meer dan de opgave uit de huidige Spreidingswet. Hoewel het COA voorziet in medische zorg, zijn er tal van andere voorzieningen waarop asielzoekers een beroep gaan doen, bijvoorbeeld op onderwijs, dat kampt met een groot lerarentekort. Het is niet realistisch om de Rijswijkse bevolking te overvragen met weer een nieuwe groep asielzoekers. Zeker niet door meer asielzoekers op te nemen dan de opgave uit Spreidingswet. In een raadsvoorstel moet dus precies worden aangegeven in hoeverre het voorzieningenniveau in Rijswijk verder onder druk komt te staan door de opvangplekken. Mede gelet op het beroep dat al op Rijswijk wordt gedaan voor daklozen uit Den Haag, Oekraïners en statushouders en de nieuwe groep die door de wethouder is genoemd vanavond. En dan hebben we het nog niet eens over onze penibele financiële situatie, voorzitter. Voor wat betreft de timing vinden wij dat het niet nodig is om voor de troepen uit te lopen. Wij zijn benieuwd hoe andere gemeenten gaan reageren onder de regie van de commissaris van de koning. Het CDA is daarom voorstander van een strategische benadering van de opgaven uit de Spreidingswet. Daarbij hoort ook de inschatting of de soep van de Spreidingswet wel zo heet gegeten wordt. Omdat de Spreidingswet dermate streng is, dat het nieuwe kabinet wellicht daarom of op ideologische gronden zal besluiten tot een bijstelling daarvan. Wij zullen het amendement dan ook niet steunen en wachten het raadsvoorstel van september af. Dat was mijn eerste termijn, voorzitter, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Schie. Dan geef ik graag het woord aan mijnheer Weterings van Rijswijks Belang.

De heer Weterings: Dank u wel, voorzitter. Het zal voor u allen ook geen verrassing zijn hoe wij erin staan, want we zijn ook niet opgesomd in het amendement, dank daarvoor. Dat betekent dat wij geheel standvastig zijn in de mening te hebben. Wordt door heel veel Rijswijkers gewaardeerd en door een aantal Rijswijkers niet. Goed, de omstreden Spreidingswet, ook wel de dwangwet genoemd. Die is helaas door de Eerste Kamer gekomen, door staatssecretaris Van der Burg. Overigens een VVD'er, wat ons wel behoorlijk verbaasd, dat in de Eerste Kamer een meerderheid kreeg door steun van de VVD, wat toch voor heel veel mensen op netvlies staat als een rechtse partij. Ik ben helemaal totaal de weg kwijt met de VVD, ook nu met het steunen van het amendement om er 350 van te maken, terwijl 306 is aangeboden. Maar goed, even over het draagvlak wat voor Rijswijkers belangrijk is. Er is door EenVandaag enkele weken geleden een heel goed groot onderzoek gehouden. Acht op de tien kiezers vinden het instroom te hoog en is het oplossen van het van Spreidingswet in feite geen oplossing als instroom niet daalt. En in tegenstelling van de heer Dolmans, dat die zegt dat het aantal asielzoekers is gedaald. In 2023 is er een toename geweest van 50.000 omtrent de aanvragen van asiel, die cijfers zijn ook onderzocht, dus zijn ook al bij het CBS. Dus hoe u komt aan een verlaging, weet ik niet, maar de actualiteit wijst anders uit. Daar komt ook nog eens bij

dat de afgelopen jaren vanaf 2014 dat ruim 55 procent van de statushouders niet aan het werk komt, valt in de uitkering. Dat betekent dat onze vangnetten voor onze sociale voorzieningen die we keihard nodig hebben voor onze ouderen, worden behoorlijk, even oneerbiedig gezegd, gewoon opgegeten. En als ik dan toevallig, ik heb het ook al vorige week of twee weken terug in de media vermeld, dat als reizigers een bezuiniging bij de Wmo moeten doorvoeren, dat bij oudere mensen minder voor schoongemaakt. Dan wordt wel keihard gezegd, maar er zijn verschillende geldstromen, in het forum tegen mijn collega Ten Brummelaar. Wat overigens het forum is waar ze keihard uitgehaald door de Partij van de Arbeid door mevrouw Van Nunen. Er werd toen keihard gezegd dat er meerdere geldstromen waren. Daar had ik wel een vraag in het tweede termijn aan mevrouw Van Nunen, hoeveel schatkisten zijn in Nederland en hoeveel koffertjes zijn er met Prinsjesdag? Komt allemaal uit één kist, uit één begroting van de belastingbetaler. Er zijn geen rijke oliesjeiks die het COA betalen. Ook het COA wordt onderhouden door de Nederlandse c.q. Rijswijkse belastingbetaler. Om er ook niet heel veel meer woorden aan vuil te maken, wil ik me nog beperken tot vooral de motie ook van mevrouw Harmsen om Don Bosco erbij te betrekken. Ik wilde vragen, doe het alsjeblieft niet.

De voorzitter: Ik geef even het woord aan mevrouw Harmsen, want die motie ... Het is meer een ordevoorstel, want die motie is ingetrokken, had u aangekondigd voorafgaand aan de raadsvergadering.

De heer Weterings: Ik heb het niet meegekregen, voorzitter, dank u wel.

De voorzitter: Dat is ook correct dat u dat niet weet.

De heer Weterings: Pak van mijn hart, Don Bosco is van de agenda af gelukkig, dank u wel daarvoor. Het was niet goed over nagedacht, ga ik ook verder niet meer op in. Ik heb het over de schatkist gehad, ik heb het over de linkse val van de VVD gehad. Voor de rest wil ik me aansluiten om als laatste mee te delen, je moet je afvragen, ondanks de Spreidingswet nog niet in Rijswijk is ingegaan, is Rijswijk er echt beter op geworden op het gebied van opvang, asiel, daklozen, Oekraïners, flexwooncentra, hotels die vol worden gegooid. Is het collega wat er nu zit een verbetering voor Rijswijk geweest? Ik vraag het ook even aan de kiezers thuis, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Weterings. Dan geef ik als laatste in de eerste termijn het woord aan mijnheer El Majjaoui van de Partij voor de Gelijkheid en Rechtvaardigheid.

De heer El Majjaoui: Dank, voorzitter, voor het woord. Voorzitter, zowel het raadsvoorstel als het amendement behelzen samen op een investering in een duurzame oplossing voor een landelijk probleem. Onze gemeente doet een handreiking om hier een bijdrage aan te willen leveren. En wat overigens gewoon een druppel op een gloeiende plaat betreft. We staan voor een menswaardige opvang en dat voor met name mensen die vluchten voor oorlogen en geweld. Onze verantwoordelijkheid, maar ook die van de internationale gemeenschap om deze conflicten en oorlogen in onze aardbol te doen stoppen, blijft overeind. Bij een gunstiger scenario zou dus de veiligheid en vrede in de wereld dit onderwerp tot in het verleden kunnen behoren. Maar gelet op de complexiteit en de grote belangen in de wereld, blijft dit een uitdaging, maar ook helaas een illusie. Voorzitter, gelet op de tijd, wil ik er niet al te veel woorden aan vuil maken. Immers blijft dit ook een wettelijke taak die wij mede moeten uitvoeren. Voorzitter, tot zover, dank.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer El Majjaoui. Dan zijn we aan het einde van de eerste termijn van de raad gekomen en dan wil ik het woord geven aan wethouder Van Malsen. U komt naar voren in de kring, dan is het goed denk ik om aan de linkerzijde te zitten. Die is kapot, aan mijn zijde, rechterzijde. Mijnheer El Majjaoui, als u plaats wil maken voor wethouder Van Malsen. Gelet op de tijd wil ik u vragen om kort in te gaan op de gestelde vragen.

De heer Van Malsen: Ik zal mijn uiterste best doen, voorzitter. Even kijken dat ik niet alleen maar mijn voorhoofd ... Kijk, wat fijn. Dank, voorzitter, dank ook aan de raad voor alle vragen en opmerkingen. Dat wil zeggen, met name opmerkingen heb ik gehoord en een amendement waar ik iets over wil zeggen. Ik denk vooropgesteld misschien goed om ook eventjes terugkomen op een aantal toezeggingen die ik gedaan heb in het forum. De heer Van Dam verwees al naar een van die toezeggingen, dat gaat over een terugkoppeling uit de regionale regietafel, wat er allemaal besproken is. Ik heb daar nooit van beloofd schriftelijk iets over op te sturen, trouwens. Dus volgens mij kom ik mijn toezegging gewoon na als ik er zo dadelijk wat over gaan zeggen. Maar ik wil eerst even op die andere toezegging terugkomen, dat was naar aanleiding van de vraag die mijn buurman, de heer El Majjaoui, had gesteld over hoe het nou zit met de vergoeding, de bonus, als je aan uitruil doet. Dus stel, wij zouden onze taakstelling van 26 alleenstaande minderjarige vreemdelingen uitruilen met een andere gemeente. Dat wil zeggen, die worden dan ergens anders opgevangen en wij zeggen, dan hoeven wij ze niet op te vangen. Wie krijgt dan de bonus? En het antwoord daarop is de gemeente die de opvang doet, dus stel we gaan de regio in en we gaan aan een andere gemeente vragen of zij onze AMV'ers willen opvangen. En ze zeggen ja en ze vangen die op, dan krijgen zij dus ook dat geld. Dan de andere toezegging voor wat betreft terugkoppeling uit de rt van donderdag twee weken geleden. Voor wat betreft de aanwezigheid om daar maar mee te beginnen, acht van de negen gemeenten waren aanwezig, de gemeente Westland was er niet. We hebben het over onderwijs gehad, hoe regelen we dat nou in de regio, is een hele interessante presentatie over de vier typen van nieuwkomersonderwijs en hoe dat voor asielzoekers geregeld moet worden. Sowieso wordt het een regionale opgave waarin gemeenten, schoolbesturen, een heleboel ambtenaren samen moeten gaan werken, om dat in de hele regio te regelen. Niet alleen maar voor de Rijswijkse asielzoekers, mochten we ze hierop gaan vangen, maar echt voor iedereen. Want er komen nogal wat mensen op deze regio af als we ons aan de opgave gaan houden. En die is best fors, durf ik wel te zeggen. Verder is het idee om aan die regionale regietafel het regioplan te bespreken en op te werken. Wij stellen daar niks vast, we maken er geen besluiten. Dus alles wat we daar doen, dat is in principe in concept totdat alle individuele colleges, dan wel gemeenteraden er een akkoord op hebben gegeven voor hun gemeente. Uiteindelijk rijkt onze bevoegdheid tot aan onze gemeentegrenzen en niet daarbuiten. En dat geldt voor alle andere gemeenten ook, dus in dat plan komen vooral de dingen te staan hoe we dan regionaal samenwerken en waar we elkaar kunnen vinden, bijvoorbeeld op het gebied van het uitruilen van delen van onze opgaven. En het laatste is dat er een intentieverklaring ook nog aan die tafel besproken is. Dat is in feite een belofte die we aan elkaar doen met negen gemeenten dat we vanaf hier verder gaan om een plan samen te stellen om ook echt aan die opgave te voldoen, om dus ook echt die 5794 plekken te gaan leveren. En daarvan hebben ook acht gemeenten gezegd, dat vinden we goed. En eentje die zou het vandaag in het college hebben besproken en ik heb daar nog geen terugkoppeling van. En u kan wel raden welke gemeente dat is, dus daar houd ik het even bij wat betreft terugkoppeling uit de regio. Nogmaals, het is en blijft een kwetsbaar gebeuren, die regionale regietafel. Over twee weken zitten we weer bij elkaar, wie weet heb ik de volgende keer dat we samen zitten wel iets meer te vertellen. Dan het amendement, om daar eventjes een korte appreciatie van te geven. Het amendement voegt eigenlijk drie voorwaarden toe aan scenario twee en voor wat betreft de voorwaarden om ook flexwonen te gaan onderzoeken. Dat steun ik van harte. Als je de locatie bekijkt en je zou daar voorzichtig een opvanglocatie voor 350 asielzoekers intekenen, dan blijft daar ruimte over voor een andere overige invulling van de rest van het terrein. En dat zou bijvoorbeeld met flexwoningen voor onder andere Rijswijkse spoedzoekers kunnen zijn, zoals we dat nu ook doen op het Hof van Elsenburg. Daarbij moet ik wel zeggen dat dat gevolgen heeft voor, zoals de heer Oelen ook al opmerkte, onze gesprekken met Rijkswaterstaat rondom het gebruik van de terrein voor het opslaan van de spoorbrug. Het is namelijk zo dat we zijn al een beetje aan het kijken naar scenario's van, hoe zou je dat dan kunnen doen, flexwonen op die locatie? En met wat voor exploitatietermijnen moet je dan

werken? Dus kun je daar voor vijf jaar iets neerzetten, voor tien jaar of voor vijftien jaar? En eigenlijk is wat we nu, en we zullen dat natuurlijk als het amendement aangenomen is en het voorstel ook zullen we daarmee verder gaan. Maar wat daarvoor nu duidelijk lijkt te zijn, is dat je als je vijf jaar flexwonen doet, dat dat eigenlijk niet rendabel is. Dat je daar ook niet echt kwalitatief goede flexwoningen neer kan zetten en als je tien tot vijftien jaar doet, dan wordt het echt wel kwaliteit twee, heet dat dan in het jargon van de aanbieder, echt wel de wat chiquere flexwoningen. Als je dan vijftien jaar verder doet, dan zijn de woningen die je daar neer kan zetten, zijn eigenlijk al geen flexwoningen meer te noemen, maar dat zijn gewoon verplaatsbare volwaardige woningen. Dus dat even over het flexwonen. De andere voorwaarde, het gesprek in de regio over de AMV'ers. Dat is een gesprek dat ik met plezier aanga als het amendement aangenomen wordt en het voorstel ook. En ik kan daar nu alvast voorzichtig over zeggen dat het best kansrijk lijkt. Maar goed, nogmaals, ik ga geen dingen beloven zonder mandaat van uw raad. Dus als het amendement aangenomen is, dan gaan we daar gewoon mee verder met die gesprekken. Dat was voor wat betreft het amendement. Ik heb niet echt concrete vragen opgeschreven. De Partij van de Arbeid vroeg nog naar wat de gevolgen zijn voor het uitruilen van onze taakstelling van AMV'ers in de regio. Dat is op dit moment natuurlijk moeilijk te zeggen. Wat ik tot nu toe uit die voorzichtige gesprekken een beetje proef, is dat de bereidheid er is om uit te ruilen, maar daar moet dan logischerwijs wel iets voor tegenover staan. En wat dat precies is, dat is dus onderwerp van nader gesprek. En dan wil ik ook toch nog wel even een opmerking maken over wat we hier nou doen in Rijswijk. En excuus, voorzitter, dan neem ik toch iets meer tijd dan u misschien had gewild. Maar er werden wat dingen geroepen over flexwonen en opvang en dat soort dingen, en ik vind eigenlijk dat we wat we hier in Rijswijk doen, dat is best uniek. Wij geven als college een stuk bevoegdheid uit handen aan uw raad, omdat we erin geloven dat we dit gesprek transparant en eerlijk en open met uw raad willen voeren en uw raad ook met elkaar en dat dat zie ik ook hier weer. In andere gemeenten vallen er colleges als er alleen al een locatie genoemd wordt en hier hebben we het gewoon al in alle openheid best wel een tijd over locaties, over een locatie in het bijzonder. En dat is iets wat ik enorm ... Het is geen makkelijk onderwerp, wat ook wel duidelijk is uit de beraadslagingen tot nu toe, uit al uw opmerkingen. Het is een ongelooflijk taaie crisis, die opvangcrisis en het doet mij deugd dat we hier in Rijswijk als dit voorstel het haalt, ook een steentje aan bijdragen, maar dat ook al jaren hebben gedaan natuurlijk. En dat hebben we heel goed gedaan en we hebben het AZC omgevormd in een flexwooncentrum. Dat was ook geen kattenpis, durf ik u wel te zeggen, daar was u ook allemaal bij natuurlijk. En dat hebben we ook met zeer groot succes gedaan. En mensen uit het hele land, die kijken naar Rijswijk en die zeggen van, wat gaat dat daar allemaal goed en wat kunnen jullie dat goed. Dit is een hele sociale, gastvrije gemeente, voorzitter. Ik zie dat de voorzitter het wel heeft gehad met mijn inbreng. Maar dat wilde ik toch nog eventjes benadrukken.

De voorzitter: Dank voor uw reactie aan het eind van uw eerste termijn. Dank u wel, mijnheer Van Malsen. Dan kijk ik naar uw raad voor de tweede termijn en ik ga niet langs alle sprekers. Dat ga ik toelichten omdat ik niet iemand wil teleurstellen. Wie van u uit uw raad wenst in het tweede termijn het woord te voeren? Dan kijk ik naar mevrouw Harmsen als eerst. Mevrouw Harmsen van de ChristenUnie.

Mevrouw Harmsen: Dank u wel, voorzitter. Ik moet wel heel kort even op de heer Braam ingaan die zoekt naar een goede oplossing die beheersbaar is, dus die wil is er. Maar de vorm, daarover verschillen we eigenlijk. Dus ik hoorde toch eigenlijk een verschil in vergeleken met een jaar geleden, wat vooral niet in Rijswijk moest. En ik probeer het altijd te lezen van, u probeer de ene kant, er moet een oplossing komen. Ik wil ook nog even meegeven, er is een Europese migratiedeal gesloten waar de ChristenUnie trouwens ook in het parlement voor heeft gestemd, het is een vrij strenge migratiedeal. Dat dat gebeurt er allemaal op Europees niveau, maar we hebben lokaal al laten zien en u heeft het gezegd ook, we mogen er trots op zijn dat wij zes jaar die opvang hebben gedaan. En

dat is een goede oplossing geweest die beheersbaar was. Ik wil er toch even een reactie op van, wat scheelt dat nu dat het ... Het is natuurlijk uw standpunt, het is uw verkiezingsprogramma, maar u bent er wel trots op dat het goed is gegaan. Ik wil toch even terug horen hoe u dat toch ziet? Dat is alles, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Harmsen. Het is meer een reactie richting Beter voor Rijswijk. Dank u, dan ga ik het woord geven aan mijnheer Braam van Beter voor Rijswijk.

De heer Braam: Ik heb er geen interruptie voor nodig, dat kan ik gewoon keurig in mijn tweede termijn kwijt. Allereerst in ieder geval dank, wethouder, voor de uitgebreide beantwoording. En overigens ook dank aan de partij als het gaat om het serieus benaderen van de wijze waarop we als partij hier in Rijswijk in het leven staan. Keuzes inderdaad, verkiezingsprogramma's, zoals net ook eens aangegeven, dat niet alleen. Maar je staat ergens voor of je staat ook ergens achter. En dan toch even ingaat op wat net door de ChristenUnie is aangegeven. Eén ding is erg belangrijk in dit verhaal en dat zijn afspraken die gemaakt zijn in het verleden en als het aan ons ligt, feitelijk ook nog geldig in het heden. Een van die afspraken die gemaakt is, feitelijk vanuit de staatssecretaris gezien, mag dan misschien wel niet zo heel erg letterlijk in zijn brief staan, maar nog niet zo lang geleden ben ik bij een bijeenkomst geweest van de VVD. En ook daar heeft de heer Van der Burg heel nadrukkelijk aangegeven dat hij aan de ene kant staat voor zijn handtekening, maar aan de andere kant heeft hij te maken met een stuk wetgeving. Ik zit zo in elkaar dat op het moment als een staatssecretaris of minister een handtekening ergens achter plaatst, dat die ons met rust laat en vandaar ook dat ik heel nadrukkelijk in de eerste termijn heb aangegeven van, zoek naar andere oplossingen. Ik begrijp best dat vanuit de wet er op een gegeven moment een oplossing gevonden moet worden. Een van die oplossingen, die ligt bij wijze van spreken voor het grijpen, dat is Wassenaar. Wassenaar zal het misschien niet zo leuk vinden, maar waarom zou je Wassenaar niet overrulen? Die hebben meer dan 700 extra plekken ingevuld en waarom zouden wij niet gebruik maken van die ruimte? En dat het misschien geld kost vanuit de gemeente Rijswijk, dat zou mij om het even zijn, maar dan hebben we in ieder geval een oplossing voor een grote groep op één locatie. Dat zou ieder geval al een forse verbetering zijn. Nogmaals, wat ons betreft in Rijswijk, wij hebben een behoorlijk aantal jaren onze nek uitgestoken. Ook als partij heb ik op een gegeven moment in verlenging nog één keer onze nek uitgestoken, omdat eenmaal in dat contract drie plus twee jaar stond vermeld. En dan is het op een gegeven moment aan andere partijen om de nek uit te steken. En het is natuurlijk jammer, dat moet ik hier wel nageven, dat van de 350 gemeenten gewoon ruim de helft niet thuis geeft. Dat is natuurlijk vreselijk. Dat die Spreidingswet er dan komt, ook heel vervelend, maar dan is het des te vervelender hoe trots de wethouder misschien ook mag zijn van het voorstel wat hier ligt, dat dit kan nooit een trots waar zijn. Het is gewoon een slechte zaak dat zeer versnipperd asielstromen worden opgevangen. Of dat nu gaat om Oekraïners, of het nu gaat om mensen uit de Afrikaanse landen, maakt niet uit, voorzitter. Maar dat dat is wel een ding waar we het over hebben. En ik heb ieder geval nog een vraag aan de wethouder. Als we praten over de locatie, de oude AZC-ocatie dan weer wordt heringericht. Ik heb toch het angstige vermoeden dat het COA de kans weer ziet als er voor 500 mensen plek is, om straks ook gewoon rustig een claim te leggen op die resterende 150 plekken. Die we dan misschien nu denken te gaan gebruiken voor spoedzoekers.

De voorzitter: En uw vraag is, mijnheer Braam?

De heer Braam: Mijn vraag is, die 150, klopt het dat het COA heel brutaal een claim zou kunnen leggen op die andere 150 plekken? Als de tijd een beetje tegenzit. Voorzitter, ik hou het daarbij.

De voorzitter: Ik zie dat ook mijnheer Van Dam u wil interrumpen. Mijnheer Van Dam.

De heer Braam: Ik wacht even zijn vraag af.

De heer Van Dam: Ik heb toch een vraag voor de heer Braam en Beter voor Rijswijk. Want u schetst hier dat er een redelijk risico zit in het in plaatsen van een AZC, dat er nog meer mensen komen. U bent tegen de Spreidingswet, u heeft aangegeven dat wij zes jaar lang hebben gedaan, maar nu de beurt wellicht is aan iemand anders. U heeft zich in het verleden ook uitgesproken tegen het AZC. Wat is dan de reden dat u, en ik hoorde het net ook trouwens in de beantwoording van mevrouw Van Nunen, dat het een vrije kwestie is, dat kan en dat is zo. Waarom heeft u het niet afgedwongen binnen deze coalitie om dit tegen te houden?

De voorzitter: Mijnheer Braam.

De heer Braam: Regeren is vooruitzien, zeg ik altijd maar. Dus aan de ene kant, je zou het af kunnen dwingen en dat zou dan in feite betekenen dat voor 90 procent van de zaken die we graag een Rijswijk willen doen, dat je wellicht door de laatste 10 procent buitenspel zou kunnen komen te staan. Dat was dus iets wat we wilden voorkomen. We willen feitelijk in ieder geval de lijn die we in ons programma hebben handhaven. Juist op dit punt en dus op dit punt zeker geen compromis in een coalitieakkoord daarom.

De voorzitter: Dank voor uw antwoord, mijnheer Braam. U bent aan eind van uw tweede termijn. Mijnheer Van Dam, ik wil u het woorden geven voor uw tweede termijn.

De heer Van Dam: Nee, ik wil nog mijn interruptie ...

De voorzitter: Heel kort dan, als het ook niet een herhaling van dezelfde vraag is graag.

De heer Van Dam: Ik mag toch gewoon een interruptie plegen op wat hij zegt?

De voorzitter: Maar als het een herhaling wordt van dezelfde interruptie, dan vind ik dat ten koste gaan van de tijd. Dus we moeten ook doorgaan met het onderwerp.

De heer Van Dam: Ik zal het proberen kort te houden. U zegt, ik wil geen compromis plegen op mijn verkiezingsprogramma en daarom stemmen we nu in. Volgens mij stemt u dan juist in hier met het plaatsen van een AZC want juist tegen uw hele verkiezingsprogramma in zou gaan, of in ieder geval tegen eerdere uitspraken die hierover heeft gedaan. Ziet u dat dan niet ook zo, dat lijkt me logisch.

De voorzitter: Mijnheer Braam.

De heer Braam: Nee, we hebben geen oogkleppen op zoals wellicht, ben ik bang, binnen uw partij wel het geval is. We kijken in ieder geval breed naar wat er feitelijk speelt in het Rijswijkse en daar heeft onze partij al lang geleden een duidelijke stap gezet in ons verkiezingsprogramma. En dit is nou uitgerekend zo'n punt wat als we in een coalitieakkoord dat hadden willen opnemen ook serieus een breekpunt zou zijn geweest. En dat ging ons absoluut te ver en we hebben dus daarom ook met de groep afgesproken dat dit voor de discussie een vrij onderwerp zou zijn. En dat kan dus betekenen zoals dat nu ...

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Braam. Het wordt ...

De heer Braam: Mag ik mijn zin nog afronden, het is nog heel kort. Het kan dus zijn wat hier dus gebeurt, dat er een amendement ligt wat Beter voor Rijswijk niet steunt, maar dus helaas wel op een meerderheid zal gaan rusten, schat ik voorzichtig in.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik naar mijnheer Van 't Eind van GroenLinks. Heeft u behoefte aan een tweede termijn?

De heer Van 't Eind: Ja, voorzitter. Ik had mijn vinger keurig opgestoken, ik heb wel behoefte aan een tweede termijn. En ik heb met name behoefte aan een tweede termijn nog even op met name Wij.

Rijswijk en het CDA te reageren. Want de bijdrage van beide partijen, die verbazen mij toch in hoge mate. En ik begin toch maar even met Wij. Rijswijk, die blijkbaar het principe dat je het ook met elkaar oneens kan zijn, de agree to disagree, en vervolgens de verantwoordelijkheid neemt om samen de stad te besturen, niet begrijpt. We hebben het al een aantal keren over de asielopvang gehad en we hebben het elke keer op deze manier zo gedaan. Een aantal keren hebben wij al aan het kortste eind getrokken en we zullen zien nu daadwerkelijk bij de stemming hoe dat uitpakt. Maar dat is het en ik vind dat wij als coalitie ook kracht uitstralen door dat op deze manier ook op een goede manier transparante te kunnen bediscussiëren. Maar goed, blijkbaar houdt de heer Van Dam van compleet dichtgetimmerde coalitieakkoord, kan ook hoor. Maar de bijdrage van de heer Van Dam verbaast mij ook in hoge mate. Inmiddels is het een soort circusact geworden van Wij. Rijswijk om enorm met mond te belijden hoe barmhartig ze zijn met asielzoekers, maar geen enkele verantwoordelijkheid te nemen. En dan heb ik eerlijk gezegd meer met Rijswijks Belang en Beter voor Rijswijk, die gewoon duidelijk zijn over wat ze vinden. En daar hoort toch ook een vraag bij, wanneer gaat Wij. Rijswijk nou eens een keer stoppen met de smoesjes? En of zeggen, wij willen ook geen asielopvang in deze stad, ofwel, we willen dat wel en daar gaan wij ook verantwoordelijkheid voor nemen. Dat wordt toch een keer tijd, want het wordt op een gegeven moment toch wel vermoeiend elke keer als we deze discussie hebben, dezelfde circusact van Wij. Rijswijk te zien. En ik heb ook een vraag aan het CDA, want ook die bijdrage verbaast mij een beetje. Het CDA heeft, dat is eigenlijk gewoon maar een korte vraag hoor, eerder het amendement van GroenLinks gesteund en andere partijen om het het AZC zoals die was met 500 asielzoekers open te houden. En ik hoor nu in de bijdrage dat CDA anderhalf jaar later in één keer 350 asielzoekers te veel vindt. Ik begrijp dat niet, dus zou het CDA dat kunnen toelichten, waarom dat in een keer zo'n groot probleem is? Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Van Schie, wilt u daarop reageren? Want u wordt uitgedaagd.

Mevrouw Van Schie: Dat waren mensen die er al zaten, punt één, dat maakte voor ons toen het verschil. En ten tweede, het is nu een heel nieuwe situatie, de situatie met Spreidingswet, er is een andere politieke situatie. En dat heeft geleid tot onze bijdrage.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Schie, dat lijkt me een helder antwoord. Dan wil ik doorgaan het woord te geven aan mijnheer Van Dam van Wij. Rijswijk.

De heer Van Dam: Dank. Laten we meteen beginnen met waar GroenLinks en trouwens ook D66 in dezelfde lijn mee eindigden, ik word beschuldigd van een circusact op te voeren. Maar ik zit volgens mij in een in een raadzaal, dus dat lijkt me toch vrij lastig. Waar het ons om gaat, en dat was ook de hele eerste termijn bijdrage, is dat als wij willen beslissen over dit voorstel, dat er gewoon een voorstel moet liggen met duidelijke kaders. En dat is niet het geval. Ik zie geen financieel kader, ik zie geen locatie, ik zie geen veiligheidsplan. En dan op de vraag van de heer Dolmans van D66, op de vraag of ik een keer constructief kan zijn. Ik kan niet bouwen op een plan waar geen stenen voor zijn. En dat is hier wel het geval. Er staat in principe niks behalve het aantal in dit raadsvoorstel en dat is gewoon veel te weinig om als raadslid iets van te vinden. En dat is mijn hele punt geweest.

De voorzitter: Mijnheer Dolmans, u wil interrumpen.

De heer Dolmans: Is het de heer van Dam bekend dat dit een startnotitie is, waarbij hij kaders kan meegeven aan het college?

De voorzitter: Mijnheer Van Dam.

De heer Van Dam: Het is mij zeker duidelijk, maar het is als een raadsvoorstel deze op deze agenda. En u vraagt mij, wil ik instemmen met 350 mensen plaatsen in Rijswijk? Dat gebeurt onder de voorwaarden die hier in het raadsvoorstel staan, alleen ik kan de voorwaarden niet vinden.

De voorzitter: Mijnheer Dolmans voor de laatste keer.

De heer Dolmans: Volgens mij heb ik pas één interruptie gehad, dus ik heb er nog wel.

De voorzitter: Een interruptie die niet op dezelfde manier ... Als het een andere vraag is ...

De heer Dolmans: Ik ga naar een andere vraag toewerken. In mei 2022 hebben wij gezamenlijk hier een motie in de raad gediend en daar is toen een interviewtje in toen nog Groot Rijswijk geweest en ik citeer daar even uit. D66 en Wij. Rijswijk willen dat de gemeenteraad aangeeft het belangrijk te vinden dat er naar oplossingen blijft worden gezocht voor woningen voor asielzoekers, maar niet alleen door de gemeente Rijswijk. Iedere gemeente in Nederland moet zijn verantwoordelijkheid nemen in de asielopvang. Staat tussen haakjes een citaat van ons beiden. Dit zou moeten gebeuren door gesprekken in de regio te initiëren om gezamenlijk een structurele opvang te vinden. Wat ligt er nu anders voor dan datgene wat u in mei 2020/2022 vond? En kennelijk bent u zo geschrokken van de concurrentie van andere lokale partijen, dat u daar niet meer achter staat en dat niet meer wil volgen. En politiek is ook leidinggeven, is niet alleen maar volgen en luisteren, is ook gewoon zeggen waar je voor staat. En ik hoop echt van harte dat Wij. Rijswijk, het werd een circusact genoemd, ik vind het in ieder geval acrobatiek, het dispositie verlaat en constructief gaat meedenken over hoe de asielopvang hier in Rijswijk vorm gaan geven. En mijn vraag aan u is, bent u bereid om mee te denken over de kaders die u mede als raadsleden daaraan aan het college kunt meegeven?

De voorzitter: Mijnheer Van Dam.

De heer Van Dam: Ik ben enigszins blij dat het artikel er wordt bijgehaald, want daar staat inderdaad een duidelijke lijn in, waar ik nog steeds achter sta. En daar staat ook in wat we met de regio doen. Maar als we nou dat voorbeeld nemen van die regio, als u kijkt naar de paragraaf die daarover gaat in deze startnotitie, dan staat daar helemaal niks. Er staat alleen dat we inderdaad een regionale samenwerking moeten aangaan en als u het dan heeft over kaders, dan vind ik het taak van het stadsbestuur, het college, een coalitie om die kaders helder te formuleren. Maar die helderheid en die kaders, die zie ik niet.

De voorzitter: Laatste interruptie van mijnheer Dolmans.

De heer Dolmans: Vindt u het niet aan de raad om kaders mee te geven aan het bestuur?

De voorzitter: Mijnheer Van Dam.

De heer Van Dam: Ik vind dat ik de juiste informatie moet krijgen om een afgewogen beslissing mee te kunnen geven hier zo en dat is niet wat er voorligt. Ik vind dat echt een fout van het bestuur. Ik wil gewoon zien wat er gebeurt. En als ik ja hierop zeg, dan wil ik weten wat de Rijswijker kan verwachten straks. Maar als ik hierbij voor zou stellen om ja te stemmen, kan ik morgen niet uitleggen waar ik dan mee in heb gestemd. En dat is het hele punt, ik snap niet dat daar zoveel moeite in wordt gevonden.

De voorzitter: Ik zie dat mijnheer Van 't Eind u ook een vraag wil stellen, heel kort.

De heer Van 't Eind: Voorzitter, ik kan precies het antwoord geven waar u mee instemt. U stemt in met het Rijswijkse bod in het proces die nu gaat volgen, waarop u in september weer een uiteindelijk definitief besluit over neemt. Voorzitter, heeft de heer Van Dam dat proces wel helemaal goed voor ogen?

De voorzitter: Mijnheer Van Dam.

De heer Van Dam: Waar u de plank gewoon mislaat, is dat dat bod van Rijswijk ook echt iets betekent voor onze stad, mijnheer Van 't Eind. En je kunt wel zeggen van, prima, kom maar hier met zalen. Maar als wij niet weten hoe we dat dan hier gaan regelen in Rijswijk, dan als we zo met besluitvorming omgaan, dan zijn we nergens. In elk voorstel dat hier naar de raad komt, of het nou een bouwvoorstel is of in het sociaal domein, dan wordt er in den treure hier over elk detail gedebatteerd. Echt in den treure, tot het technische aan toe. En dan komt hier een raadsvoorstel over 350 mensen die we dan hier moeten gaan opvangen. Ik ben het met de heer Dolmans eens, dat is echt een uitdaging voor ons. En dan zeggen we zonder blikken of blozen, kom maar. Maar wat we ermee doen, geen idee, maar laten we het vooral doen. Daar kunnen wij niet mee instemmen.

De voorzitter: U heeft helder uw standpunt verwoord en gereageerd op de interrupties. Wilt u verdergaan of dat was uw tweede termijn?

De heer Van Dam: Ik werd geïnterrupteerd tot vijf keer toe. Onze kaders, dat zijn dat locatieonderzoek, dat is de veiligheid of we die wel of niet kunnen garanderen, dus een veiligheidsonderzoek. Dat is een financieel kader, wat zijn de financiële gevolgen voor Rijswijk? En dat zou ik willen zien. Dus als de wethouder zegt van, ik neem dit nog even terug en ik kom daar straks mee, even goede vrienden. Er werd mij ook nog verweten in de eerste termijn dat wij wispelturig zouden zijn, dat wij niet de verantwoordelijkheid zouden nemen. Maar wij zijn juist de partij die mede onderdeel waren van dat wij zes jaar lang hier asielopvang hebben gehad in Rijswijk. Niet alleen dat, wij zijn mede de partij die ervoor hebben gezorgd dat dat asielcentrum niet werd gesloopt, maar vervolgens een flexwooncentrum daar kwam te staan. Dus om nou te zeggen dat Wij. Rijswijk die hele filosofie is verloren, daar ga ik echt heel erg op tegen, dat is juist dat is juist het omgekeerde. Waar ik voor sta, is gewoon een goed bestuur. Dat zie ik hier niet gebeuren en dat is waarbij ik het graag zou willen laten.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Dam. Dan kijk ik naar D66, mijnheer Dolmans, een tweede ... Dat is mevrouw Van Nunen, PvdA.

Mevrouw Van Nunen: Voorzitter, ik trek het weer even los naar een paar andere punten als u het goed vindt. Ik wil nog heel even reageren op de heer Weterings, want die sprak mij aan over de discussie die ik met zijn partijgenoot had in het forum. Ik wil Rijswijks Belang erop wijzen dat wij hier in Rijswijk hele goede afspraken hebben rondom geldinvesteringen in diverse groepen. En daarmee wil ik ook zeggen dat wij in het kader van huisvesting, maar ook in het kader van bestaanszekerheid, werkgelegenheid, heel veel doen, wil ik dan maar zeggen namens mijn partij, voor diverse Rijswijkse groepen. En ook in dit voorstel, liever gezegd in het amendement, staan groepen die ook, wat ik in mijn eerste bijdrage zei, profijt kunnen hebben van uitvoering van het amendement als het gaat om flexwonen. Dus dat is mijn antwoord op de opmerking van de heer Weterings. Ik had, voorzitter, nog even een ander punt.

De voorzitter: Mijnheer Weterings, u wil interrumpen.

De heer Weterings: Voorzitter, ik heb het woord flexwonen niet gebruikt, ik had het over de geldstroom vanuit het rijk. Ik heb mevrouw Van Nunen een vraag gesteld. Hoeveel koffertjes zijn er tijdens Prinsjesdag en hoeveel schatkisten zijn er in Nederland en of er ook een rijke oliesjeik hier rondloopt die het COA betaalt. Dat was mijn vraag.

De voorzitter: Mevrouw Van Nunen.

Mevrouw Van Nunen: Voorzitter, ik blijf bij het antwoord dat ik heb gegeven en dat was ook de reactie eigenlijk op uw partijgenoot, die het eigenlijk ook heel nadrukkelijk had over Rijswijkse

inwoners die de dupe zouden worden van dit voorstel. Voorzitter, dus ik blijf bij mijn eerder gegeven antwoord.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Nunen. Heeft u een andere interruptie, want dan ...

De heer Weterings: Op het laatst zei mevrouw Van Nunen, de Rijswijkers zijn de dupe van dit beleid.

De voorzitter: Wat is uw vraag, mijnheer Weterings?

De heer Weterings: Vindt u dat ook?

Mevrouw Van Nunen: Nee, uiteraard niet, maar dat antwoord is van u. Voorzitter, ik wil even nog een ander punt noemen, want dat is toch niet onbelangrijk. De heer Van Dam had het ook over de kosten die wij moeten maken. Ik wil hem er toch even op wijzen dat in het NRC van 21 maart een artikel stond dat als we meer asielzoekers zouden laten werken, dat dat mogelijk een paar miljard zou opleveren in tien jaar. Even een ander punt, we zijn nu bezig, landelijk ook, met het meer mogelijk maken van werkgelegenheid voor asielzoekers, het meer kunnen werken op de arbeidsmarkt. Als we dat punt zouden doorzetten, dan zou het de Nederlandse economie heel erg goed doen. Voorzitter, dank u.

De voorzitter: Ik zie dat mijnheer Van Dam u wil interrumpen.

De heer Van Dam: Ik vind dat een hele mooie filosofie van de mevrouw Van Nunen, maar ik zou toch wel graag dan willen horen waar dat dan stond in deze startnotitie.

De voorzitter: Mevrouw Van Nunen.

Mevrouw Van Nunen: Het gaat er natuurlijk in bredere zin over wat ik als antwoord gaf. En in bredere zin is het zo dat asielzoekers, wat u eigenlijk uw punt maakt, alleen maar geld kosten en de samenleving ...

De voorzitter: Ik wil dit beëindigen hoor dit, anders gaan we ... Aan de orde is de startnotitie.

De heer Van Dam: Er worden woorden in mijn mond gelegd die ik niet heb gezegd, dus dat zou ik graag willen rectificeren.

De voorzitter: Wat heeft mevrouw Van Nunen gezegd?

De heer Van Dam: Dat ik zeg dat asielzoekers alleen maar ons kosten maken. Ik zeg, de kosten zijn niet in beeld en dat is ook wat er in de startnotitie staat.

De voorzitter: Goed, dan heeft u dat punt gemaakt. Dan kijk ik naar mijnheer Weterings van Rijswijks Belang voor de tweede termijn. Graag heel kort, mijnheer Weterings, want we hebben ... Niet dat ik u allemaal een korte spreektijd wil geven, maar we hebben hierna nog twee andere besprekingsstukken die ook uw aandacht nodig hebben.

De heer Weterings: Voorzitter, ik zal me beperken tot, wat ik ook in het eerste termijn aangaf, dat de verloedering van Rijswijk is nabij. Het is een duidelijk beeld dat is ontstaan, gelukkig niet alleen bij mij, maar bij heel veel mensen. Ik had eigenlijk nog één vraag aan de wethouder van dit voorstel. Als je op een gegeven moment een historie hebt van zes jaar een AZC, je hebt een flexwooncentrum, je zit in een coalitie met de VVD en Beter voor Rijswijk. Goed VVD is al bekend, die is naar links gekukeld, maar Beter voor Rijswijk niet. Hoe kan u het dat nog voorstellen om nog even een voorstel voor 150 extra asielzoekers te presenteren? Houdt u geen rekening met uw coalitiepartij Beter voor Rijswijk?

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Weterings. Kijk ik naar mijnheer El Majaoui, wilt u ook ... Niet het woord, dan zijn we aan het einde van het tweede termijn van de raad. Dan geef ik het woord aan mijnheer Van Malsen en ik wil u echt vragen om alleen in te gaan op de gestelde vragen.

De heer Van Malsen: Voorzitter, dank u wel. En ik heb één vraag genoteerd, dat is de vraag van Beter voor Rijswijk over, wat nou als het op het Hof van Elsenburg of het huidige Hof van Elsenburg gaat gebeuren allemaal, gaat het COA dan niet ook nog de plekken innemen die voor eventueel flexwonen bedoeld zijn. En het korte antwoord daarop is nee, als we verder gaan met de gesprekken, dan zal dat niet alleen met het COA zijn. Maar als flexwoningen op die locatie beoogd worden, dan zullen daar ook andere partijen voor in beeld komen. Woningcorporaties, ontwikkelaars, verhuurders van dat soort unit en daar maken we gewoon afspraken mee en daar sluiten we gewoon contracten mee. En het kan niet zo zijn dat het COA dan in een keer komt aankloppen bij een van de flexwoningen die niet van hen is en dan zegt, deze is nu van ons, want dan hebben ze een probleem met al die partijen. Dus daar kan ik vrij helder over zijn, het antwoord is nee. Dank, voorzitter.

De voorzitter: Volgens mij is er ook een vraag gesteld door mijnheer Weterings.

De heer Van Malsen: Dan zou ik aan de heer Weterings willen vragen om de vraag te herhalen, want dan heb ik hem gemist.

De voorzitter: Mijnheer Weterings, wilt u uw vraag opnieuw herhalen?

De heer Weterings: Mag ik de tijd nemen om de vraag te herhalen?

De voorzitter: Nee, heel kort.

De heer Weterings: Na een periode van zes jaar AZC, een dwangwet van 306 tot 350 is geworden, komt u ook nog eens een keer met de mededeling in het college dat nog eens een keer een aanvraag van 150 op tafel ligt. Kan u dat wel maken naar uw coalitiepartij? Kijk, de VVD is naar links gekukeld, wat ik zei. Beter voor Rijswijk in principe nog niet, hoe kan u dat maken naar uw coalitiepartij toe?

De voorzitter: Mijnheer Van Malsen.

De heer Van Malsen: Dank, voorzitter. Ik moet even proberen uit te pluizen waar de vraag exact over gaat, maar ik denk dat het over de mededeling gaat die aan het begin van deze vergadering gedaan heb. Ik zie geknik. We hebben daar vorig jaar al een aantal keer ervaringen mee gehad, hoe we dat proces willen doorlopen, wij als college met uw raad als het COA met verzoeken komt. En conform het vorige verzoek hebben we ervoor gekozen om deze keer exact hetzelfde proces doorlopen als toen. Dus het moment dat het COA ons belt, bij wijze van spreken, maken we daar een mededeling van en we werken het verzoek als het binnenkomt netjes ondertekend door de bestuursvoorzitter van het COA, dan delen we die met uw raad vergezeld van een raadsvoorstel. Net als dat vorig jaar gegaan is en dit is precies hetzelfde. En over de timing van die verzoeken, daar gaan wij niet over, want dat is aan het COA.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Malsen. Dan wil ik overgaan tot stemming. Ik zie mijnheer Van Dam ... Er is geen derde termijn hoor.

De heer Van Dam: Ik heb nog een vraag voor wethouder Van Malsen.

De voorzitter: Dat kan eigenlijk niet, dit is nu afgesloten.

De heer Van Dam: Ik kan hem interrumpen om een vraag te stellen over wat hij net zei.

De voorzitter: Maar dat is niet aan de orde op dit moment, ik wil overgaan tot stemmingen.

De heer Van Dam: Ik mag toch altijd een wethouder interrumpen in zijn tweede termijn?

De voorzitter: Goed punt, u mag straks echt ook een stemverklaring afleggen.

De heer Van Dam: Nee, want ik wil een vraag stellen aan de wethouder.

De voorzitter: Ik vind nu dat het echt uit de hand begint te lopen qua tijd en u heeft echt heel veel interrupties gehad.

De heer Van Dam: Gekregen op mij, maar nog niet gedaan, dus ik zou graag nog even een vraag willen stellen aan de wethouder als het kan.

De voorzitter: Heel kort.

De heer Van Dam: Want u gaf aan niet te hebben toegezegd om de vragen te beantwoorden over de regio-overleggen, maar dat heb ik net teruggezien, dat heeft u wel gedaan. U heeft inderdaad niet over het medium waarop u dat zou doen, maar heeft wel toegezegd voor de raadsvergadering hiervan ons nog te informeren over dat regionale overleg en ik vroeg me af waarom u dat dan volgens niet heeft gedaan.

De voorzitter: Volgens mij heeft u deze vraag in uw eerste termijn gesteld aan de wethouder. En de wethouder, ik heb ook met aandacht geluisterd naar de wethouder, en hij heeft duidelijk aangegeven een terugkoppeling hoe dat regionale regietafel is geweest.

De heer Van Dam: Voor de raadsvergadering.

De voorzitter: Ik ga de wethouder de gelegenheid geven om daar opnieuw op te reageren, maar ik vind wel dat de wethouder zijn toezegging wel heeft gedaan, hij heeft wel een terug ... Hij heeft gereageerd op uw vraag.

De heer Van Dam: Ik krijg foute informatie, omdat hij dus voor de raadsvergadering dat zou doen, dat is niet gedaan. Dat heeft hij wel toegezegd en er werd gezegd dat hij dat niet heeft toegezegd, dus vandaar mijn vraag.

De voorzitter: Mijnheer Van Malsen, heel kort.

De heer Van Malsen: Voorzitter, dank. Volgens mij heb ik de toezegging inhoudelijk gewoon afgedaan en het staat natuurlijk iedereen vrij als ze altijd op het moment dat ze echt op informatie zitten te wachten en het echt belangrijk vinden, dat vragen op een bepaald moment beantwoord worden, dat ze mij gewoon even een appje sturen. Want iedereen in uw raad heeft mijn telefoonnummer gewoon. Dank u wel, voorzitter.

a. Amendement - Spreidingswet (GL PvdA CU PG&R VVD D66)

De voorzitter: Prima, dank u wel, dan gaan wij over tot een stemming. Als eerste het amendement Rijswijks bod voor de Spreidingswet, kan die klaargemaakt worden? Hij is al begonnen. We missen volgens mij nog één stem. Met 16 stemmen voor en 15 tegen is het amendement aangenomen.

b. Raadsvoorstel Startnotitie Invulling Spreidingswet in Rijswijk (RV 24-012)

De voorzitter: Dan gaan wij stemmen over het geamendeerde raadsvoorstel startnotitie invulling Spreidingswet in Rijswijk. Wil iemand een stemverklaring afleggen voordat u tot stemming over gaat? Dat is niet het geval. Er staat amendement ten onrechte, het moet 15c zijn. Even geduld opnieuw, we gaan ...

De techniek: Wij wachten even op een technisch probleem.

De voorzitter: We hebben een kleine technische storing, hoor ik. Ik schors de vergadering voor twee minuten.

SCHORSING

De voorzitter: Ik heropen de vergadering en u kunt uw stem uitbrengen op het raadsvoorstel. Het raadsvoorstel startnotitie invullen Spreidingswet in Rijswijk. Ik wil u vragen om uw plaats in te nemen en uw stem uit te brengen op het raadsvoorstel. Mijnheer Van Enk, wilt u ook plaatsnemen? Met 16 stemmen voor en 15 tegen is het raadsvoorstel aangenomen.

16. Raadsvoorstel Vaststelling GREX Sion-'t Haantje, 12 herziening en GREX Bedrijventerrein 't Haantje-Pasgeld (RV 24-009)

De voorzitter: Gaan wij snel door naar het volgende agendapunt, het raadsvoorstel nummer 16 vaststelling grondexploitatie Sion-'t Haantje twaalfde herziening. En daarvoor geef ik als eerste het woord aan mevrouw Van Maarseveen van GroenLinks.

Mevrouw Van Maarseveen: Dank u wel, voorzitter. Ik zal beginnen met ons addendum, niet bouwen in het Wilhelminapark, dat wij samen met PvdA Rijswijk, partij voor Gelijkheid en Rechtvaardigheid, D66 Rijswijk, ChristenUnie Rijswijk, Rijswijks Belang, Wij. Rijswijk en Beter voor Rijswijk hebben ingediend. In het raadsvoorstel wordt aangegeven dat het college gebruik zou kunnen maken van de wijziging bevoegdheid in het bestemmingsplan om te bouwen in het Wilhelminapark. Het Wilhelminapark is een oase van rust en natuur in ons stedelijk landschap en een belangrijke plek voor al onze inwoners. Via het addendum willen we een besluit toevoegen aan het raadsvoorstel, te weten het Wilhelminapark niet toe te voegen aan de grondexploitatie RijswijkBuiten. Gezien het adagium omarm het park dat in de twaalfde herziening van de GREX wordt gebezigd. En ook gezien het coalitieakkoord hebben wij er op zich vertrouwen dat het college nu en in de nabije toekomst geen woningbouw zal plegen in het Wilhelminapark. Maar we zijn niet volledig gerust op dat ons groene erfgoed ook in de verdere toekomst veilig zou zijn voor financiële overwegingen. En het behoud van groen mag wat GroenLinks Rijswijk betreft niet afhangen van budgettaire meevallers of tegenvallers, ook niet in de toekomst. En dit amendement is een garantie voor de toekomst. En we zijn ons ervan bewust dat we in een raadsvoorstel voor een GREX geen planologische wijziging op kunnen nemen en dat we dit in de omgevingsvisie en vervolgens in de regels van het omgeving plan moeten regelen. Dan zou ik aan de wethouder willen vragen of hij kan aangeven dat we in de omgevingsvisie kunnen regelen dat er geen woningbouw zal plaatsvinden in het Wilhelminapark en hoe hij daar tegenover staat. In het raadsvoorstel worden verder verschillende opties genoemd die buiten de kaders zouden kunnen treden die de raad in eerdere moties en amendementen heeft gegeven. Zo lezen we over de verhouding tussen openbaar en uitgeefbaar gebied, de optie om de duurzaamheidsambities terug te schroeven en de optie om de kwaliteit van de openbare ruimte te optimaliseren. En kan de wethouder ons bevestigen dat hij zich aan de door de raad eerder gestelde kaders zal houden? En met die kaders in het achterhoofd, wat betekent dan het bijstellen van de verhouding tussen openbaar en uitgeefbaar gebied? En wat wordt dan precies bedoeld met het verlagen van de duurzaamheidsambities en het optimaliseren van de kwaliteit van de openbare ruimte? En dat was het mijn eerste termijn, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Maarseveen. Dan geef ik graag het woord aan mijnheer Van Enk van het CDA.

De heer Van Enk: Dank u wel, voorzitter. In dit raadsvoorstel met die hele lange ingewikkelde naam, stelt het college eigenlijk voor het aantal te bouwen woningen in Pasgeld van 950 naar 1000 op te

hogen en die reden is financieel. Het huidige plan levert bij nader inzien toch een verlies op voor de gemeente. Tekorten, die hebben de laatste tijd al veel te veel dus we zoeken naar een verbetering. Maar het college zoekt de uitbreiding meer in sociale woningbouw, want dat wil PvdA graag. Echter, subsidieerde woningbouw levert de gemeente niets op. Dus wat doen we? Alle overige te bouwen woningen worden dan stapsgewijs wat duurder in elk segment. En die woningen waren volgens mij al duur, want elke woning heeft ook nog eens een eigen, al of niet ondergrondse parkeerplaats. En of je die woning nu koopt of huurt en of je nu een auto hebt of niet, betalen moet je voor die parkeerplaats. Dus mijn vraag is, wat gaan die woningen nu kosten, voorzitter? Is dit nog bereikbaar straks voor starters op woningmarkt? Die mensen die zo afhankelijk zijn van dat middensegment bijvoorbeeld, want daar was dit project toch ook voor bedoeld? Dat waren volgens mij de maatschappelijke kosten-batenanalyse op basis waarvan de vorige raad het besluit nam om toch in Pasgeld gaan bouwen. Het idee om deze wijk autoluw neer te gaan zetten, wil ik vanavond dan ook opnieuw aan de raad voorleggen. Vorig jaar deed ik dat al in de vorm van een amendement en dat was zelfs voor de groene fracties een stap te ver. Nu dus in de vorm van een motie. Ik dien hem met deze in, hij is al op iBabs gepubliceerd. Laten we de haalbaarheid nou eens serieus onderzoeken om die 1000 parkeerplaats te schrappen. Het bestemmingsplan ligt toch stil voor een beroepsprocedure bij de Raad van State. En laten we dan een keer ophouden met praten over het STOMP-principe, het volgende agendapunt weer, maar laten we nou eens doen. Laten we nu eens wat creatiever worden dan alleen maar elk financieel gat dichten met nieuwe stenen en betonvloeren in onze nieuwe wijken. Het is zo demotiverend voor die mensen die straks weer netjes meedoen aan de actie tegeltjes wippen. Net als in Utrecht en net als vlakbij in de Binkhorst kunnen wij in Rijswijk autoluw bouwen, als we maar willen. En als we daar bijvoorbeeld een pendeldienst voor organiseren, zoals ik dat had voorstel tussen station Rijswijk en Delft, totdat de NS over pakweg acht jaar de beloofde station Rijswijk uitbouwt, dan is dat denk ik investeren in de toekomst. Tot slot het amendement van GroenLinks, breed gesteund zie ik. Nu niet en nooit niet bouwen in het Wilheminapark. Dat klinkt stoer, maar is dat vanavond niet wat vreemd, want daar gaat dit raadsvoorstel helemaal niet over. Straks moet de politie komend weekend op komen draven om Extinction rebellion uit de bomen van het Wilhelminapark te halen. Een misverstand is zo gewekt, net als dat bord wat in de verkiezingstijd onverlaten bij boerderij Vlietzicht werd neergezet met de kreet, niet bouwen in het landschap. Geen enkele partij heeft ooit voorgesteld om daar te gaan bouwen, het was een schandelijke misinformatie. En de mensen die om die reden GroenLinks of Partij van de Arbeid hebben gestemd, komen nu bedrogen uit. Want beide partijen gingen direct na de verkiezingen toch overstag om te bouwen in Pasgeld. En vanavond gaan we dat bouwplan dus nog verder verdichten. Ik pleit er dus voor om niet stoere taal uit te slaan voor de toekomst, zoals mevrouw Van Maarseveen zegt. Of garanderen dat dat ook komende raadsperiode niet gebeurt, want dat kan GroenLinks helemaal niet garanderen. Dat hebben ze ook niet voor Pasgeld gedaan. Ik zou u willen oproepen als mederaadsleden om deze CDA-motie te steunen en serieus leefbaarheid in Rijswijk met daad te gaan steunen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Enk. Ik geef graag het woord aan mijnheer Oelen van de VVD.

De heer Oelen: Dank, voorzitter. De herziening van de GREX, zijn we met zijn allen natuurlijk nog steeds blij met die hele mooie wijk die RijswijkBuiten is, maar het minder fraaie randje eraan blijft helaas ook bestaan. En dat is namelijk dat we er stevige verliesvoorzieningen op hebben moeten nemen. En enigszins weer beperkt in deze herziening, maar het is en het blijft nog steeds een stevig verlies. Dat hadden we in de tijd niet bedacht en dat willen we als we een beetje verstandig zijn met zijn allen in deze raad, dat nu nog steeds niet bedenken. Dus ik wil ook toch wel weer het college langs deze weg fors aanmoedigen om goed haar best te doen om de verliezen verder te beperken. We hebben vorig jaar informeel gesproken over mogelijke maatregelen daartoe en enkele worden

hiervan ook in dit raadsvoorstel, in deze GREX, uitgelegd. Maar een heel aantal ook niet. Dus mijn vraag zou wel zijn, wat doet het college nog meer en hoe belangrijk vindt het college het om deze verliezen daadwerkelijk ook te beperken? Of is er de houding, verlies is genomen en we gaan maar weer door, dat kan toch niet wezen? Graag hierop een reactie van de wethouder en kan de wethouder misschien ook te toezeggen dat hij ons op korte termijn schriftelijk een update kan geven over de uitwerkingen van die verschillende mogelijke maatregelen die afgelopen jaren aan de orde zijn geweest? In termen van kansrijkheid, voor- en nadelen, zodat we daar aan de voorkant als raad op kunnen gaan sturen en niet aan de achterkant bij een volgende herijking van de GREX. En ik wil ook tegen u, collega's, hier zeggen dat het geld in de stad echt maar één keer uitgegeven kan worden. Allerlei dure gedachten die RijswijkBuiten nog mooier zouden moeten maken dan het nu al is, op terrein van duurzaamheid, meer sociaal, et cetera, het kost allemaal geld. En dat gaat ook echt ten koste van de rest van de stad. Je investeert dan in een stukje Rijswijk en de rest laat je verrotten. Hou dat vooral in gedachten als de verschillende Sinterklaaslijstjes weer worden neergelegd. We hebben het amendement meegetekend om niet de weg in te slaan. Mevrouw van Maarseveen noemde ons niet, maar onze handtekening staat er toch echt onder, dat niet de weg in te slaan van bouwen in het Wilhelminapark. Vanuit financieel oogpunt geheel contrair aan mijn eerste punt, maar dat zou zeer aantrekkelijk natuurlijk kunnen zijn, om het hele Wilhelminapark vol te bouwen, maar we willen met zijn allen ook in een leefbare stad wonen en daar horen goede groenvoorzieningen bij. Het was reeds een afspraak in een coalitieakkoord, maar door het in deze herziening te verankeren, kan het maar beter helemaal duidelijk zijn dat dat wel het uitgangspunt is van inderdaad deze raad. Tot slot de motie van het CDA. Mijnheer Van Enk, u zei het al, u gaat in de herhaling. Ja, in het verband de GREX, die toch wel heel erg ver gezocht is. Dat is op zijn zachtst gezegd een klein beetje zonde van de tijd en wat stevig gezegd onder juristen onder elkaar, zouden we dan misschien ook wel kunnen spreken over détournement de pouvoir. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Oelen. Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Kames van Rijswijks Belang.

Mevrouw Kames: Dank u wel, voorzitter. Rijswijks Belang is in ieder geval blij dat nu het verlies minder is. En we hopen ook echt dat deze trend zich voort gaat zetten. We hebben ook meegetekend met het amendement in verband met het niet bouwen in het Wilhelminapark. Wij houden ook van groen en willen graag de parken behouden. Dit was voorlopig mijn eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Kames. Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Harmsen van de ChristenUnie. Dat is niet nodig. Mijnheer Dolmans, D66, aan u het woord.

De heer Dolmans: Dank u wel, voorzitter en ook dank aan het college voor de beantwoording van de vragen. Weliswaar vandaag, dus het was lastig om dat nog even op tijd tot me te nemen. Ik sluit me grotendeels aan bij de bijdrage van mevrouw Van Maarseveen. En ik wil me even beperken tot één onderwerp hier, namelijk de monitoring van de diersoorten, waarvan ik ook in het forum de vraag over heb gesteld. Want het behoud van de ecologische structuur van de grond tijdens de grondexploitatie van RijswijkBuiten is van belang. Het gaat immers niet alleen over de centen, maar over de keuzes die we maken voor het ontwikkelgebied. En daarover ligt ook nog een duidelijke motie van de Raad, waarin wordt gekozen voor kwaliteit. D66 Rijswijk heeft drie vervolgvragen, welke concrete datums en ik neem aan dat de heer Wit overigens die vragen beantwoord, want die zitten meer in zijn portefeuille. Maar welke concrete datums kunt u noemen waarop u zult rapporteren over de start en de resultaten van de monitoring? Waarom monitort u nu niet op iconsoorten, de sleutelsoorten, want er zijn verschillende manieren voor. U kunt immers ook gebruik maken van tellingen door natuurorganisaties, vrijwilligers, stadstuinellingen en andere bronnen. En de derde vraag is, u zegt het monitoren op basis van inrichtingseisen, maar wat is nu de status van die inrichtingseisen? Als deze pas in 2027 klaar zijn, dan valt er misschien helemaal niks

meer te monitoren. Wat gaat u doen om ook tijdens de ontwikkeling van RijswijkBuiten een andere bouwprojecten in de buurt ervoor te zorgen dat de biodiversiteit en ecologische structuur op zijn minst gehandhaafd blijft, zo niet aanmerkelijk verbeterd? We roepen het college op om zo snel mogelijk te starten met metingen, want u weet net zoals ik dat op elk moment een eerste meting kan plaatsvinden en het belangrijk is om de veranderingen te volgen. Dus hoe eerder we starten, hoe meer informatie we hebben. We kunnen blijven monitoren en er kan dan ook worden bijgestuurd. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Dolmans. Dan kijk ik naar mijnheer Cupedo van Beter voor Rijswijk, wilt u het woord? Mijnheer Braam.

De heer Braam: Dank u wel, voorzitter. De GEXS zoals die in ieder geval voorligt, zal Beter voor Rijswijk vanzelfsprekend steunen. De twaalfde herziening is het volgens mij. Als het even gaat om de twee voorstellen die gedaan worden, een hebben vanzelfsprekend medeondertekend ook omdat het een logisch verlengde is van het coalitieakkoord om niet in het Wilhelminapark te gaan bouwen. Er zijn andere mogelijkheden om, en dan gaat het met name de horecavoorziening, omdat bijvoorbeeld met van die mooie karretjes die straks ook weer in het park komen. Waarop daar eventueel op die manier een wat meer permanente voorziening te regelen zonder dat dat via een bouwsel gaat wat er permanent staat. Het voorstel van CDA, inderdaad herhaling, soms zit er kracht in de herhaling. Maar zeker gelet op de wijzigingen waar het NS mee bezig is, dat er ook zoals het er nu naar uitziet binnen een redelijke termijn een voorstation nog gaat komen in RijswijkBuiten. En dus straks een goede verbinding is tussen de twee stations van Rijswijk en Delft, lijkt het me zinloos om nu nog apart een onderzoek te gaan doen naar de haalbaarheid en opzet van het nog verder autoluw maken van de wijk en het organiseren van een pendeldienst. Dat gaat ons te ver. Wat ons betreft is zijn twee dingen belangrijk, één, de NS laat zich inderdaad strak gaan voor die extra plek in RijswijkBuiten en twee, we hopen natuurlijk dat de metropoolregio de frequentie van de bestaande lijn wat gaat opvoeren en wellicht nog een extra lijn op termijn gaat toevoegen. En daar hoeft wat ons betreft geen onderzoek binnen onze eigen gemeente voor plaats te vinden. Voorzitter, dat is ons inbreng.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Braam. Dan geef ik het woord aan mijnheer Van Dam, van Wij. Rijswijk.

De heer Van Dam: Dank, voorzitter. Het voorstel is om nu in te stemmen met de wijziging van de GEXS van 1,85 miljoen. Positief, al is het een positief iets op een enorm tekort. Maar goed, de besparing op zichzelf is denk ik goed. Ik wil het wel even hebben over de manier waarop, in het raadsvoorstel wordt ook omschreven dat er drie manieren zijn geweest om die 1,85 miljoen tot stand te krijgen. Twee van die manieren, die hebben we volgens mij als raad al een keer afgetikt. Dat is het extra woningen toevoegen aan de Vlechterij en aan Pasgeld West. Bij Pasgeld West worden in plaats van 950 woningen 1000 woningen gebouwd. Waren wij tegen, maar hoeft ik het volgens mij niet meer over te hebben. Waar ik het wel over wil hebben, is die derde maatregel, want daarin wordt genoemd dat we 100 extra sociale huurwoningen gaan creëren. Mijn eerste vraag aan de wethouder is dan ook van, wanneer hebben wij daarmee ingestemd en is het ook nodig dat wij als raad daar iets over zeggen? Want ik kan me niet heugen dat wij als raad ons hebben uitgesproken om in plaats van die middenhuurwoningen die er zouden komen, nu sociale huurwoningen te gaan realiseren. Wat me ook enigszins verbaasd uit de beantwoording van de vragen. In het forum lijkt het alsof er omtrent die veranderingen in de ambitie al afspraken zijn gemaakt met de woningbouwcorporaties, dus wat hier staat dat dat eigenlijk al in gang is gezet. Dus eigenlijk wil ik bevestiging, klopt dat? En dan los van het feit of dat wel niet gebeurd is, vraag ik me toch ten eerste af en daar hoop ik dat de wethouder nog een toelichting op kan geven of dit de juiste keuze is? Want die 100 sociale huurwoningen snap ik nog enigszins, want je wilt in een gebied gedistantieerd bouwen, dat is belangrijk ook voor de toekomst. Maar de keuze om hem juist af te trekken van die

middenhuurwoningen, dat vind ik discutabel omdat daar nou juist ook heel veel vraag naar is. Mensen vallen tussen wal en schip in principe als ze net iets te veel verdienen en ze niet in die sociale huurwoning kunnen komen en dan zijn ze toch toegewezen aan die aan die middenhuurwoningen die we nu dus niet gaan creëren. En dan vroeg ik me af, had dat niet anders aangepakt kunnen worden en schaad je niet nu juist een groep een groep woningen of inwoners die daar juist gebruik van had willen maken? Vraag die ik wil neerleggen. Kijk, 1,85 miljoen besparen, daar kunnen we gewoon mee instemmen. Maar over de inhoud had ik dus nog wat vragen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Dam. Dan geef ik als laatste mijnheer Van der Veer het woord, Partij van de Arbeid.

De heer Van der Veer: Voorzitter, dank. Er is al uitgebreid gesproken over dit raadsvoorstel in het forum. Ik zou mij daarom vanavond willen beperken tot drie hoofdpunten. Ten eerste, het is goed om te horen dat er schot zit in het plan. De ontwikkeling van RijswijkBuiten gaat op gestage voet door en we bouwen daar woningen voor alle doelgroepen die daar gebruik van zouden willen maken. En dat moet, want de woningnood is gigantisch. Mensen zitten te springen om een huis in Rijswijk. We zijn ook blij dat de duidelijkheid is gekomen op het aantal te bouwen sociale betaalbaar woningen. De 10 procent sociaal betaalbaar voor RijswijkBuiten staat nog steeds, dank hiervoor, hoewel het percentage wat ons betreft best wat hoger mogen zijn in zo'n grote wijk. Ten tweede, voor de PvdA is het ondenkbaar dat we gaan bouwen in het Wilhelminapark. Het Wilhemina park wordt straks nog belangrijker voor onze inwoners als recreatiegebied met het groen, het water en de nodige biodiversiteit. De afspraken hierover in het coalitieakkoord zijn gelukkig helder. We snappen dat we voor financiële uitdaging staan in de verdere ontwikkeling van RijswijkBuiten, maar Rijswijk moet ook leefbaar en groen blijven. We dienen daarom samen met GroenLinks een amendement in dat inmiddels is toegelegd door mevrouw Van Maarseveen en de nodige steun van onze collega-raadsleden heeft kregen. Ten derde, we vinden ook dat het terugschroeven van de duurzaamheidsambities geen goede optie is voor de toekomst. We hebben ruim tien jaar geleden afgesproken dat we de duurzaamste wijk van Nederland zouden gaan bouwen en terecht. Dat zijn we verplicht aan onze inwoners, maar ook bovenal aan onze toekomstige generaties. Goedkoop is meestal duurkoop. Als we nu gaan inleveren op onze duurzame ambities betalen we wellicht later de prijs ervoor terug. Voorzitter, afhankelijk van de beantwoording van de wethouder in de eerste termijn, maken we gebruik van een tweede termijn.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van der Veer. Ik geef als laatste het woord aan mijnheer El Majjaoui.

De heer El Majjaoui: Dank, voorzitter, voor het woord. Voor wat betreft het raadsvoorstel, de herziening 2024 grondexploitatie Sion-'t Haantje uit 2023. De grondexploitatie gaat helaas gepaard met heel veel financiële tegenvallers. Dat blijft een feit maar de uitdaging voor de woningbouwopgave blijft groot. Echter zijn we blij dat de nadelige resultaten in dit geval wel beperkt blijven. Daarom gaan we akkoord met dit raadsvoorstel. Om te voorkomen dat er gebouwd gaat worden in het Wilhelminapark, wat overigens ons heilig stukje natuur moet blijven, zou ik bijna willen zeggen natuurlijk of Rijswijks erfgoed, hebben we het amendement niet bouwen in dit park medeondertekend. Onze fractie vertrouwt de wethouder voor het realiseren van een duurzame wijk in Pasgeld en zal inspannen om de leefbaarheid en de bereikbaarheid te blijven waarborgen, zo ook rekening te houden met die biodiversiteit en natuurinclusief bouwen. En daarom is de motie van het CDA autonoom bouwen Pasgeld West wat ons betreft overbodig. Dank, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer El Majjaoui. Het is het einde van de eerste termijn van uw raad. Ik geef nu het woord aan wethouder Van de Laar voor beantwoording van de vragen die gesteld zijn in eerste termijn.

De heer Van de Laar: Voorzitter, dank u wel. Excuus, ik had een kaartje laten zitten, dan was ik hier wel op tijd gaan zitten maar een kaartje vergeten. De grondexploitatie, GroenLinks vragen over het Wilheminapark en meerdere mensen hebben daar een vraag over gesteld. Voor de goede orde herhaal ik wat ik in het forum heb gezegd. Er liggen geen plannen om het Wilheminapark te bebouwen. Maar het is wel een optie, namelijk het is een feit dat u als raad alles kunt bebouwen wat u maar wil. En we hebben dat overwogen omdat u ook vorig jaar bij de grondexploitatie heeft opgeroepen om geen dogma's te hanteren, maar zo breed mogelijk te kijken hoe we, ook indachtig hetgeen wat de VVD daar vanavond over zegt, de verliesvoorziening die we vorig jaar noodzakelijk hebben moeten treffen. Alle mogelijkheden te overwegen om dat terug te brengen, omdat er echt een hele forse verliesvoorziening was. We hebben de wijzigingsbevoegdheid, zoals dat dan formeel is overwogen om daar gebruik van te maken, maar dat was een hele makkelijke discussie. Daar waren wij als college heel snel over uit dat we daar geen gebruik van wilden maken, dat we niet wilden gaan bouwen in het Wilhelminapark voor de woningbouw. En dat is dus ook geen onderdeel van het voorstel. Gesteund overigens door de motie die u vorig jaar bij de behandeling van de GREX in meerderheid heeft aangenomen. Namelijk een heel sterk pleidooi voor het behoud van de kwaliteit van de openbare ruimte, de kwaliteit van de architectuur, de kwaliteit van et cetera, dat heeft u gedefinieerd in die motie. Dat hebben wij als leidraad genomen en zo hebben we ook deze grondexploitatie kunnen herzien. Waarbij, en dan geef ik een antwoord op de VVD, u zeer aan de voorkant heeft gestuurd reeds. Namelijk, vorig jaar bij de grondexploitatie waarbij u een motie heeft aangegeven, waar u inhoudelijk heeft aangegeven na een debat hoe zou willen dat wij als college aan de slag zouden gaan met de volgende herziening. En daar zijn dus keuzes gemaakt, namelijk niet tornen aan de kwaliteit van de openbare ruimte, niet tornen aan het Wilhelminapark, niet tornen aan de verhouding uitgeefbare ruimte en openbare ruimte. Maar wel gebruikmaken van de volledige, dat is dan de keuze die we hebben gemaakt, ruimte die het bestemmingsplan daar biedt en andere maatregelen, waaronder ook de bedrijfsvoering. Want dat we de duimschroeven moeten aandraaien of in ieder geval moeten zorgen, alles in het werk moeten stellen, om die verliesvoorziening omlaag te krijgen. Dat staat bij ons bij ons absoluut hoog in het vaandel, om daar alles aan te doen. Dus op een aantal dingen zoals ik die net heb gezegd, maar daar komt dus ook nog bij de financiële zaken die daar zijn, zoals de rentes of de leningen die we moeten afsluiten en de bedrijfsvoering die op die manier geoptimaliseerd kan worden, dat soort dingen. En de bouwstroom op gang houden en het uitknippen van de ontwikkelkosten, dat zijn allemaal zaken die ook in het document zelf zijn omschreven en die we toepassen zodra dat kan. Terug naar dat Wilhelminapark. Ik begrijp heel goed dat u, omdat dat toch boven de markt hangt, die mogelijkheid waarvan we nu met zijn allen in koor roepen, dat gaan we daar absoluut niet doen. Maar u wilt ook zeggen van, daar moeten we voor de toekomst eigenlijk niets in die motie, dus dat kan ik absoluut volgen. En uw vraag is, kunnen we er ook iets over zeggen in de omgevingsvisie, het antwoord is ja. CDA, het tweeledige antwoord. Ik geloof dat uw strekking ook is, want u verwijst in uw motie ook naar de lopende procedure rondom het bestemmingsplan. Kijk, als we iets zouden wijzigen ten aanzien van de parkeernormering, dan zou dat ook betekenen dat bestemmingsplan gewijzigd zou moeten worden. Daar ben ik geen voorstander van, ik denk dat heel veel belanghebbenden daar ook geen voorstander van zouden zijn. U heeft dat goedgekeurd, dat ligt nu bij de Raad van State. Zittingsdatum is mij nog niet bekend, maar die procedure loopt. En u heeft daar als raad ook inhoudelijk al een en ander over gewisseld.

De voorzitter: Ik zie dat dat mijnheer Van Enk u wil interrumpen, heel kort.

De heer Van Enk: Ten eerste wil ik aan een de wethouder vragen, moet je het bestemmingsplan per se wijzigen als je de parkeerplaats niet aanlegt? Ik denk het niet. En ten tweede had ik in de krant gelezen dat de bouwer de bodemprocedure wel wilde afwachten, want dan kon hij in de tussentijd met de gemeente nog naar de milieuaspecten kijken van het plan.

De voorzitter: Wethouder Van de Laar.

De heer Van de Laar: Daar zit wat in, want het bestemmingsplan was net zo goed ook 1000 woningen, terwijl we er oorspronkelijk 950 van plan, dus dat zou ook absoluut geldig worden. Maar ik denk dat de bestemmingsplan het moment is dat wij met elkaar heel duidelijk afspraken hebben gemaakt over de parkeernormering. En daar voel ik als college niet zoveel ruimte om daarvan af te wijken. Maar dat is geheel aan u als raad, zou ik willen zeggen. Maar de strekking van uw motie waar u tot oproept ...

De voorzitter: Mijnheer Dolmans, u wil ook een interruptie.

De heer Dolmans: Ik wil van de wethouder eigenlijk wel expliciet horen van, is de motie redelijkerwijs uitvoerbaar? En zo niet, welke concrete bezwaren ziet u dan?

De voorzitter: Wethouder Van de Laar.

De heer Van de Laar: Voorzitter, ik heb het mij iets te moeilijk gemaakt, want ik heb er allemaal dingen bijgehaald, zoals het bestemmingsplan, daar gaat de hele motie niet over. Want de motie die roept uiteindelijk alleen maar op voor een onderzoek naar de pendelbus. En dat is uitvoerbaar en dat vind ik zelfs ook nog wel sympathiek. Ik ging eigenlijk meer in op de gedachte die er mogelijkerwijze achter zou zitten, waarvan ik dan een beeld schetst dat ik weinig zin heb om bestemmingsplan te gaan wijzigen, mocht dat erachter zitten. Maar daar gaat die motie inderdaad niet over, roept op tot een onderzoek voor de pendelbus. Dat is nice to have, we moeten op de kosten letten. Dit zijn kosten, dus ik zou ook willen zeggen als dit in meerderheid wordt aangenomen, wat best interessant zou kunnen zijn natuurlijk, dan stel ik voor gelijk die kosten door te leggen naar de eerste halfjaarrapportage. De VVD, verliesbeperking, daar heb ik al hopelijk voldoende over gezegd, anders kijk ik even de tweede ronde af. En sturen op de voorkant, daar heb ik ook al een en ander over gezegd. En vanavond stuurt u ook weer en neemt u een besluit over wat voor maatregelen we dus wel en niet gaan nemen. En de RijswijkBuiten is natuurlijk een groot project waar periodiek over wordt gerapporteerd, twee keer per jaar, waarvan de managementrapportage altijd één moment is. Dus als dat onvoldoende is, dan hoor ik het graag. Maar in principe is dat het volgende rapportagemoment. Rijswijks Belang, hartelijk dank. Hetzelfde geldt voor BVR, dank voor de inzichten en GNR. D66 over de monitor van de diersoorten geef ik het woord zo even aan collega Wit. Wij, sociale huurwoningen. U heeft een kader gesteld, heel duidelijk al heel lang geleden als gemeenteraad, er waren sommigen van u bij. Namelijk, tien procent is sociale woningbouw. En u heeft naar aanleiding van het forum ook alle getallen gekregen over de sociale woningbouw. Het zijn er niet 100 extra, het zijn 42 extra. Maar daar ziet u ook, in allerlei verschillende staartjes, dat wij gewoon binnen die kaders werken. En dan kunt u zelf bepalen of u een discussie over het nut of het niet nut van sociale of middenhuren ... Er is overal behoefte aan en we constateren ook in vorige forum dat de wachtlijsten in de sociaal oplopen en dat we door de grens van de dertig procent op geaggregeerd niveau binnen Rijswijk zakken. Dus daarmee kunt u zelf ook een antwoord geven van, is het nou nuttig dat we dat doen. Maar als college blijven wij binnen de kaders die u gesteld heeft. Dan PvdA, heb ik denk ik ook antwoord gegeven op de vragen die u daarover stelde. En dat was mijn eerste termijn, voorzitter.

De voorzitter: Hartelijk dank, wethouder Van de Laar voor het beantwoorden van de gestelde vragen in eerste termijn. Ik wil eigenlijk voor ... Mijnheer Wit, wethouder Wit heeft ook een aantal vragen te beantwoorden van mijnheer Dolmans over ecologie en dergelijke. U blijft daar op uw plaats, veel praktischer.

De heer Wit: Het gaat om een paar vragen inderdaad, dank u wel, voorzitter. Het ging specifiek over monitoren, we hebben inderdaad vrij uitgebreid daar wel antwoord op gegeven schriftelijk. En ik

moet ook zeggen dat ik het ook wel een beetje buiten het onderwerp van wat momenteel voorligt gaat. Want ik vind monitoring van biodiversiteit of van soorten ook iets wat we niet alleen in het gebied van de GREX zouden willen doen, maar dat we dat ook wat breder trekken. Dus het is toch echt wel iets wat we ook al eerder hebben aangegeven, wat we als onderdeel van het groenbeleid waar we momenteel mee bezig zijn, om dat als bouwsteen van de omgevingsvisie uit te werken, om dat ook op die manier op te nemen. Maar goed, u geeft mij een aantal concrete vragen. Data noemen over wanneer gaan dan wel precies starten, die kan ik niet. Dat heb ik momenteel echt niet paraat of wat het nou exacte datum gaat zijn. We zijn, zoals ik al zei, wel druk mee bezig en die natuurwaardenkaarten waar u naar vraagt, komen die dan pas in 2027, zijn we niet te laat? Nee, die natuurwaardenkaarten worden momenteel opgezet als onderdeel van de omgevingsvisie. Ik hoop ook dat we die voor de zomer beschikbaar hebben. Die worden dan ook gecommuniceerd als bouwsteen van de omgevingsvisie en we moeten even kijken of we dat op welke manier dat eventueel nog op een andere wijze of apart communiceren met u als raad. Zijn we momenteel aan het monitoren en kunnen we dat niet al enigszins daar mee starten? Wat wij natuurlijk wel doen, is zelf ook ... We hebben veel contact met mensen die waarnemingen in het algemeen doen, waarnemingen.nl bijvoorbeeld. Maar ook gewoon mensen die wij kennen vanuit platform groen waar we contact mee hebben, die waarnemingen doen die wij ook meenemen in de wijze waarop we dat graag zien. In de wijze waarop ze die documenteren en met ons delen, zodat we ze ook kunnen registreren. We hebben het alleen echter niet geformaliseerd en dat is de stap die u vraagt denk ik. En dat is ook de stap die ik ook wel wil gaan zetten, maar dat heeft toch echt wel nog ... Laat ik het zo zeggen, daar zijn we momenteel nog niet mee gestart. Ik denk dat ik daarmee de meeste vragen wat beantwoord heb. Het blijft een proces waar we mee bezig zijn. We hebben dit contact natuurlijk hier ook eerder over gehad. Het is ook echt onderdeel, het blijft ook onderdeel van de wijze waarop we de omgevingsvisie en de onderdelen biodiversiteit monitoren in de omgevingsvisie gaan opnemen. Denk dat ik ook op dit moment daar verder niet een antwoord op kan geven en ik misschien ook niet het antwoord gegeven wat u zoekt. Ik kan u wel vragen, mocht u daar toch echt die dieper op ingaan, wat echt buiten de orde van deze vergadering gaat, dat ik dan bereid ben om een keertje met u te gaan praten. Dan nemen we gewoon even de tijd om daar met een beleidsmedewerker van groen naar te kijken. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Wit, voor het beantwoorden van deze vragen. Dan kijk ik naar uw raad, is er behoefte aan een tweede termijn? Hoeveel mensen, we hebben hierna nog één agendapunt en nog eigenlijk twee en ook nog een motie vreemd aan de orde van de dag. Dus in ons reglement staat dat ik aan u moet voorleggen om 11 uur van, dan gaan wij door. Ik zou deze vergadering wel willen afronden, maar niet donderdag verder te gaan.

De heer Dolmans: Punt van orde, voorzitter, maar daar ben ik geen voorstander van. Ik weet niet hoe het bij anderen zit, maar ik moet morgen om zes uur op en ik denk dat een aantal anderen ook heel vroeg op moeten.

De voorzitter: Als u wat strakker voor ...

De heer Loof: Punt van orde, voorzitter, wij zijn er wel voorstander van.

De heer Kaffa: Punt van orde, voorzitter, ik ben ook voor om door te gaan.

De voorzitter: Ik voel een meerderheid om door te gaan en af te ronden, maar dan moet u echt to the point blijven. Mijnheer van Dolmans, in tweede termijn krijgt u de gelegenheid om uw vraag te stellen als u nog een aanvullende vraag heeft.

De heer Dolmans: Dank aan de wethouder voor de beantwoording. Ik begrijp dat hij nu geen specifieke data kan geven maar ik verzoek toch, het hoeft echt niet morgen, maar om daar wel een

planning op te maken en met mogelijke datums terug te komen schriftelijk. Heel goed dat er gebruikgemaakt wordt van waarnemingen.nl. En ook daarvoor begrip dat het niet morgen klaar is, maar misschien kunt u daar in hun planning aangeven wanneer dat wel het geval is. U zegt van, het is buiten de orde, de vragen. Of op het randje, ik ben dat echt niet met u eens. We praten hier echt niet alleen over de centen, we praten hier over de inrichting van het gebied en wat dat betreft heeft u op mijn laatste vraag geen antwoord gegeven. Wat gaat u doen om ook tijdens de ontwikkeling van RijswijkBuiten ervoor te zorgen dat de biodiversiteit en ecologische structuur op zijn minst gehandhaafd blijft. En heel concreet bijvoorbeeld op dit moment Pasgeld-West, de voordruk, wat voor gevolgen heeft dat voor de ecologische structuur in het gebied? En dan kun je wel daarna die ecologische structuur gaan bouwen, maar er is ondertussen al iets kapot gemaakt. Dus heel concreet, wat gaat u doen om ervoor te zorgen dat tijdens de grondexploitatie en de uitvoering van de bouw, de biodiversiteit en ecologische structuur niet zo hard achteruit hollen dat ze niet ...

De voorzitter: Mijnheer Dolmans, mag ik u als voorzitter een vraag stellen? Deze vraag die u stelt op dit tijdstip, heeft u deze vraag ook in het forum kunnen stellen?

De heer Dolmans: Mevrouw de voorzitter, ik heb deze vraag in het forum gesteld. Ik heb daar antwoord op gekregen schriftelijk vanmiddag, terwijl ik aan het werk was. Ik heb die vraag pas om zeven uur vanavond zelf kunnen lezen en ik heb geconstateerd dat ik geen antwoord heb gekregen op de vraag die ik in het forum heb gesteld.

De voorzitter: Ook de antwoorden die vandaag al nu beantwoord zijn, oké.

Mevrouw Koegler Böhm: Voorzitter, nu wil ik graag een punt van orde maken als het mag. Volgens mij hebben we net een gedragscode met elkaar afgesproken. Wij hebben daar tegengestemd, jullie hebben daar allemaal voorgestemd. Dan is dit gedrag daarbij niet passend.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Koegler. En dan gaan we door. Mijnheer van Dam van Wij. Rijswijk.

De heer Van Dam: Dank. Ik stelde een vraag over die honderd sociale huurwoningen. Ik snap natuurlijk dat je binnen het kader gewoon blijft van wat we zelf hebben opgesteld, honderd procent mee eens. Alleen in de beantwoording op onze vragen, die later werden toegestuurd, staat een stukje in. En daarin zijn de toename van het aantal sociale huur en afname van de middenhuur duidelijk zichtbaar, dus is er niet een afweging gemaakt ergens om meer sociale huur te maken en minder middenhuur? En ik wilde weten, wanneer is die beslissing nou gemaakt en komt dat nou onze woningprobleemcrisis ten goede? Dat is wat ik wilde vragen en als laatste denk ik dat de vragen van D66 wel degelijk relevant zijn. Dus ik ben ook wel benieuwd naar de antwoorden.

De voorzitter: Ik kijk verder naar u, mevrouw Maarseveen van GroenLinks.

Mevrouw Van Maarseveen: Dank u wel, voorzitter, ik zal heel snel praten. Sowieso even excuus voor de Rijswijkse VVD, ik was jullie net vergeten te noemen. Maar alsnog, jullie staan ook op het amendement. Ik was ook blij om te horen dat het CDA zich druk maakt om de betaalbaarheid van woningen. Dat is voor het eerst, dus dat is heel fijn. Ik wilde ook nog even heel even melden dat GroenLinks ...

De voorzitter: Mevrouw Van Maarseveen, mijnheer Van Enk wil u interrumperen.

De heer Van Enk: Ik wil graag aan mevrouw Van Maarseveen uitleggen dat CDA in de vorige periode een initiatief heeft genomen als gemeente honderd woningen te bouwen, dat zou de start moeten zijn van een prachtig voorlopen project van betaalbare woningen in de goedkope vrije sector waar gigantisch tekort aan is.

De voorzitter: Dat is geen vraag. Mevrouw Van Maarseveen.

Mevrouw Van Maarseveen: En ik wil nog heel even ... Want de wethouder heeft heel veel verteld. En als het goed is heb ik eruit gedestilleerd dat die zich inderdaad aan de kaders die door de raad gesteld zijn zou houden als het gaat om duurzaamheid. En als ik het goed begrijp zijn wij dadelijk zelf aan zet als we de omgevingsvisie omgevingsplannen gaan bespreken. Dus dat wilde ik ook nog heel even checken voor de zekerheid. En dat was het, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Maarseveen. Dan kijk ik naar ... Verder geen ... Mijnheer van Enk, u heeft ook nog een vraag?

De heer Van Enk: Een tweede termijn, want ik snap wel een beetje de ergernis bij mijnheer Dolmans. Ik heb zelf ook zorgen als ik zie hoe het hier gaat. En dat heeft te maken met mooie verhalen versus doen. En dan kunnen we zeggen, we willen allemaal die woningen goedkoop houden, maar als er concreet voorstellen voor worden gedaan en dat is die motie van het CDA, dan wordt er gewoon helemaal niet meer serieus op ingegaan. Dat hebben we al een keer gehoord met een amendement van toen. Het verschil is dat ik de twijfelaars enorm heb toegenaderd om te zeggen, laten we het dan eerst uitzoeken. Zeker nu we de tijd hebben bij die Raad van State en het tweede verschil is dat er staat bijvoorbeeld door het instellen van een pendeldienst, bijvoorbeeld. Maar je schrappt duizend parkeerplaatsen, dat kost geen geld, dat bespaart geld voor de bouwer en voor de bewoners die een huis willen kopen. Het heeft ongelooflijk veel voordelen en ik weet dat ik nu in het tweede termijn dat niet laat op de avond allemaal nog een keer ga toelichten, maar als we straks ...

De voorzitter: Wilt u tot een afronding komen, alstublieft.

De heer Van Enk: Als we straks bij het agendapunt waar we het derde mobiliteitsplan in tweeënhalft jaar gaan behandelen, weer uitgebreide verhalen gaan vaststellen hoe mooi we het allemaal gaan doen door de privéauto minste prioriteit te geven. Voorzitter, dan verwacht ik toch een serieuze reactie waarom we dat hier dan niet concreet doen? En u hebt de wethouder allemaal gehoord, daar is helemaal geen bezwaar tegen, maar het hangt af van de raad. En dan kunnen we eindeloos blijven vragen van, kan de wethouder garanderen de biodiversiteit, zoals de PvdA deed, tot 25 jaar 40 jaar, maar zelf doen we daar helemaal niets aan. En dat stoort ...

De voorzitter: En dat is uw oproep aan de raad of een vraag aan het college?

De heer Van Enk: De oproep is dus om de motie te steunen en dit plan een kans te geven.

De voorzitter: Dank. Zijn er nog anderen die het woord willen voeren? Dan geef ik het woord aan wethouder Van de Laar.

De heer Van de Laar: Voorzitter, dank u wel. Mevrouw Van Maarseveen van GroenLinks vroeg nog een keer of bij de omgevingsvisie en het omgevingsplan wat daaruit volgt kunnen hebben over de ruimtelijke ordening in Rijswijk waaronder het plannen van het Wilhelminapark. Ja, dat kan, dat is inderdaad de juiste plek. Over de sociale woningbouw. Ik heb daarover gezegd dat we het kader uitvoeren en dus on the go maakt het college voortdurend besluiten die invulling geven aan dat kader. En hebben wij ook gesprekken, lokale prestatieafspraken waar u ook van op de hoogte wordt gesteld. Lokale prestatieafspraken waarin we dus aantallen afspreken ook op voornemens soms ook met de woningbouwcorporaties en daarmee zijn we onder leiding van de heer Van Malsen volkshuisvestelijk beleid aan het uitvoeren. Maar dat soort gesprekken met de corporaties zijn wel altijd en ontwikkelaars onder voorbehoud van goedkeuring van de raad uiteraard. En vanavond ligt voor om met een bepaalde woningbouwprogrammering akkoord te gaan. En lost dat de crisis op, dat denk ik zeker wel. In welke mate, dat is natuurlijk in Rijswijk maar een bescheiden druppel of een gloeiende nationale plaat. Maar dat dit goed is voor de Rijswijkse woningzoeker, dat is een ding wat

zeker is. En wat een voordeel is wat vaak veel mensen in deze raad ook wel interessant vinden, is dat we met de afspraken die we met woningbouwcorporaties kunnen maken ook nog invloed hebben op wie daar voor een deel komt te wonen. Tot en met 25 procent was dat altijd. Dus dat zijn ook nog allemaal mooie zaken die daarbij komen. En wat blijkt, er is zo'n puzzel gelegd dat het ook nog eens financieel goed uitkomt, in geval een verbetering oplevert. Dan kijk ik even naar D66 of u nu van mij nog een antwoord verwacht of dat dat later ...

De voorzitter: Mijnheer Wit, wethouder Wit geef ik het woord.

De heer Wit: Dank u wel, voorzitter. Eigenlijk twee concrete vragen en dan vooral richtend op de planning. Ik zal kijken of ik zo snel mogelijk een planning kan aangeven waarin we in ieder geval de punten die u noemt, dus het starten van monitoren, maar ook de natuurwaardenkaarten et cetera, dat ik die daarin kan vatten. En ook de andere punten die u genoemd heeft. U vraagt mij ook, wat gaat u nu concreet doen in Pasgeld om die biodiversiteit te versterken? Pasgeld-West en Pasgeld-Oost zijn de komende jaren bouwterrein. Daar is wat er nu staat aan groen, wat op die voorbelastingen gegroeid is et cetera, zal allemaal nog weer verwijderd worden, omdat daar aannemers aan de weg gaan die toegangswegen nodig hebben. Dus het hele terrein zal op de schop gaan de komende jaren. Dus zolang er niet gebouwd is en er niet grond is overgedragen aan eigenaren, aan woningeigenaren of aan ontwikkelaars die geen openbare ruimte is, kan ik daar ook nog niet iets doen met de huidige middelen die wij hebben. Het is een bouwterrein, het zal een bouwterrein zijn de komende jaren en in fases zullen wij ook daarin openbaar ruimte gaan aanleggen en daarin dus ook die die stappen zetten om die natuurwaarden weer te vergroten en die biodiversiteit aan te brengen. Dat is het antwoord wat ik u nu kan geven. Verder kan ik daar ook niet op ingaan en ook niet op een planning daarvan. Dat moet ik zeggen, dat zal ik dan toch echt ook met mijn collega Van de Laar moeten overleggen, hoe die planning van de bouw eruitziet, want dat weet ik ook niet uit mijn hoofd. Dank u wel, voorzitter

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Wit voor het beantwoorden van de vragen.

c. Amendement - Niet bouwen in het Wilhelminapark (GL PvdA PG&R VVD RB D66 CU Wij. Rijswijk BvR)

De voorzitter: Dan stel ik voor dat u tot stemming overgaat over het amendement. Het amendement niet bouwen in het Wilhelminapark die door verschillende vele partijen is ondertekend.

De techniek: De heer Braam.

De voorzitter: Met 29 stemmen voor en 2 tegen is het amendement aangenomen.

d. Motie Vaststelling GREX Sion-'t Haantje, 12 herziening en GREX Bedrijventerrein 't Haantje-Pasgeld

De voorzitter: Dan de motie, motie autoluw ...

De heer Dolmans: Mag ik daarover een stemverklaring doen, voorzitter?

De voorzitter: Stemverklaring bij het voorstel of bij de motie?

De heer Dolmans: Bij de motie.

De voorzitter: Ja, dat mag.

De heer Dolmans: Ik vind de motie heel sympathiek, maar er staan een aantal zaken in waar ik niet achter kan staan. Maar ik heb van de wethouder begrepen dat hij wel de toezegging wil doen om naar een pendelbus te kijken en dat zou ik zeker op prijs stellen als dat gebeurt. Maar we zullen tegen de motie stemmen.

De voorzitter: Dank u wel voor de stemverklaring. Dan gaat u over tot stemming voor de motie, autoluw bouwen Pasgeld-West. Met 29 stemmen tegen en 2 voor is de motie verworpen.

e. Raadsvoorstel Vaststelling GREX Sion-'t Haantje, 12 herziening en GREX Bedrijventerrein 't Haantje-Pasgeld (RV 24-009)

De voorzitter: Dan het voorstel zelf, het geamendeerde raadsvoorstel vaststelling grondexploitatie Sion-'t Haantje, twaalfde herziening en GREX bedrijventerrein 't Haantje-Pasgeld. Met 28 stemmen voor en 3 tegen is het geamendeerde raadsvoorstel aangenomen.

17. Raadsvoorstel Mobiliteitsstrategie Rijswijk 2040 (RV 24-010)

De voorzitter: Dan dank ik u voor dit onderwerp en kijk ik naar uw raad, is er behoefte om door te gaan, wenst men door te gaan? We hebben nog één agendapunt en één motie vreemd aan de orde van de dag. Ik zie dat er een meerderheid is voor. Mijnheer Loof van de VVD.

De heer Loof: Dank u wel, voorzitter. We zouden ook, dat vraag ik dan aan de collega's van D66, die kunnen in overweging nemen om te kijken of ze de motie anders ook bij de volgende raad kunnen indienen. Maar dat geef ik alleen mee ter overweging, maar wij willen graag doorgaan.

De voorzitter: Mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra: We hebben hem uitgesteld en duidelijk uitgelegd waarom die nu is en de volgende keer hebben we minstens even veel agendapunten, dus nee.

De voorzitter: Dan stel ik voor dat wij snel doorgaan naar agendapunt 17, het raadsvoorstel mobiliteitsstrategie. En daarvoor geef ik het woord aan mijnheer Oelen.

De heer Oelen: Dank, voorzitter. De mobiliteitsstrategie, ik kan hier relatief kort over zijn. Uit terugkoppeling uit forum begrijp ik dat de wethouder heeft toegezegd dat het stuk richting geeft in het denken, door middel van de zeven strategische keuzen, maar dat het niet bepalend is voor latere concrete keuzen die aan de raad zouden moeten worden voorgelegd. Bijvoorbeeld, ik ben dan niet uitputtend, maar het gaat om de herzieningen van parkeernormen, de inrichting van de Geestbrugweg in relatie tot ontsluiting van de Binkhorst, herinrichting Herenstraat of een voetgangersbrug over de Beatrixlaan. Allemaal onderwerpen die op enig moment terug zouden moeten komen naar de raad. En ik hecht eraan die toezegging van de wethouder ook hier te markeren. En als hij er dan vanavond anders over denkt, dan hoor ik dat zo meteen graag van hem. Hoor ik niets, dan heb ik het dus goed begreep uit het forum. En dat maakt dus dat het stuk wat ons betreft in zijn geheel een denkwijze is waar langs lijnen worden uitgewerkt kunnen gaan worden. En waar het als je er later anderszins over wil denken, dat dat dus ook gewoon mogelijk is. Met een dergelijk begrip van die status van dat stuk kan de VVD leven en dan ook met dit raadsvoorstel instemmen. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Oelen. Dan kijk ik naar mijnheer Van der Veer van de Partij van de Arbeid.

De heer Van der Veer: Dank u wel, voorzitter. Over de mobiliteitsstrategie is uitgebreid in de forum gesproken. Hoe geef je concrete invulling aan toekomstbeeld en de gezonde groei van onze stad?

Voor de PvdA staat vast dat er geen mobiliteitsarmoede mag ontstaan bij de uitwerking van al deze plannen. Mobiliteit, daar is bijna iedereen op zijn of haar manier van afhankelijk. Het moet dan ook betaalbaar en bereikbaar zijn en blijven voor iedereen. Voorzitter, dat betekent onder andere dat het openbaar vervoer in onze gemeente en daarbuiten gaat van A naar B naar C enzovoort, en niet van A naar C, zoals wethouder in de vorige raadsvergadering heeft gezegd. Gaat het college zich hier nog meer voor inspanssen, zodat er juist meer haltes bijkomen in plaats van opgeheven worden? Want met alleen aandacht voor de halte Treubstraat redden we het niet, voorzitter. We hebben inmiddels begrepen dat de EBS de tweede halte voor lijn 53 voorlopig heeft uitgesteld en voor lijn 61 staat bij EBS nog geheel geen tweede halte in het Vervoersplan van de EBS. Voorzitter, we zijn de afgelopen periode regelmatig benaderd door bezorgde inwoners, over onder andere de bereikbaarheid, de veiligheid en de leefbaarheid van onze wijken en de buurten. Houden we daar wel genoeg rekening mee? Kunnen we onze wijk en buurten nog veiliger maken door deze bijvoorbeeld als woonerven in te gaan richten en onze doorgaande wegen zo mogelijk 30 kilometer standaard te gaan doorvoeren, zoals de gemeente Amsterdam momenteel ook doet. En als Amsterdam het kan, moet het Rijswijk zeker lukken. Even kijken. Voorzitter, voor de rest, er is veel gezegd en gesproken en het komt op uitvoering van de plannen. Er ligt een goede basis en laten we daar proactief mee aan de slag gaan.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van der Veer. Dan geef ik het woord aan mevrouw Van der Weij van D66.

Mevrouw Van der Weij: Dank u wel, voorzitter. D66 Rijswijk is blij met de mobiliteitsstrategie. Het is in samenhang richting geven aan onze verkeersstromen en dat is hard nodig. De wegen worden duidelijker ingericht op doorgaande routes of juist als 30-kilometerweg. Voor iedereen is het fijn dat met deze aanpak Rijswijk bereikbaar blijft met fietsers en voetgangers die veilig over kunnen steken en automobilisten die rijden in plaats van stilstaan. Minder toename aan geluidsoverlast en minder vervuilde lucht in een groeiend Rijswijk, dat is wat we allemaal natuurlijk wensen. Met het toevoegen van meer ov en mooie hubs met deelmobiliteit zien we gelukkig dat Rijswijk hierin stappen zet. We zijn benieuwd hoe de wethouder aankijkt tegen nog een stapje harder lopen, met bijvoorbeeld experimenten zoals wegen inrichten op de snelheid in plaats van op vervoersmiddel. Zouden we als Rijswijk niet wat meer in de voorhoede kunnen staan, met als uitdagingen bij het proberen van nieuwe dingen op gebied van vervoer, of willen we eerst alle resultaten afwachten van de voorlopers in zo'n groeiende stad? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van der Weij. Dan geef ik het woord aan mijnheer Kaffa van Wij. Rijswijk.

De heer Kaffa: Dank u wel, voorzitter. Het is fijn dat de voorgangers al redelijk wat gras hebben weggemaaid, dan kan ik het ietwat kort houden. Met heel veel interesse het stuk gelezen, alleen wat wij iedere keer bij onze koffiekar naar voren zien komen van inwoners, is toch echt wel de Weteringlaan, de Plaspoelpolder, de inprikkers en de Geestbrugweg. Dat zien hun echt wel als de grootste en de heetste hangijzers. En ik zal daar eigenlijk wel op wat kortere termijn iets wat meer duidelijkheid over willen hebben. Verder natuurlijk de verschraving van het ov. Meerdere malen aangegeven dat we de sluiting van haltes van tijdelijke aard zou zijn door de wethouder, alleen nu las ik toch tot mijn verbazing dat dat misschien wel toch doorgaat. Ik hoop echt dat u daar zo goed als mogelijk voor blijft liggen, want ik denk dat het een heel belangrijk onderdeel is van onze mobiliteitsstrategie. En wat wij heel fijn vinden, is de wijkgebonden aanpak, iets wat wij natuurlijk al best wel een tijdje hoog in het vaandel hebben staan. Iets wat nu ook op deze manier wordt toegepast, ik denk dat we op die manier voor iedere wijk een keurig net maatpak kunnen aanmeten en dat zal veel beter gaan dan iedereen in een confectiepak. Daarnaast is het wel zo dat we natuurlijk op de langere termijn de financiële middelen niet hebben om de stad om te toveren tot een

mobilitéitsutopia, dus het zou wel verstandig zijn als wij richting de uitwerking van de stukken de goede financiële onderbouwing erbij krijgen. Dat was hem, voorzitter, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kaffa. Dan geef ik het woord aan mijnheer Van 't Eind van GroenLinks.

De heer Van 't Eind: Voorzitter, ik hou het heel kort. Wat ons betreft ligt er een heel goed uitgedachte gedegen strategie richting een toekomstbestendig mobiliteitssysteem in Rijswijk waar iedereen op een goede manier van A naar B kan komen. Onze enige zorg zit hem, en dat hebben we het in het forum ook al aangegeven, in de mate waarin je met die mobiliteitsstrategie ook dus de groei van de stad bij kan benen. Maar dat zullen we de komende jaren ook goed monitoren, wij zullen voor het voorstel stemmen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van 't Eind. Dan geef ik het woord aan mijnheer Van Enk van het CDA.

De heer Van Enk: Voorzitter, mobiliteitsstrategie.

De voorzitter: We zijn bij de mobiliteitsstrategie.

De heer Van Enk: Nee, geen behoefte, dank u wel.

De voorzitter: Dan geef ik het woord aan Rijswijks Belang, de heer Weterings.

De heer Weterings: Eigenlijk is het heel makkelijk, precies het tegenovergestelde van de heer Van 't Eind van GroenLinks.

De voorzitter: Mevrouw Harmsen van de ChristenUnie staat op mijn lijst, verder ook geen ... Mijnheer El Majjaoui.

De heer El Majjaoui: Dank, voorzitter. Om niet in herhaling te vallen, voor wat betreft de bereikbaarheid, leefbaarheid en de opgegeven haltes sluit ik me geheel aan de collega PvdA, wat betreft de vragen en beantwoording straks. Dank.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer El Majjaoui. Dan geef ik het woord aan wethouder Van de Laar voor eerste termijn.

De heer Cupedo: Voorzitter.

De voorzitter: Excuus, mijnheer Kaffa van ... Cupedo van Beter voor Rijswijk krijgt het woord.

De heer Cupedo: Dank u wel, voorzitter. Veel dingen zijn al gezegd in het forum en ook beantwoord, waarvoor nogmaals dank. Wat wij nog missen in de strategie is bij de samenvatting. Er zijn nu nodige parkeerplaatsen bij het Kessler Park, achter het Best Western hotel en op het huidige schets, huidige pagina, missen wij de parkeerplaatsen. Dus daar willen we nog wel een antwoord van de wethouder als het kan.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Cupedo. Ik vond u zelf moeilijk te verstaan, maar dat kan misschien aan de microfoon liggen. U verstond het. Wilt u misschien uw vraag herhalen voor de wethouder, want ik heb u zelf niet zo goed verstaan.

De heer Cupedo: Bij het Kessler Park, achter het Best Western hotel zijn momenteel de nodige parkeerplaatsen en in de nieuwe schets zijn alle parkeerplaatsen zo goed als weg, dus graag daar nog een antwoord van.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik het woord aan wethouder Van de Laar.

De heer Van de Laar: Voorzitter, dank u wel. Ik kijk gelijk naar de heer Cupedo, bedoelt u een schets in de samenvatting had u het over? Zonder dat ik de schets nu direct voor me heb, maar ik weet geloof ik wel welke u bedoelt. Schetsen zijn verraderlijk, dat zijn nog niet de plannen zoals ze zijn. We gaan het daarover hebben bij het bestemmingsplan At The Park, zoals het heet, campus At The Park. Dat is gelukt, even een zijstapje, om dat 19 juni te kunnen agenderen in uw raad, zoals ook in de raadsproductielijst, presidium heeft vastgesteld. Dat was nog een vraag of dat in juni of in september kon, dat kan in juni, dus daar komen we binnenkort weer over te spreken. Het is een kwestie van het verplaatsen van parkeerplekken die in die stationsomgeving zijn en een langetermijnperspectief waarin we hebben uitgesproken in de ontwikkelkader dat het wel mooi zou zijn als alle parkeerplekken die daar nodig zijn ondergronds gerealiseerd zouden kunnen worden, zodat we bovengronds kunnen investeren in leefkwaliteit. Maar dan loop ik echt heel erg vooruit op de behandeling van het bestemmingsplan en alle vragen die daaromheen, dus ik zou niet willen voorstellen omdat nu te gaan doen.

De voorzitter: Ik zie dat mijnheer Weterings u wil interrumperen, mijnheer Weterings.

De heer Weterings: Staat bij u het amendement nog in uw geheugen dat elke stakeholder ermee eens moeten zijn dat er parkeerplaatsen worden weggehaald? Is dat u nog vers in het geheugen?

De voorzitter: Wethouder Van de Laar.

De heer Van de Laar: De hele behandeling van het ontwikkelkader zit nog heel vers in mijn geheugen en dat gaan we allemaal weer herhalen binnenkort in juni. En ik hoop dat u dat ook in geheugen heeft wat wij toen allemaal gezegd hebben tijdens die behandeling, maar alles is openbaar en bekend. Maar dan ga ik terug naar de beantwoording want ik denk echt dat we het daarover moeten hebben, voorzitter.

De voorzitter: Is het een nieuwe interruptie, een andere vraag?

De heer Weterings: Ik krijg geen antwoord. Ik vraag, is de wethouder bekend met de afspraak die ligt dat elk stakeholder ermee moet zijn om parkeerplaatsen weg te halen, dat we ze dan pas ook gaan weghalen en dat is afgesproken.

De voorzitter: Wethouder Van de Laar.

De heer Van de Laar: Voorzitter, ik houd het bij dat ik bekend ben met het amendement en ook met de behandelingen zoals we die hebben gehad. VVD. De voorbeelden die u noemt, die komen inderdaad allemaal terug in de raad ter besluitvorming. Maar toch even misschien een steen in een vijver, verkeersbesluiten zijn de bevoegdheid van het college. Dus als wij op sommige wegen wat we geleidelijk zullen doen, van 50 naar 30, dat is een verkeersbesluit, daar is het college toe bevoegd, maar daarvoor zit het kaartje dan erbij. En we zullen de voorstellen die naar de raad toekomen baseren op hetgeen we daar al over hebben afgesproken. Dan denk ik bijvoorbeeld aan de Geestbrugweg. Maar bijvoorbeeld bij het parkeren, we hebben onlangs natuurlijk een heel debat over gevoerd, daar zullen we zeker deze mobiliteitsstrategie als leidraad nemen om dat voorstel te maken. Maar dan kunt u zichzelf daar nog steeds gewoon over uitspreken natuurlijk. Dus dat kan ik bevestigen, ik neem de term toezegging niet, het komt eigenlijk dezelfde, maar dan moet het op een lijstje en het is een heel rare toezegging, maar dat is bevestigen wat u zegt. PvdA, meer haltes. Waar dat nodig is, vind ik in RijswijkBuiten, dan moeten we daar zeker voor pleiten. Maar soms is een halte afschaffen ook een verbetering van de aantrekkelijkheid van het openbaar vervoer. Want dan heel veel reizigers kunnen dan sneller van A naar B komen, als je niet op een halte die slecht wordt gebruikt, hoeft te stoppen. Maar dat geldt niet voor halte Treubstraat. Daar wil ik keihard voor vechten, voor de schermen, achter de schermen, want die moeten we gewoon behouden voor

Rijswijk en voor de hele ontwikkelingen, voor de ondernemers die ik afgelopen week heb gesproken en de inwoners die ik heb gesproken. De opmerking, voorzitter, die de heer Van der Veer maakt over buslijn in 53 van EBS, ben ik nog even nagegaan afgelopen week. Die herken ik niet, de buslijn of de haltes zoals die nu er zijn, die zouden ook in het vervoersplan 2025 blijven. En sterker nog, we zijn aan het kijken of er een extra bushalte bij kan komen ter hoogte van het Wilhelminapark. Dan D66, stapje harder lopen. We geven met de mobiliteitsstrategie ook wel ruimte aan innovatie en experiment. De vraag is natuurlijk altijd, waar gaan we dat dan doen en hebben we de capaciteit ook om dat te doen? Maar daar zeggen we, we daar staan we absoluut voor open als u daar suggesties voor heeft, dan hoor ik dat graag. Over Wij. Rijswijk, u noemt inderdaad een paar heikele punten die u via de koffiekar onder andere terug hoort, die wij ook regelmatig terugzien bijvoorbeeld bij de enquêtes van de omgevingsvisie en de onderdeel daarvan waar een stuk of 10 mobiliteitsvragen. Zoals de Beatrixlaan en de inprikkers. Dat wordt nog erger eigenlijk, die situatie, om daar transparant over te zijn, omdat de A4 niet wordt verbreed. Omdat dan mogelijk sluisverkeer gaat ontstaan. Dat wordt nog allemaal bestudeerd en daar kunnen ook nog maatregelen worden genomen, maar dus de bottom line die daaruit komt, is dat de Rijswijkse maatschappij ons oproept, inclusief ondernemers, om te handelen en iets te doen. En daarvoor kunnen we deze mobiliteitsstrategie dan nu ook echt gebruiken. U heeft het ook over verschraving van het OV, dat zou ik willen specificeren. Tenminste dat herken ik als u het heeft over het afschalen van de dienstregelingen wat in Rotterdam het geval is, maar ook hier bij de HTM. Dat is het gevolg van de personeelstekorten door te weinig personeel überhaupt, maar ook door een relatief hoog ziekteverzuim, waardoor de vervoersbedrijven hun contracten niet kunnen nakomen. Dat is absoluut een verschraving en tegelijkertijd wordt er heel erg veel geïnvesteerd in het openbaar vervoer. De aantallen sprinters, die gaan op termijn op onze stations erop vooruit, meer sprinters per uur. Er komt een nieuw station, ProRail heeft naar alle participatiebijeenkomsten nu aan het doen in RijswijkBuiten. Er komt een nieuwe halte in RijswijkBuiten. MRDH heeft een paar weken geleden heel groot besluit genomen, namelijk om alle metrostellen te vervangen die hier rondrijden in Haaglanden. Dus het zijn enorm ... Er wordt de nieuwe remise gebouwd. Het zijn allemaal grote investeringen in het openbaar vervoer. Want dat is wel waar op in wordt gezet, schoon, efficiënt ruimtegebruik en collectiviteit investeren in het ov. Wijkgebonden aanpak, fijn dat u dat noemt, daar ben ik zelf ook heel erg blij mee. Ik hoop dat we dat ook samen met wijken kunnen oppakken. De financiën, die moeten de maatregelen die we nemen die zullen in de meerjarenbegroting iedere keer worden opgenomen, deels in de kredieten, deels in de exploitatiebegroting. Maar daar zien we dat dan terug en daar is ook de financiële onderbouwing. Want daar ben ik met u eens, dat vraagt veel. En dan kijk ik naar het de rest van het rijtje, dank ik eigenlijk allen met de inzichten en de opmerkingen die daarover gemaakt zijn, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van de Laar. Dan kijk ik naar uw raad voor de tweede termijn, is daar behoefte? Mevrouw Van der Weij.

Mevrouw Van der Weij: Dank u wel voor het beantwoorden van de vraag en dan een kleine handreiking op uw uitnodiging, misschien eens te kijken naar de gemeente Utrecht en de zaken die zij daar nu toepassen op gebied van vervoersverspreiding door middel van fietsers die sneller gaan op wegen, plaatsen en andersom. Maar met deze informatie kunt u daar vast iets mee vinden. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van der Weij. Dan geef ik het woord aan mijnheer Cupedo van Beter voor Rijswijk.

De heer Cupedo: Dank u wel, voorzitter. We zijn een klein beetje teleurgesteld in de beantwoording van de wethouder. Maar wij zien dan het bestemmingsplan in juni met belangstelling tegemoet. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Weterings van Rijswijks Belang.

De heer Weterings: Even een verhelderende korte vraag aan de wethouder. Infrastructuurprojecten zijn projecten waar de infrastructuur wordt aangepast zoals het verbeteren van verkeersveiligheid. Gaan we dus de ombouw van de wegen van 50 naar 30 kilometer verbeteren. Wat doet dat met de hoofdwegen, dus betekent dat bijvoorbeeld de Weteringlaan blijft 50 en de rest vanwege worden dan 30 kilometer per uur in uw strategie?

De voorzitter: Even kijken, nog verder zijn er nog anderen? Nee, wethouder Van de Laar.

De heer Van de Laar: Voorzitter, het antwoord op de heer Cupedo. Heel concreet vroeg hij, zijn de parkeerplaatsen verdwenen en mijn antwoord was nee. Maar dat was misschien wel omslachtig, ze zijn deels verplaatst en deels was het een wensbeeld, maar het is slechts een plaatje. Maar in juni gaan we wat concreter zien waar het nu staat. En daarbij kan ik nu al zeggen dat de belangen van de aanwezige ondernemers heel goed in ogenschouw worden genomen. En in de mobiliteitsstrategie is er een kaartje waar aan wordt gegeven welke wegen 50 blijven en beschouwd worden als een hoofdverkeersroute, zoals bijvoorbeeld de Prinses Beatrixlaan en welke wegen daar op termijn naar 30 zouden kunnen, dus bijvoorbeeld de Lindelaan gaat in delen naar 30. Dus dat staat op het kaartje in de, ik weet het paginanummer niet, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel voor het beantwoorden van deze vraag in de tweede termijn. Dan stel ik voor dat wij de beraadslagen beëindigen en overgaan tot stemming. Van het raadsvoorstel mobiliteitsstrategie Rijswijk 2040. Nog een persoon denk ik.

De techniek.: De heer El Majaoui.

De voorzitter: Mijnheer El Majaoui heeft de zaal verlaten, zie ik. Ik zie wel zijn scherm. Dan is de stemming beëindigd, 25 stemmen voor en 5 tegen. Het raadsvoorstel mobiliteitsstrategie Rijswijk 2040 is aangenomen.

18. Motie vreemd - Beheer Huis van de stad (D66 Wij. Rijswijk)

De voorzitter: Dan gaan we naar het agendapunt 18, motie vreemd beheer Huis van de stad, van D66 en Wij. Rijswijk. Ik geef mevrouw Woudstra het woord.

Mevrouw Woudstra: We hebben hem in het forum al een keer aangekondigd, we hebben hem vorige keer ook rondgestuurd en iedereen op de hoogte gesteld. Zodat we graag in het kader van de visie op het Huis van de stad deze motie vreemd aan de orde willen stellen. Dank voor het behandelen, de achtergrond en dan zal ik het daar kort houden en dan het dictum voorlezen zodat de motie is ingediend. In november 2023 is het Huis van de stad officieel geopend. Vanaf dat moment delen vier vaste organisaties hier het gebouw, maar geven we ook verder invulling aan de brede maatschappelijke functie van het Huis van de stad die we als raad hebben aangegeven. De motie dient ervoor om dat wat we als breedte vanuit de raad hebben aangegeven, richting een kader te geven aan het college hoe we dat verder uitgewerkt zouden willen zien. Het steunt de partijen die er nu zitten, maar biedt met name ook ruimte om de visie uit te werken voor al die andere maatschappelijke partners die we in de stad hebben, om hier ook naartoe te komen en ons Huis van de stad breed te kunnen gebruiken. En te gaan zorgen dat daar een goed beheer op komt en een duidelijk aanspreekpunt voor komt. En we willen die onduidelijkheid voorkomen dat dit alleen voor een paar organisaties zou zijn of we hier met een aantal zitten en anderen niet welkom zouden zijn. Want ons Huis van de stad is wat ons betreft voor iedereen en is toegankelijk voor alle huidige partners, maar zeker ook andere organisaties, verenigingen en initiatieven vanuit de stad met een maatschappelijk karakter. En we willen gaan zorgen dat er een toegankelijk en bruisend Huis van de

stad komt. Ik zal het dictum voorlezen, verzoekt het college van B&W op basis van een zo ruim mogelijk gebruik, een duidelijk beheerplan op te stellen voor het Huis van de stad samen met de drie partners en binnen de financiële kaders. Op zo kort mogelijke termijn een aanspreekpunt te benoemen voor vragen over de mogelijkheden voor het organiseren van activiteiten in het Huis van de stad. In samenwerking met partners en voor de eigen ruimtes in kaart brengen hoe deze verantwoord kunnen worden gebruikt en zo ruim mogelijk beschikbaar kunnen zijn voor maatschappelijke activiteiten, dus ook die van anderen. Beperkingen voor gebruik zoveel mogelijk weg te nemen, eventueel tegen een vergoeding voor de te maken kosten bij gebruik. En dan is één zin omdat ik al in de wandelgangen hoorde dat juni wellicht wat vroeg zou zijn voor een geheel plan, is aangepast. Voor de zomer mondeling terug te komen op de stand van zaken en de raad eind 2024 de uitwerking van het beheer of het uitvoeringsplan toe te sturen. En deze motie is dan ingediend samen met Wij. Rijswijk en voor de duidelijk, binnen het financieel kader, binnen wat we hebben afgesproken en we hopen op een mooie uitvoering.

De voorzitter: Ik kijk naar uw raad, zijn er nog andere fracties die het woord wil voeren? Mijnheer Van Dam.

De heer Van Dam: Kort. De reden dat wij hebben mede-ingediend met D66, is omdat we merkten en vooral vorig jaar kregen we een aantal meldingen van verschillende clubs, vereniging maar ook buurtorganisaties die heel graag van het Huis van de stad gebruik wilden maken. Denk ik hartstikke mooi, want we zijn net verhuisd in november, maar nu al krijgen we mailtjes en meldingen van mensen die dat willen. Alleen ze krijgen dan steeds het antwoord van, rustig aan, we zijn het nog aan het uitwerken met andere partners. Snappen we, hebben we ook heel veel begrip voor, maar hoe mooi zou het zijn en volgens mij is dat helemaal in de visie met het Huis van de stad, als we die mensen ook echt een plekje in het huis van de stad kunnen geven. En dat is wat de motie probeert te bewerkstelligen. Dus daarmee hoop ik dat dat iedereen dat ondersteunt en dat we over een half jaar of weet ik veel wanneer dat dan is, maar in ieder geval daar een positief antwoord op kunnen geven.

De voorzitter: Mevrouw Koegler, wilt u interrumpen of u wilt een termijn? Gaat u door.

De heer Van Dam: Ik hoop dat we dus met die motie over een half jaartje gewoon een positieve mail terug kunnen sturen naar die mensen vanuit één persoon die zegt van, ben welkom in dit huis en kom hier exposeren, kom hier vergaderen of kom hier een andere activiteit doen.

De voorzitter: Prima, dank u wel, mijnheer Van Dam. Mevrouw Koegler van Rijswijks Belang.

Mevrouw Koegler Böhm: Dank u wel. Wij vinden het wel een sympathieke motie, maar tegelijkertijd hebben we daar ook wel vraagtekens bij. Omdat wij ons afvragen, waar leggen we dan de grens, wie laten we hier dan toe? Wie mogen de zalen dan gebruiken? Als ik met mijn buurvrouw koffie wil drinken, mag dat dan ook? Maar ook, er moet een beheerplan opgesteld worden. Er zou toch ook beveiliging plaats moeten vinden, zeker als het ook in de avonduren plaatsvindt. Dat kost geld, volgens mij laat de begroting daar weinig ruimte voor. Ik hoorde mevrouw Woudstra net iets zeggen over financiële kaders, maar dat was bij mij niet helemaal duidelijk, dus misschien zouden jullie dat nog even kunnen verduidelijken. En ook waar leggen we dan de grens, welke verenigingen, welke inwoners, hoe zien de partijen dat?

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Koegler. Mijnheer Smith van GroenLinks.

De heer Smith: Dank u wel, voorzitter. Hele sympathieke motie die wij zeker zullen steunen, maar daarbij willen we ook meegeven dat een aantal jaren geleden al met de toenmalige directeur van de bibliotheek gesproken is over een brede bieb. Waar onder andere maatschappelijke organisaties en verenigingen zich met een kraampje konden presenteren op de woensdagmiddag of de zaterdag. Zo

konden zij leden werven en vrijwilligers, en vooral die vrijwillig zijn nodig, want daar hebben de meeste verenigingen een gebrek aan. Deze stimulans voor het verenigingsleven is wellicht een idee om mee te nemen in de overleggen en de uitwerking, want tenslotte zijn wij allen samen Rijswijk. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Smith. Zijn er andere fracties die het woord willen voeren?
Mevrouw Van Nunen

Mevrouw Van Nunen: Voorzitter, kort, steun voor de motie omdat het ook helemaal aansluit bij het doel van het Huis van de stad en onze uitgangspunten, dus steun.

De voorzitter: Dank u wel. Ik denk dat de Raad in de eerste termijn alle vragen gesteld heeft. Ik ga het woord geven aan wethouder Wit.

De heer Wit: Dank u wel, voorzitter. In het kader van de snelheid blijf ik even zitten, anders moet ik alles ombouwen. De motie zoals die momenteel ligt, kunnen we grotendeels ook ondersteunen. Ook inderdaad, zoals door een aantal van u wordt aangegeven, de bedoeling van het Huis van de stad om organisaties een plek te geven. Maar terecht ook wat door Rijswijks Belang vragen gesteld worden over op welke wijze dan, welke organisaties laten we toe? Er zit een bestemming op dit pand en dat is een maatschappelijke bestemming. Dus op het moment dat wij organisaties hier iets toelaten om ruimte te gebruiken, dan moet dat ook met een algemeen maatschappelijk nut zijn. Dus het zal niet zo zijn dat u met uw buurvrouw hier een kopje koffie kunt gaan drinken. Dat kan wel, want kunt gewoon gratis koffie in het Huis van de stad krijgen, dus dat is in de bibliotheek geen enkel probleem. Tegelijkertijd hebben we ook te maken met een Wet markt en overheid en dat betekent gewoon dat wij niet oneerlijk mogen concurreren met commerciële organisaties, die ook zalen en ruimte aanbieden in Rijswijk. Dus als wij dat toestaan en we zijn ook echt van plan om daar onderzoek te doen en ook dat beheerplan, zoals u in de motie noemt, op te stellen. Dan zal dat wel ook een financieel gevolg hebben. Dat betekent dus dat wij de kosten die wij maken, moeten doorbelasten aan de organisaties die hier gebruik willen maken van ruimte. Nou dat is natuurlijk wat ook door de fractie van Wij. wordt aangegeven, wat ook al een keer eerder gevraagd is, als het gaat om expositieruimte. Meerdere organisaties binnen de stad hebben daar al een keer vragen over gesteld. Dat is natuurlijk niet zo dat we daar kosten voor, dat zal op een andere manier gaan, dan zullen we kijken hoe we dat op een goede manier kunnen binnen de organisatie, binnen het pand met de huurders doen. Maar het is wel ook samen met de huidige huurders, die zullen daar ook echt een belangrijke stem in hebben in hoe we dat gaan doen en op welke manier we dat plannen. Verzoeken komen momenteel ook echt binnen bij ons, dat herkennen wij ook. Die verzoeken worden momenteel, komen op verschillende plekken binnen, onder andere via stadhuis@rijswijk.nl. We willen daar ook inderdaad organisatie aan brengen, in een goede manier structureren. Dat zal waarschijnlijk ook of via een e-mailadres centraal gaan of via een formulier de website. Zullen we nog even exact moeten uitwerken hoe we dat gaan doen, maar dat moet wel inderdaad op een gestructureerde wijze binnenkomen. Dus eigenlijk het grootste gedeelte van de motie kunnen we uitvoeren en omarm ik ook daarin. Binnen de kaders die ik net zelf genoemd heb van bestemmingsplan in de Wet markt en overheid. Het enige is inderdaad de planning, zoals u aangeeft is dat niet mogelijk om dat allemaal te organiseren voor de zomer. U vraagt mij om voor de zomer met een update te komen. Ik wil u toch echt vragen om ons even de tijd te geven op een goede manier richting het einde van het jaar, zoals we ook van plan waren, met een beheerplan en een wijze van opzet te komen. En ik wil niet veel tijd steken om nog weer een update gaan geven tussendoor, wat ook nog weer kan ... Ik kan natuurlijk wel de stappen die nu gezet worden, zoals in deze motie ook worden aangegeven, die worden genomen. Het lijkt mij verstandig dat we dat dan in Q4 aan u presenteren. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Wit voor de reactie op de gestelde vragen en op de motie. Is er behoefte aan een tweede termijn? Mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra: Er zijn mij een aantal vragen gesteld, dus die wil ik graag beantwoorden. Ik had er graag meer over verteld, maar daar is er de tijd niet voor. Financiën kunnen inkomsten uitkomen, uit wat wij nu voorstellen. Het is namelijk bedoeld, als hier mensen naartoe komen in de stad, hoeft dat niet per se gratis te zijn. Net als anderen die hier huren, kan daar gewoon een prijs voor worden gevraagd binnen de Wet markt en overheid. De motie geeft ook niet aan dat als financieel kader, is daarmee ook bedoeld en ook zo aangegeven. Dus wij vragen niemand om buiten de wet of de buitenwettelijke mogelijkheden iets te gaan doen, maar gewoon binnen de bestaande contracten en privaatrechtelijke afspraken die innovatie te zoeken die mogelijk is. In de motie is aangegeven, het gaat over maatschappelijke partijen initiatieven uit de stad, dus binnen het kader van maatschappelijk. Dus wat de wethouder daarover aangeeft, kunnen wij onderschrijven. De mededeling voor ... de Wethouder gaf aan dat het niet lukt om het hele beheersplan af te hebben. Prima, daar hebben wij de motie ook op aangepast, maar een mededeling in een forum of een raad, bij wie we inmiddels terecht kunnen en waar we naartoe kunnen, dat lijkt ons gezien alle verzoeken die binnenkomen in de mededelingensfeer, hoeft geen rib te zijn, toch echt mogelijk voor de zomer. Dus dat houden we graag in ere, dank.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Woudstra. Mijnheer Van Dam? Ik zie overigens de aanpassingen niet in iBabs dus ik weet niet of u opnieuw het de motie heeft ingediend?

Mevrouw Woudstra: Aangezien ik net aan het typen was, gaat die zo naar de griffie toe.

De voorzitter: Mijnheer van Dam.

De heer Van Dam: Helemaal eens met wat mevrouw Woudstra zei. Kijk, er zijn al heel veel aanmeldingen binnen sinds vorig jaar en ik denk dat wat er mogelijk is om al te doen, doe dat dan vooral. Als we het hebben over die website, dat lijkt me goed en doe het dan ook vooral zo snel mogelijk. En als we gaan wachten tot weer het eind van het jaar, dan zijn we al anderhalf jaar open en dan moeten we nog steeds tegen inwoners vertellen, het kan niet. Dus wat er nu kan, graag meteen doen. En wat niet kan, dat kan niet, maar kom er dan vooral mee in december. En inderdaad wat mevrouw Woudstra zegt, voor de zomer gewoon even een updateje mondeling of weet ik veel wat, dat zou zeer geapprecieerd worden.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Dam. Nog anderen, dat is niet het geval. Dan een motie wordt ingediend bij de voorzitter van de raad, dus ik heb de motie nog niet gezien. Mijnheer Wit wil ook nog reageren op de gestelde vragen.

De heer Wit: Er is mij toch heel duidelijk inderdaad, voorzitter, door twee laatst gevraagd om toch een toezegging te doen over mondeling mededeling doen voor de zomer, een update voor de zomer. Dat kan ik toezeggen.

De voorzitter: Dat is een heldere toezegging. Ik denk dat we nu moeten schorsen, want ik zie niet de aangepaste motie.

Mevrouw Woudstra: Beste voorzitter, de heer Wit heeft net de toezegging gedaan, ik kan dus nu het stuk naar de griffie gaan sturen, maar dat duurt inderdaad even.

De voorzitter: Hoeveel minuten schorsing heeft u nodig? Twee minuten, dat is niet haalbaar, vijf minuten. Kijk, het is ook niet zo dat u de tekst stuurt en mailt, er is ook iets van techniek en het moet in stemming worden gezet. Ik schors de vergadering voor vijf minuten.

De heer Braam: Voorzitter, ik had begrepen dat er nog een heel klein ceremonieel dingetje moet plaatsvinden. Misschien kan dat mooi in die vijf minuten gebeuren.

De voorzitter: Misschien kunnen we dat doen, goed idee, mijnheer Braam.

19. Uitreiking boek "10 jaar RijswijkBuiten" door wethouder Armand v.d. Laar

De voorzitter: Dan wil ik wethouder Van de Laar naar voren uitnodigen, want hij heeft iets moois te overhandigen aan u, mijnheer Braam, als plaatsvervangend voorzitter van de raad. De uitreiking, mijnheer Van de Laar, wilt u ook toelichten wat het boek inhoudt?

De heer Van de Laar: Voorzitter, dank u wel. En wat een goede improvisatie dat we gebruik maken van deze tijd, deze schorsing, om een klein ceremonieel iets te doen. In april vorig jaar was het exact tien jaar geleden dat de eerste paal werd geslagen van RijswijkBuiten, waar we vanavond ook weer over hebben gehad. Dat heeft hele mooie tijden gekend, dat heeft heel moeilijke tijden gekend. En we hebben vanavond ook weer een stevig gesprek gevoerd en in het vorige forum over wat voor maatregelen moeten we nou nemen om en de kwaliteit van die wijk hoog te houden, maar tegelijkertijd ook een gedegen bedrijfsvoering te dienen. Dat soort zaken maak je allemaal mee, maken heel veel colleges mee, maken heel veel raden mee, maken heel veel ambtenaren mee. Hier van het programmabureau en binnen het stadhuis zelf natuurlijk, heel veel projectorganisatie en de inwoners. En we hebben dit onder andere gevierd met interviews, met feestjes en een heel mooi interview met de eerste inwoner die hier een huis heeft gekocht. Dat is absoluut heel erg leuk om terug te lezen. Daar zou ik anekdotisch over kunnen verhalen, maar gezien het tijdstip van de avond ga ik dat zeker niet doen. Al die verhalen zijn wel in dit boek geschreven. Niet allemaal, want zo dik is het niet geworden, er valt veel meer over te vertellen. Maar de geschiedenis van Sion de geschiedenis van de straatnamen, de aanloop, hoe het in de regio was en hoe moeilijk of wat voor gevecht Rijswijk daar heeft geleverd. Tot en met nu, tot en met het Woonfonds, dat was vandaag nog in de Eerste Kamer genoemd. Rijswijk als voorbeeld van een creatieve, ondernemende gemeenten die op eigen risico is gaan bouwen. Dus dat heeft ook landelijke uitstraling gehad. Dat is allemaal vervat in dit boek en iemand die er, misschien nu wel in de rol van eerste plaatsvervangend voorzitter van de raad, maar iemand die er ook altijd bij is geweest, is de heer Braam. Jullie krijgen allemaal, voorzitter, de leden van uw raad een exemplaar van dit boek en ik zou het symbolisch als eerste willen overhanden aan de heer Braam.

De heer Braam: Dank u wel. Ik hou bijzonder kort, want de vergadering heeft lang genoeg geduurd. Zo'n woordenmassa zoals daarnet door de heer Van de Laar wordt uitgesproken, dat is eigenlijk niet aan mij besteed op dit tijdstip. Dus ik wil in ieder geval de wethouder bedanken dat hij aan mij gedacht heeft om dit als eerste exemplaar te overhandigen. Als je 26 jaar in de gemeenteraad zit, dan maak je zo'n beetje alles mee. En zeker de duurzaamste wijk van Nederland volgens mij nog steeds. Het is natuurlijk mooi dat je daar in ieder geval in die ontwikkeling hebt mee mogen draaien. Dus bedankt, wethouder, en uiteraard iedereen veel leesplezier, want ik heb begrepen dat inmiddels iedereen ook een exemplaar heeft of krijgt. Bedankt en dan kunnen we wat mij betreft het woord weer teruggeven aan de voorzitter om de vergadering af te sluiten.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Braam. Terwijl de tasjes worden uitgedeeld, krijg ik het bericht dat de aangepaste motie gereed staat. En wil ik u vragen om tot stemming over te gaan. Bij mij niet. Hij staat gereed.

De heer Weterings: Maar voorzitter, kleine vraag. Hij wordt toch helemaal omarmd overgenomen. Waarom is de stemming nodig, terwijl de wethouder helemaal zegt, ik omarm hem.

De voorzitter: Dat is een vraag aan mevrouw Woudstra.

De heer Weterings: Vraag aan mevrouw Woudstra, volgens mij heeft de wethouder hem helemaal overgenomen, omarmd, gaan doen. Voor de zomer krijg je antwoord op.

De heer Loof: Voorzitter, punt van orde. Het is gebruikelijk dat er gewoon gestemd wordt over moties, dat is al heel lang geleden afgesproken. Laten we gewoon stemmen en dan de vergadering sluiten.

De voorzitter: Volgens mij is de stemming al geopend, zie ik. Ik mis nog twee. We missen volgens mij nog één persoon, mevrouw Van Nunen. Met 31 stemmen is de motie vreemd beheer Huis van de stad aangenomen.

20. Sluiting

De voorzitter: Daarmee zijn we gekomen aan het einde van de vergadering, slaap lekker.